

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

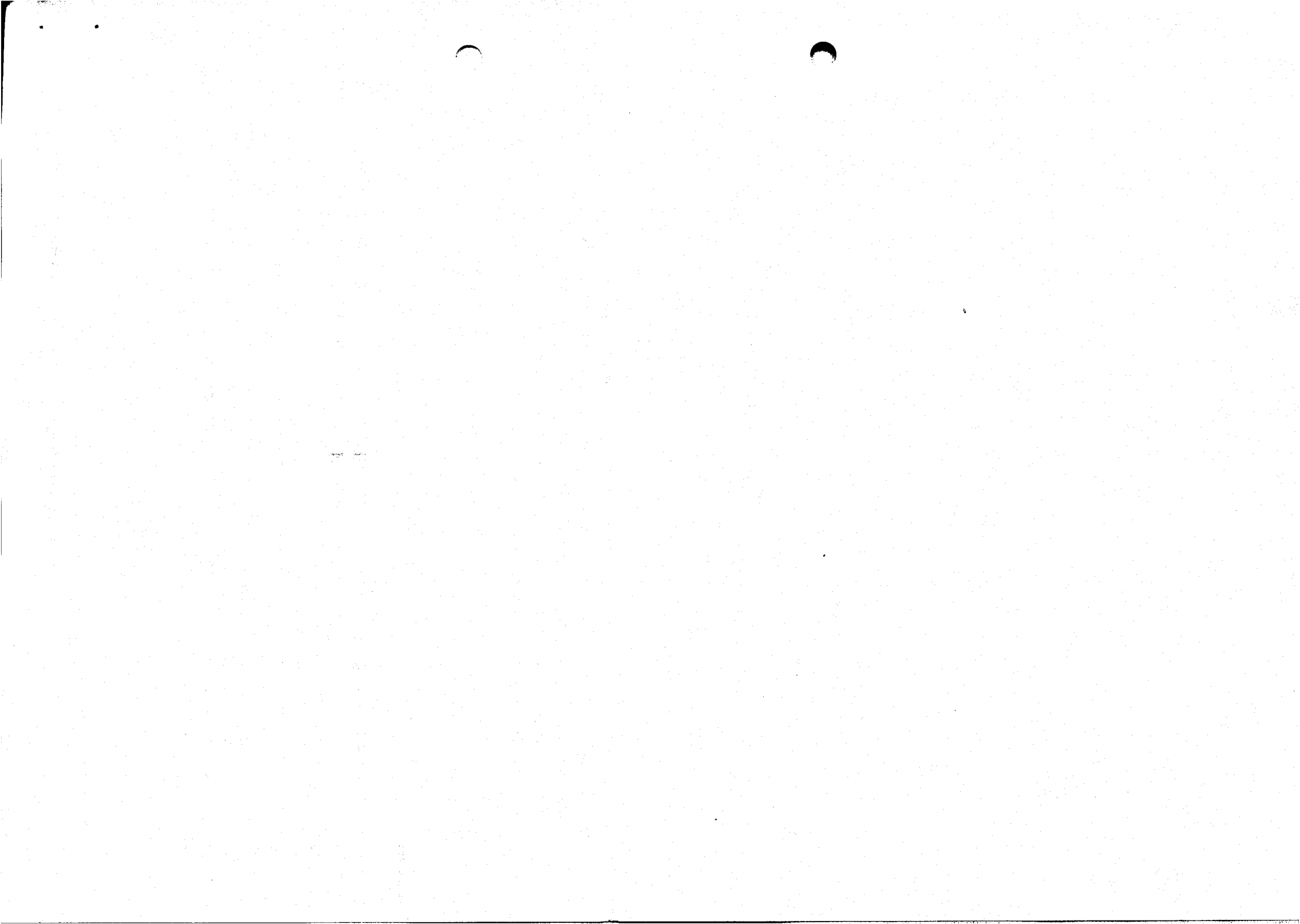
Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

2. november 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 9. november - dagsordenspunkt rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) samt mødet i Det Blandede Udvalg med Norge og Island på ministerniveau den 16. november 2001 – vedlægges Justitsministeriets notat om de punkter, der forventes optages på dagsordenen for rådsmødet.

Udenrigsminister Mogens Lykketoft
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K.

Dato: - 2 NOV. 2001
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2001-1661/1-0035
Dok.: ABW20949

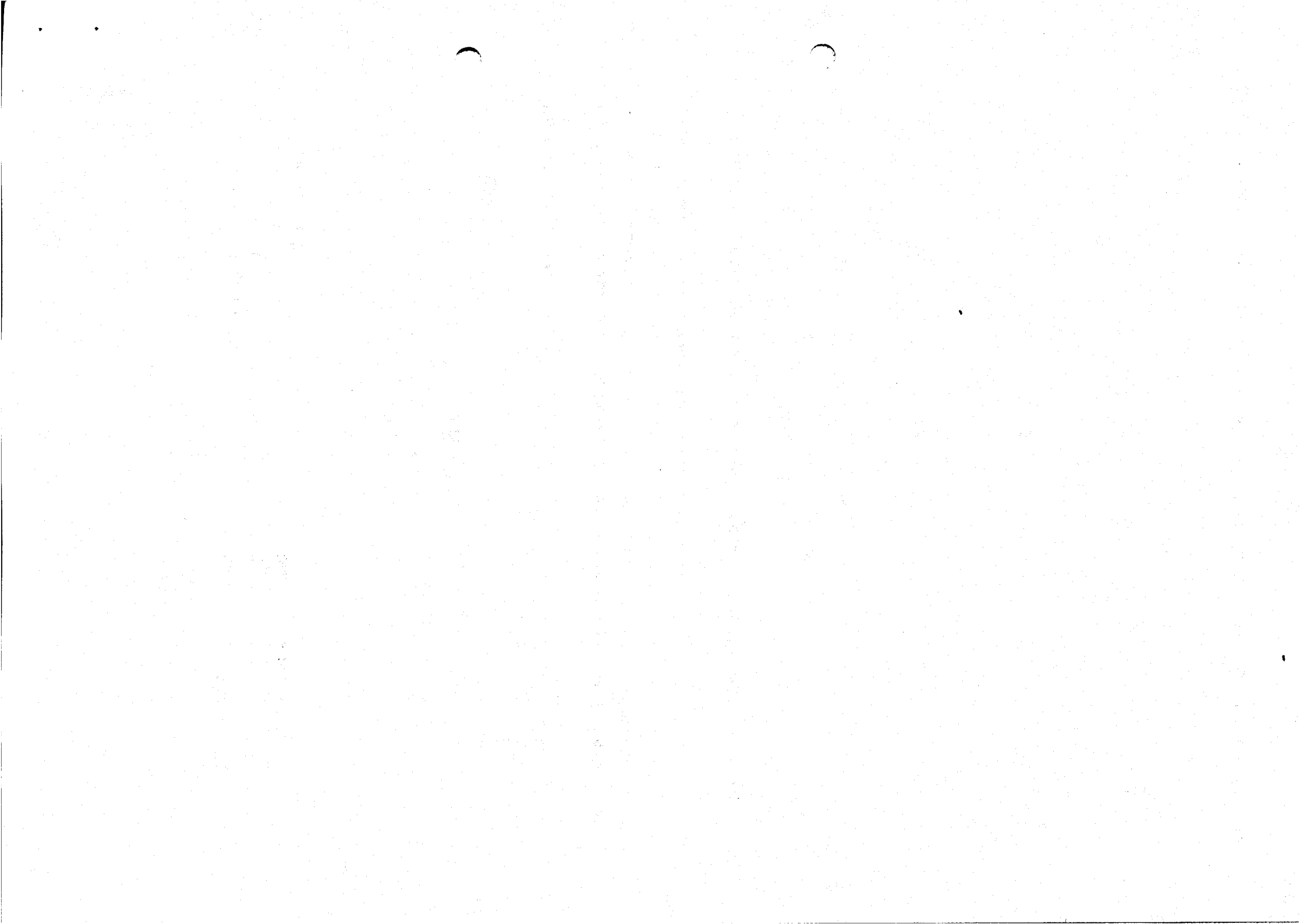
Afsendt med
E-Post 2/11-01
JM0236

Kære udenrigsminister.

Med henblik på oversendelse til Folketingets Europaudvalg sendes vedlagt aktuelle notater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 16. november 2001.

Det bemærkes, at de aktuelle notater ligeledes vil blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 29. oktober 2001
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2001-1661/1-0035
Dok.: ABW20947

Oversigt over aktuelle notater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 16. november 2001

Side:

3-6	Dagsordenspunkt 1	Indgåelse af samarbejdsaftaler mellem Europol og Polen, Ungarn, Slovenien og Estland
7-8	Dagsordenspunkt 2	Ændring af Rådets afgørelse af 27. marts 2000 om bemyndigelse af Europols direktør til at indlede forhandlinger om aftaler med tredjelande og organisationer, der ikke er tilknyttet EU
9-14	Dagsordenspunkt 3	Rådsafgørelse om udvidelse af Europols mandat
15-17	Dagsordenspunkt 4	Arbejdsprogram og finansiel løsning for CEPOL i 2001
18-32	Dagsordenspunkt 5	Rådets afgørelse om oprettelse af Eurojust
33-36	Dagsordenspunkt 6	Rammeafgørelse om oprettelse af fælles efterforskningshold
37-49	Dagsordenspunkt 7	Rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af aktiver eller bevismidler
50-54	Dagsordenspunkt 8	Rådets afgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri
55-59	Dagsordenspunkt 9	Ændring af Rådets rammeafgørelse om falskmøntneri i forbindelse med indførelsen af euroen
60-85	Dagsordenspunkt 10	Rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og overgivelsesprocedurerne mellem Den Europæiske Unions medlemsstater
86-93	Dagsordenspunkt 11	Rammeafgørelse om strafferetlige foranstaltninger med henblik på bekæmpelse af terrorisme
94-96	Dagsordenspunkt 12	Indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige

- sanktioner
- 97-102 Dagsordenspunkt 13 Rådets forordning* og afgørelse om udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II)
- 103-105 Dagsordenspunkt 14 Fælles holdning med henblik på forhandlingerne om en FN-konvention vedrørende korruption
- 106-108 Dagsordenspunkt 15 Forberedelse af Det Europæiske Råds møde i Laeken den 14. – 15. december 2001 – opfølgning på Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

Vedrørende: Samarbejdsaftaler mellem Europol og Ungarn, Estland, Polen og Slovenien.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

Det følger af Europol-konventionens artikel 42, stk. 2, 1. pkt., at Europol, i det omfang det er nødvendigt for at kunne gennemføre de opgaver, der er pålagt Europol i henhold til konventionens artikel 3, kan oprette og opretholde forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Rådet vedtog den 3. november 1998 en afgørelse, der fastsætter nærmere regler for Europols forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Det fremgår af artikel 2, stk. 2, i rådsafgørelsen, at Rådet med enstemmighed beslutter, hvilke tredjelande og eksterne organisationer der skal indledes forhandlinger med.

Det fremgår endvidere af artikel 2, stk. 3, at Europols direktør efter at have konsulteret Styrelsesrådet og efter Rådets godkendelse kan indlede forhandlinger om aftaler med tredjelande og eksterne organisationer. Sådanne aftaler kan først indgås, efter at Rådet med enstemmighed har godkendt disse.

Rådet har desuden ved to rådsafgørelser af henholdsvis 3. november 1998 og 12. marts 1999 fastsat nærmere regler for Europols videregivelse af personlige oplysninger til tredjelande og eksterne organisationer samt for Europols modtagelse af information fra tredjeparter.

Ved Rådets afgørelse af 27. marts 2000 blev Europols direktør bemyndiget til at indlede forhandlinger om samarbejde mellem Europol og en række tredjelande og internationale organisationer.

Rådets afgørelse angiver de nærmere betingelser for denne bemyndigelse, herunder at eventuelle bestemmelser i aftalerne om udveksling af oplysninger skal være i overensstemmelse med reglerne i Europol-konventionen og gennemførelsesbestemmelserne i tilknytning hertil.

For så vidt angår udvekslingen af personoplysninger er det i rådsafgørelsen fastsat, at forhandling med tredjelande og eksterne organisationer herom først kan påbegyndes, når Rådet med enstemmighed på grundlag af en rapport fra Europol og efter høring af Styrelsesrådet og Den Fælles Kontrolinstans, har konstateret, at der ikke er hindringer for at påbegynde sådanne forhandlinger.

Det følger af Rådets afgørelse af 12. marts 1999 om regler for videregivelse af personlige oplysninger fra Europol til tredjelande og eksterne organisationer, at Rådet ved vurderingen af, om Europol bør indlede forhandlinger om videregivelse af personlige oplysninger i forhold til et tredjeland eller en ekstern organisation, skal tage lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i det pågældende tredjeland eller den pågældende eksterne organisation i betragtning.

I en rådserklæring, der blev opnået enighed om i forbindelse med vedtagelsen af Rådets afgørelse af 27. marts 2000 om indledning af forhandlinger mellem Europol og tredjelande samt eksterne organisationer, opfordres Europol til at udarbejde og forelægge rapporter for Rådet om lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i de tredjelande og eksterne organisationer, der er nævnt i rådsafgørelsen.

På baggrund af rapporterne om databeskyttelsesniveauet i Ungarn, Estland, Polen og Slovenien som var tiltrådt af Europolis Styrelsesråd og Den Fælles Kontrolinstans, bemyndigede Rådet den 27. marts 2001 Europol til at indlede forhandlinger med Ungarn, Estland, Polen og Slovenien.

Der er nu udarbejdet udkast til samarbejdsaftaler mellem Europol og Ungarn, Estland, Polen og Slovenien.

Udkastene til samarbejdsaftaler forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 med henblik på Rådets godkendelse.

2. Indhold.

Aftaleudkastene svarer til de aftaler Europol tidligere har indgået med Interpol og Norge.

Det fremgår bl.a. af aftaleudkastene, at der vil kunne udveksles forbindelsesofficerer mellem Europol og Ungarn, Estland, Polen og Slovenien.

Aftaleudkastene indeholder endvidere bestemmelser om videregivelse af personoplysninger fra Europol til Ungarn, Estland, Polen og Slovenien, ligesom aftaleudkastene behandler spørgsmålet om sikkerhedsforanstaltninger vedrørende brugen af disse data.

Reglerne i aftaleudkastene om videregivelse af personoplysninger bygger på reglerne i Europol-konventionen samt Rådets ovennævnte afgørelser af henholdsvis 3. november 1998 og 12. marts 1999.

Det følger i øvrigt af Europol-konventionen, at hvis Europol har modtaget oplysninger fra et medlemsland, må Europol kun videregive oplysningerne til Ungarn, Estland, Polen og Slovenien, hvis det pågældende medlemsland giver samtykke hertil.

Aftaleudkastene indeholder tillige bestemmelser om Europols modtagelse af oplysninger fra Ungarn, Estland, Polen og Slovenien. Bestemmelserne bygger på Rådets afgørelse af 3. november 1998 om fastsættelse af regler for Europols modtagelse af oplysninger fra tredjepart.

Endelig indeholder aftaleudkastene bestemmelser om sletning af oplysninger m.v., ligesom aftaleudkastene indeholder bestemmelser om opsigelse og ikrafttræden.

Aftaleudkastene har været forelagt for Den Fælles Kontrolinstans, der er nedsat i henhold til Europol-konventionen, og hvor Datatilsynet er repræsenteret.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastene til samarbejdsaftaler har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af aftaleudkastene.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastene til samarbejdsaftaler ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Udkastene til samarbejdsaftaler har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastene til samarbejdsaftaler blev forud for rådsmødet (retlig og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 27. – 28. september 2001 forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 14. september 2001.

Vedrørende: Ændring af Rådets afgørelse af 27. marts 2000 om bemyndigelse af Europols direktør til at indlede forhandlinger om aftaler med tredjelande og organisationer, der ikke er tilknyttet EU.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det følger af Europol-konventionens artikel 42, stk. 2, 1. pkt., at Europol, i det omfang det er nødvendigt for at kunne gennemføre de opgaver, der er pålagt Europol i henhold til konventionens artikel 3, kan oprette og opretholde forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Rådet vedtog den 3. november 1998 en afgørelse, der fastsætter nærmere regler for Europols forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Det fremgår af artikel 2, stk. 2, i rådsafgørelsen, at Rådet med enstemmighed beslutter, med hvilke tredjelande og eksterne organisationer der skal indledes forhandlinger med henblik på indgåelse af samarbejdsaftaler.

Ved Rådets afgørelse af 27. marts 2000 blev Europols direktør bemyndiget til at indlede forhandlinger om aftaler med en række tredjelande og organisationer, der ikke er tilknyttet EU.

For så vidt angår organisationer, der ikke er tilknyttet Den Europæiske Union, foreskriver afgørelsens artikel 2, stk. 1, at der kan indledes forhandlinger med blandt andet De Forenede Nationers internationale narkotikakontrolprogram (UNDCP).

Under de foreløbige drøftelser med De Forenede Nationer er Europol blevet opmærksom på, at det er mere hensigtsmæssigt at indgå en samarbejdsaftale med De Forenede Nationers kontor for narkotikabekæmpelse og kriminalitetsforebyggelse (ODCCP), som er overordnet ansvarlig for både UNDCP og De Forenede Nationers center for international kriminalitetsforebyggelse (CICP). CICP gennemfører initiativer i FN-regi med henblik på at styrke retsordenen og de nationale retssystemer gennem bekæmpelse af blandt andet korrupsion, den internationale, organiserede kriminalitet og menneskesmugling.

På den baggrund har formandskabet fremlagt et forslag til rådsafgørelse med henblik på ændring af Rådets afgørelse af 27. marts 2000 om bemyndigelse af Europols direktør til at indlede forhandlinger om aftaler med tredjelande og organisationer, der ikke er tilknyttet EU. Rådsafgørelsen tager sigte på at bemyndige Europols direktør til at indlede forhandlinger med ODCCP i stedet for UNDCP.

Forslaget blev godkendt på et møde i Europols Styrelsesråd den 4. – 5. september 2001.

Det forventes, at forslaget til rådsafgørelse vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 16. oktober 2001.

2. Indhold.

Forslaget indebærer, at ODCCP erstatter UNDCP i artikel 2 i Rådets afgørelse af 27. marts 2000 om bemyndigelse af Europols direktør til at indlede forhandlinger om aftaler med tredjelande og organisationer, der ikke er tilknyttet EU.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget har ikke været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Folketingets Retsudvalg.

Vedrørende: Rådets afgørelse om udvidelse af Europols mandat.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

I medfør af Europol-konventionens artikel 2, stk. 2, har Europol mandat til at beskæftige sig med bekæmpelse af ulovlig narkotikahandel, ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer, organiseret illegal indvandring (menneskesmugling), menneskehandel og ulovlig handel med stjalne køretøjer.

Som forudset i Europol-konventionens artikel 2, stk. 2, er det desuden ved Rådets afgørelse af 3. december 1998 blevet pålagt Europol at beskæftige sig med strafbare handlinger, som er blevet begået, eller som det må antages vil blive begået i forbindelse med terroristiske aktiviteter, der er rettet mod personers liv og legeme, mod den personlige frihed eller mod ejendom.

Ved Rådets afgørelse af 29. april 1999 er Europols mandat endvidere blevet udvidet til at omfatte bekæmpelse af falskmøntneri og forfalskning af betalingsmidler.

Herudover er Europols kompetence ved Rådets protokol af 30. november 2000 udarbejdet på grundlag af artikel 43, stk. 1, i konventionen om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) om ændring af artikel 2 i og bilaget til denne konvention, blevet udvidet til at omfatte hvidvaskning af penge generelt, uanset hvilken type strafbart forhold det hvidvaskede udbytte stammer fra.

Med henblik på at udvide Europols mandat har Sverige og Belgien fremsat et forslag til Rådets afgørelse om udvidelse af Europols mandat til at omfatte de former for grov international kriminalitet, som er anført i bilaget til Europol-konventionen. Baggrunden for forslaget er, at der løbende er overvejelser om at udvide Europols mandat til at omfatte flere af de forbrydelser, som er omtalt i bilaget til Europol-konventionen, og at et udvidet mandat vil styrke Europols muligheder for at yde relevant bistand til de nationale politimyndigheder. Europol vil i givet fald kunne bistå medlemslandene i forbindelse med efterforskning af grov international kriminalitet, der typisk involverer bander, som opererer inden for flere forskellige kriminalitetsområder.

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 2, stk. 2, i Europol-konventionen, hvorefter Rådet efter proceduren i afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) med enstemmighed kan beslutte at pålægge Europol at beskæftige sig med andre af de former for kriminalitet, der er anført i bilaget til Europol-konventionen, eller særlige aspekter af disse former for kriminalitet.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 27. – 28. september 2001 blev der opnået politisk enighed om forslaget til rådsafgørelse.

Det forventes at forslaget til rådsafgørelse vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Forslaget indebærer, at Europol's mandat udvides til at omfatte alle de former for grov international kriminalitet, som er anført i bilaget til Europol-konventionen. Listen i det omhandlede bilag omfatter følgende former for grov international kriminalitet:

- Forbrydelser mod personers liv og legeme og mod den personlige frihed:
 - forsætligt manddrab, grov legemsbeskadigelse
 - ulovlig handel med organer og menneskeligt væv
 - bortførelse, frihedsberøvelse og gidseltagning
 - racisme og fremmedhad.

- Formueforbrydelser, forbrydelser mod offentlig ejendom og bedrageri:
 - organiseret tyveri
 - ulovlig handel med kulturgoder, herunder antikviteter og kunstgenstande
 - underslæb og andre berigelsesforbrydelser
 - afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning
 - efterligninger og fremstilling af privatudgaver af produkter
 - forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel med falske dokumenter
 - falskmøntneri, forfalskning af betalingsmidler
 - edb-kriminalitet
 - bestikkelse.

- Ulovlig handel og miljøkriminalitet:
 - ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer
 - ulovlig handel med truede dyrearter
 - ulovlig handel med truede plantearter og planteolier
 - anden miljøkriminalitet
 - ulovlig handel med hormonpræparater og andre vækstfremmende stoffer.

Europol skal fortsat beskæftige sig med de former for kriminalitet, der i øvrigt følger af Europol-konventionens artikel 2, stk. 2.

Det følger endvidere af forslaget, at Rådet enstemmigt – på grundlag af forslag fra Europols Styrelsesråd – fastlægger, hvilke former for grov international kriminalitet der skal prioriteres, og at Europols direktør regelmæssigt skal underrette Styrelsesrådet om gennemførelsen af disse prioriteter.

Det følger endvidere af forslaget, at Europols årsrapport, der udarbejdes på grundlag af Europol-konventionens artikel 28, stk. 10, nr. 1, udtrykkeligt skal henvise til og afspejle prioriteterne og deres gennemførelse.

Det følger i øvrigt af forslaget, at der skal tages hensyn til det forberedende arbejde, som Europols Styrelsesråd har udført, navnlig vedrørende de budget- og personalemæssige konsekvenser for Europol af en udvidelse af mandatet.

Endelig følger det af forslaget, at Rådets afgørelse af 29. april 1999 om udvidelse af Europols mandat til at omfatte bekæmpelse af falskmøntneri og forfalskning af betalingsmidler ophæves, når afgørelsen om udvidelse af Europols mandat til at omfatte alle de former for grov international kriminalitet, som er nævnt i bilaget til Europol-konventionen, træder i kraft. Ved den foreslåede rådsafgørelse vil det således allerede følge af selve bilaget til Europol-konventionen, at Europol får kompetence til at beskæftige sig med bekæmpelse af falskmøntneri og forfalskning af betalingsmidler.

Forslaget indeholder herudover bestemmelser om ikrafttræden og offentliggørelse i EF-tidende.

I en rådserklæring, der vil blive optaget i Rådets mødeprotokol i forbindelse med vedtagelsen af rådsafgørelsen, præciseres det, at organiseret røveri er blandt de formueforbrydelser, som Europol vil få mulighed for at beskæftige sig med. Erklæringen tager sigte på at fjerne en uklarhed i blandt andet den danske sprogversion af bilaget til Europol-konventionen.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget til Rådets afgørelse om udvidelse af Europols mandat er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Høring.

Forslaget til Rådets afgørelse om udvidelse af Europols mandat tillige med et grundnotat herom er den 9. juli 2001 sendt i høring hos Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Told- og Skatteforbund, Datatilsynet, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Indenrigsmini-

steriet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Skatteministeriet, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Statsministeriet, Sundhedsministeriet, Udenrigsministeriet og Præsidenterne for Vestre og Østre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Advokatrådet, Datatilsynet, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Præsidenten for Østre Landsret, Sundhedsministeriet, Udenrigsministeriet, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde.

Advokatrådet, Den danske Dommerforening, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Dommerfuldmægtigforeningen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Rigsadvokaten, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde og Præsidenten for Østre Landsret har svaret, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Datatilsynet bemærker, at udvidelsen af mandatet for Europol skal ske efter Rådets prioritering af, hvilke former for grov international kriminalitet der skal inddrages. Derimod er det ikke nærmere angivet, hvilke kriterier der agtes lagt til grund ved prioriteringen, ligesom de ressourcemæssige konsekvenser ikke er nærmere belyst. På denne baggrund er det vanskeligt at vurdere, hvorledes udviklingen vil påvirke Datatilsynets eller Den Fælles Kontrolinstans' arbejdsopgaver. Forslaget giver i øvrigt ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Foreningen af Politimestre i Danmark anbefaler den foreslåede udvidelse af Europols mandat, idet det vil gøre det muligt for Europol at agere og dermed yde bistand til de medlemslande, der har eller får kriminalitetsproblemer på de områder, der er nævnt i bilaget til Europolkonventionen. Idet det må formodes, at flere af de i bilaget nævnte forbrydelsesarter ikke udgør noget synderligt internationalt kriminalitetsproblem, er det helt afgørende, at der sker en nøje prioritering af Europols ressourcer, således at forslaget ikke resulterer i en i praksis unødvendig forøgelse af Europols ressourceanvendelse.

Politidirektøren i København udtaler, at udvidelsen af Europols mandat ikke ses at omfatte grove væbnede røverier, medmindre disse er omfattet af betegnelsen "underslæb og andre berigelsesforbrydelser". Det må antages, at den grænseoverskridende grove kriminalitet, herunder antallet af grove røverier, vil stige i den kommende tid, blandt andet efter ophævelsen af grænsekontrollen ved de indre grænser. Politidirektøren i København anbefaler derfor, at bilaget til Eu-

ropol-konventionen kommer til at indeholde en udtrykkelig henvisning til grove røverier, således at Europol's mandat bliver udvidet i overensstemmelse hermed.

Politiforbundet i Danmark tiltræder forslaget, idet det er vigtigt at Europol's kompetence udvides, således at organisationen bliver bedre til at bidrage til bekæmpelsen af den internationale kriminalitet. Politiforbundet i Danmark anbefaler endvidere, at røverier bliver omfattet af Europol's kompetence.

Politifuldmægtigforeningen tilslutter sig forslaget, idet en udvidelse af Europol's mandat vil være en væsentlig styrkelse af enhedens muligheder for at yde den fornødne bistand til de nationale politimyndigheder. Det er afgørende, at det europæiske politisamarbejde kan matche de internationale kriminelle strukturer, som ikke længere begrænser sig til et enkelt kriminalitetsområde, men som er involveret i de former for kriminalitet, som på et givet tidspunkt er mest profitable.

Rigspolitichefen finder det ud fra et politifagligt synspunkt hensigtsmæssigt, såfremt Europol får et mere bredt mandat i relation til kriminalitet af grænseoverskridende og organiseret karakter. Det er erfaringen fra det praktiske arbejde i Europol-sammenhæng, at det begrænsede mandat kan virke som en u hensigtsmæssig hindring for informationsudveksling og analyse, herunder særligt vedrørende kriminelle netværk, som opererer inden for flere kriminalitetsfelter. Det er Rigspolitichefens opfattelse, at forslaget synes at kunne have en positiv betydning for Europol's virke og de nationale muligheder for at bekæmpe de grovere og mere komplicerede former for kriminalitet.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget til Rådets afgørelse om udvidelse af Europol's mandat ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget vil medføre, at Europol's kompetence vil blive udvidet til at omfatte alle de former for grov international kriminalitet, som er anført i bilaget til Europol-konventionen.

Forslaget indebærer ikke en ændring af reglerne om Europols registre m.v. eller en ændring af reglerne i Europol-konventionen vedrørende udveksling, videregivelse og registrering af oplysninger. Endvidere berører forslaget ikke de nationale regler om udveksling, videregivelse eller registrering af oplysninger.

Forslaget skønnes på denne baggrund ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom forslaget ikke ses at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget til Rådets afgørelse om udvidelse af Europols mandat tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. juli 2001 og til Folketingets Retsudvalg den 6. juli 2001.

Forslaget til Rådets afgørelse om udvidelse af Europols mandat blev forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 27. – 28. september 2001 forelagt for Folketingets Retsudvalg til orientering og for Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 14. september 2001.

Vedrørende: Arbejdsprogram og finansiel løsning for Det Europæiske Politiakademi i 2001.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999 blev der opnået enighed om, at der skal oprettes et europæisk politiakademi til efteruddannelse af personale ved de retshåndhævende myndigheder, idet politiakademiet i første omgang etableres som et netværk af nationale politiskoler.

Det Europæiske Politiakademi (Cepol) blev herefter oprettet ved Rådets afgørelse af 22. december 2000.

Ifølge rådsafgørelsens artikel 3 vedtager bestyrelsen for Cepol det årlige efteruddannelsesprogram, som fastlægger det generelle pædagogiske indhold samt type, antal og varighed af de uddannelsesaktiviteter, der skal iværksættes.

Det årlige arbejdsprogram forelægges for Rådet til orientering, idet bestyrelsen tager Rådets eventuelle bemærkninger i betragtning.

For så vidt angår finansieringen af Cepols aktiviteter følger det af artikel 5 i Rådets afgørelse af 22. december 2000, at Rådet fastlægger Cepols budget, som forvaltes af sekretariatet på grundlag af en finansforordning.

Et permanent sekretariat er imidlertid endnu ikke etableret, ligesom vedtagelsen af en finansforordning afventer sekretariatets etablering.

På denne baggrund har bestyrelsen for Cepol udarbejdet et arbejdsprogram samt et forslag til en midlertidig finansiel løsning for 2001.

Arbejdsprogrammet og forslaget til en foreløbige finansielle løsning forventes forelagt til henholdsvis orientering og godkendelse på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001.

2. Indhold.

Arbejdsprogrammet for Cepol i 2001 indeholder en række kurser, som gennemføres af de nationale politiakademier. Kurserne vedrører blandt andet civil krisestyring, international kriminalitetsbekæmpelse, grænsekontrol samt opretholdelse af den offentlige orden og sikkerhed.

Danmark arrangerer ingen kurser i 2001

Den midlertidige finansielle løsning i 2001 indebærer, at den medlemsstat, der arrangerer et kursus via sit eget politiakademi, afholder udgifterne i forbindelse hermed.

Den pågældende medlemsstat vil imidlertid kunne opkræve deltagergebyr, som tager sigte på helt eller delvis at dække udgifterne til afholdelse af kurset.

Deltagernes rejseudgifter påhviler den medlemsstat, som de pågældende deltagere repræsenterer.

For så vidt angår de udgifter, som det svenske og belgiske formandskab har afholdt med henblik på en række bestyrelsesmøder og andre aktiviteter i Cepol-regi, vil der blive fundet en løsning i forbindelse med udarbejdelsen af Cepols budget i 2002.

3. Europa-Parlamentet.

Arbejdsprogrammet for Cepol og forslaget til finansielløsning i 2001 har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Arbejdsprogrammet for Cepol og forslaget til finansielløsning i 2001 har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Arbejdsprogrammet for Cepol og forslaget til finansielløsning i 2001 ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Arbejdsprogrammet for Cepol og forslaget til finansiel løsning i 2001 har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Arbejdsprogrammet for Cepol og forslaget til finansiel løsning i 2001 har ikke været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Folketingets Retsudvalg.

Vedrørende: Rådets afgørelse om oprettelse af Eurojust

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Indledning.

På sit møde i Wien i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med handlingsplanen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal ske en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder.

I gennem de seneste år er der opbygget et stadig mere intensiveret samarbejde mellem de nationale politimyndigheder, herunder Europol. Der er imidlertid ikke sket den samme udvikling i samarbejdet mellem medlemslandenes anklagemyndigheder.

Derfor har man i EU-regi drøftet etableringen af et mere formaliseret samarbejde mellem medlemslandenes anklagemyndigheder, og der er i den forbindelse præsenteret forskellige modeller for dette samarbejde.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev det fremtidige samarbejde mellem de nationale anklagemyndigheder konkretiseret, jf. pkt. 46 i konklusionerne fra mødet:

”For at styrke bekæmpelsen af grov organiseret kriminalitet har Det Europæiske Råd besluttet at oprette en enhed (Eurojust) bestående af nationale offentlige anklagere, retsmedsmænd eller polititjenestemænd med tilsvarende kompetence, der udstationeres af hver enkelt medlemsland i henhold til dennes retssystem. Eurojust skal have til opgave at lette den passende koordinering mellem medlemslandenes retsforfølgende myndigheder og støtte efterforskningen i kriminalsager vedrørende organiseret kriminalitet, især med udgangspunkt i Europol's analyser, og Eurojust skal endvidere arbejde tæt sammen med det europæiske retlige netværk, specielt om forenkling af efterkommelse af retsanmodninger.”

På denne baggrund har Portugal, Frankrig, Sverige og Belgien fremsat et forslag om oprettelse af Eurojust og Tyskland har fremsat et forslag til oprettelse af en Eurojust-stab. Forslagene er under de foreløbige forhandlinger sammenskrevet til et udkast til Rådets afgørelse om oprettelse af Eurojust.

Forslaget om oprettelse af en midlertidig Eurojust-enhed, der blev fremsat samtidig med de to forslag om oprettelse af Eurojust, blev vedtaget af Rådet den 14. december 2000, og den midlertidige enhed påbegyndte sin virksomhed den 1. marts 2001.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 27. – 28. september 2001 blev der opnået politisk enighed om artiklerne 1 – 8. Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 vil forelægge udkastet til Rådets afgørelse om oprettelse af Eurojust med henblik på at opnå politisk enighed om de resterende bestemmelser i forslaget til rådsafgørelse, herunder bestemmelserne om finansieringen af Eurojust.

2. Indhold.

Udkastet til Rådets afgørelse om oprettelse af Eurojust, der er fremsat med hjemmel i artikel 31 og 34, stk. 2, litra c, i Traktaten om Den Europæiske Union, indeholder bl.a. bestemmelser om sammensætningen af Eurojust, Eurojusts kompetence, opgaver, organisation samt bestemmelser om databeskyttelse og finansiering.

Efter artikel 1 er formålet med afgørelsen at etablere en europæisk retlig koordinations enhed, der benævnes Eurojust.

Det fremgår af artikel 2, at Eurojust - under hensyn til forfatningsretlige regler, retlige traditioner og interne strukturer i medlemslandene - skal sammensættes af repræsentanter for de nationale anklagemyndigheder (*nationale medlemmer*). Medlemslandene kan udpege en suppleant for det nationale medlem.

Artikel 4 vedrører Eurojusts formål. Efter bestemmelsens stk. 1 har Eurojust tre formål, idet Eurojust som led i efterforskning og retsforfølgning af grov kriminalitet, herunder navnlig grov organiseret kriminalitet, der berører to eller flere medlemslande, skal:

- fremme og forbedre samordningen mellem medlemslandenes kompetente myndigheder
- forbedre samarbejdet mellem medlemslandenes kompetente myndigheder, navnlig ved at gøre det lettere at yde gensidig retshjælp i straffesager og efterkomme udleveringsbegæringer

- yde anden støtte til de kompetente myndigheder i medlemslandene med henblik på at gøre deres efterforskning og retsforfølgning mere effektiv.

Efter bestemmelsens stk. 2 kan Eurojust endvidere på anmodning af et medlemsland yde støtte til efterforskning og retsforfølgning vedrørende dette ene medlemsland og et tredjeland, *hvis der mellem Eurojust og det pågældende land er indgået en samarbejdsaftale i medfør af artikel 16 eller hvis det i en konkret sag er af afgørende betydning, at Eurojust yder bistand.* Efter stk. 3 kan Eurojust efter anmodning enten fra et medlemsland eller Fællesskabet (Kommissionen) yde støtte til efterforskning og retsforfølgning vedrørende dette ene medlemsland og Fællesskabet.

I artikel 5, stk. 1, fastlægges Eurojusts kompetence, idet Eurojust for det første skal have kompetence på de områder, der er omfattet af Europols mandat, herunder de udvidelser der efterfølgende gennemføres af Europols mandat. I medfør af Europol-konventionens artikel 2, stk. 2, har Europol mandat til at beskæftige sig med bekæmpelse af ulovlig narkotikahandel, ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer, organiseret illegal indvandring (menneskesmugling), menneskehandel og ulovlig handel med stjalne køretøjer. Ved Rådets afgørelse af 3. december 1998 blev det endvidere pålagt Europol at beskæftige sig med strafbare handlinger, som er blevet begået, eller som det må antages vil blive begået i forbindelse med terroristiske aktiviteter, der er rettet mod personers liv og legeme, mod den personlige frihed eller mod ejendom. Desuden er Europols mandat ved Rådets afgørelse af 29. april 1999 blevet udvidet til at omfatte bekæmpelse af falskmøntneri og forfalskning af betalingsmidler. Endelig er Europols mandat ved Rådets afgørelse af 30. november 2000 blevet udvidet til at omfatte ulovlig hvidvaskning af penge generelt.

Udover de forbrydelser, der er omfattet af Europols mandat, skal Eurojusts kompetence omfatte datakriminalitet, svig og bestikkelse samt enhver strafbar handling, der skader EU's finansielle interesser, hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold samt miljøkriminalitet. Endvidere omfatter Eurojusts kompetence andre former for lovovertrædelser, der er begået i forbindelse med de strafbare handlinger, der er nævnt i stk. 1.

Herudover kan Eurojust på anmodning fra en kompetent myndighed i et medlemsland, og hvis det er i overensstemmelse med Eurojusts formål, yde bistand til efterforskning og retsforfølgning af andre former for strafbare handlinger.

Efter artikel 6 kan Eurojust både udføre sine opgaver gennem et eller flere af de nationale medlemmer af Eurojust og gennem et kollegium bestående af alle de nationale medlemmer af Eurojust. Eurojust udfører sine opgaver gennem et kollegium, når et eller flere af de nationale medlemmer, der er berørt af en sag, anmoder herom. Endvidere udfører Eurojust sine opgaver som kollegium, hvis en sag vedrører efterforskning og retsforfølgning, som har implikationer på EU-

plan, eller som vil kunne berøre andre medlemslande end dem, der er direkte involveret, samt hvis der er tale om et generelt spørgsmål om gennemførelsen af Eurojusts opgaver.

Eurojust skal altid ved udførelsen af sine opgaver, herunder i forbindelse med anmodninger til medlemslande, angive, om Eurojust handler gennem et eller flere nationale medlemmer eller som et kollegium.

Artikel 6a vedrører de Eurojust-opgaver, der udføres gennem nationale medlemmer, mens artikel 6b vedrører de Eurojust-opgaver, der udføres gennem kollegiet. Der er en række Eurojust-opgaver, som kan udføres af såvel et eller flere nationale medlemmer som kollegiet.

Efter artikel 6a og artikel 6b kan bl.a. følgende Eurojust-opgaver udføres gennem både de nationale medlemmer og kollegiet:

- Eurojust kan anmode et medlemsland om at iværksætte efterforskning eller retsforfølgning i konkrete sager.
- Eurojust kan anmode de berørte medlemslande om at foretage samordning af retsforfølgning og efterforskning
- Eurojust kan anmode de berørte medlemslande om at nedsætte et fælles efterforskningshold
- Eurojust kan anmode de berørte medlemslande om at videregive de oplysninger, der er nødvendige for, at Eurojust kan udføre sine opgaver.

Anmodninger fra Eurojust er i intet tilfælde bindende for medlemslandene.

Endvidere skal Eurojust sikre, at medlemslandenes kompetente myndigheder underrettes om efterforskning og retsforfølgning, som Eurojust har kendskab til, og som berører medlemslandene. Eurojust skal endvidere på anmodning fra medlemslandene bistå med samordning af efterforskning og retsforfølgning. Herudover skal Eurojust yde støtte til forbedring af samarbejdet mellem medlemslandenes kompetente myndigheder.

Hvis Eurojust handler som et kollegium, skal Eurojust efter artikel 6b tillige sikre, at medlemslandene modtager underretning om efterforskning og retsforfølgning, som Eurojust har kendskab til, og som har implikationer på EU-plan. Endvidere kan Eurojust som kollegium i visse tilfælde beslutte at yde logistisk støtte i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af lovovertrædelser. Denne støtte omfatter bl.a. hjælp til oversættelse og tilrettelæggelse af koordineringsmøder.

Efter artikel 6c skal de kompetente myndigheder i medlemslandene underrette Eurojust, hvis man beslutter ikke at imødekomme en anmodning fra kollegiet. De kompetente myndigheder

skal endvidere søm-udgangspunkt underrette Eurojust om begrundelsen for beslutningen, med mindre dette vil være til skade for væsentlige nationale interesser eller bringe verserende efterforskning eller personers sikkerhed i fare.

Ifølge artikel 7 er de nationale medlemmer af Eurojust undergivet national ret i det medlemsland, der har udpeget dem. Varigheden af det nationale medlems embedsperiode fastsættes af medlemslandene. Udveksling af oplysninger mellem medlemslandene og Eurojust skal ske gennem det nationale medlem af Eurojust. Hvert medlemsland fastsætter selv karakteren og omfanget af de beføjelser, som tilkommer det nationale medlem. Medlemslandene fastsætter endvidere det nationale medlems ret til at handle i forhold til udenlandske judicielle myndigheder. De øvrige medlemslande skal acceptere og anerkende disse beføjelser. Det nationale medlem skal i overensstemmelse med reglerne i national ret have adgang til oplysninger, herunder registeroplysninger i det land, der har udpeget medlemmet. Et medlemslands nationale medlem kan kontakte sit medlemslands kompetente myndigheder direkte i overensstemmelse med reglerne i national ret

Artikel 7a vedrører Eurojusts kollegium. Efter bestemmelsen består kollegiet af samtlige nationale medlemmer, der hver har én stemme. Kollegiet fremlægger forslag til Eurojusts forretningsorden, der godkendes af Rådet. Kollegiet vedtager forslaget til forretningsordenen med enstemmighed, mens kollegiet træffer afgørelser med to tredjedeles flertal, når kollegiet i henhold til artikel 6b fremsætter anmodninger til berørte medlemslande. Kollegiets øvrige afgørelser træffes i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastsat i forretningsordenen.

Artikel 7b (tidligere artikel 16) fastlægger Kommissionens tilknytning til Eurojust. Efter bestemmelsen skal Kommissionen tilknyttes Eurojusts virksomhed i overensstemmelse med TEU artikel 36, stk.2, hvorefter Kommissionen fuldt ud tilknyttes det politimæssige og strafferetlige samarbejde.

Efter artikel 8 kan hvert medlemsland udpege en eller flere nationale Eurojust-korrespondenter, som arbejder i det medlemsland, der har udpeget den eller de nationale korrespondenter. *Hvis medlemsstaterne vælger at udpege nationale korrespondenter, skal det tillægges høj prioritet at udpege en national korrespondent for så vidt angår terrorismespørgsmål.* De nationale korrespondenter kan samtidig være kontaktpunkt i det europæiske retlige netværk. Medlemslandene fastlægger selv de nationale korrespondenters opgaver.

Efter artikel 9 kan medlemslandene udveksle oplysninger med Eurojust, hvis disse oplysninger er nødvendige for Eurojusts arbejde. *De nationale medlemmer af Eurojust skal endvidere være bemyndiget til at udveksle oplysninger med hinanden eller med deres nationale myndigheder, hvis disse oplysninger er nødvendige for udførelsen af Eurojust arbejde.*

Artikel 9a (bestemmelsen er flyttet til artikel 16 b).

Artikel 10 – 15 b vedrører behandling og beskyttelse af personoplysninger.

I henhold til artikel 10 kan Eurojust, hvis det er nødvendigt for at opfylde Eurojusts formål i artikel 4 og inden for Eurojusts kompetence i artikel 5 og for at udføre sine opgaver efter artikel 6 – 6b behandle personoplysninger *ved hjælp af elektronisk databehandling eller i strukturerede manuelle registre*.

Eurojust skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at beskyttelsesniveauet for personoplysninger mindst svarer til det, som kræves i henhold til Europarådets konvention af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger.

De personoplysninger, som Eurojust behandler, skal være relevante og tilstrækkelige og må ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil de behandles. Personoplysningerne skal endvidere behandles rimeligt og lovligt. Endelig skal de personoplysninger, der videregives til Eurojust fra de kompetente nationale myndigheder, være nøjagtige og ajourførte.

Eurojust opretter i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets afgørelse om oprettelse af Eurojust en efterforskningsfortegnelse (index), jf. nedenfor vedrørende artikel 10b, og Eurojust kan oprette midlertidige sagsmapper (temporary work files) med personoplysninger.

Artikel 10a vedrører restriktioner for Eurojusts behandling af personoplysninger. Bestemmelsen fastlægger, hvilke typer personoplysninger, som Eurojust må behandle *manuelt* eller ved hjælp af elektronisk databehandling.

For så vidt angår personer, der er genstand for en strafferetlig efterforskning eller strafferetlig forfølgning vedrørende de lovovertrædelser, der er nævnt i artikel 5, må Eurojust behandle oplysninger vedrørende navn, fødselsdato, nationalitet, køn, bopæl, CPR-nummer, pasoplysninger, kørekortoplysninger, bankkonti samt en beskrivelse af de formodede lovovertrædelser.

For så vidt angår vidner eller ofre *i tilknytning til de lovovertrædelser, der er nævnt i artikel 5*, må Eurojust behandle oplysninger vedrørende navn, fødselsdato, nationalitet, køn, bopæl samt en beskrivelse af de formodede lovovertrædelser, som den pågældende enten har været vidne til eller offer for.

Eurojust kan i undtagelsestilfælde i et begrænset tidsrum behandle andre personoplysninger, når disse oplysninger er af umiddelbar betydning for og indgår i den løbende efterforskning i en sag,

som Eurojust koordinerer, og behandlingen af disse oplysninger er i overensstemmelse med artikel 10.

Den databeskyttelsesansvarlige i Eurojust underrettes straks, hvis Eurojust behandler andre personoplysninger. Hvis sådanne personoplysninger vedrører vidner eller ofre, skal beslutningen om at behandle disse oplysninger træffes af mindst to nationale medlemmer af Eurojust i fællesskab.

Elektronisk eller manuel behandling af personlige oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold, helbreds- og seksuelle forhold er kun tilladt for Eurojust, hvis sådanne oplysninger er nødvendige for den relevante nationale efterforskning og for koordineringen i Eurojust. Hvis sådanne oplysninger vedrørende vidner eller ofre behandles af Eurojust, skal beslutningen om behandlingen træffes af kollegiet. Den databeskyttelsesansvarlige i Eurojust skal underrettes straks, hvis der finder behandling af sådanne oplysninger sted. Disse særligt følsomme personoplysninger må ikke indgå i den efterforskningsfortegnelse, som Eurojust opretter, jf. artikel 10 og artikel 10b nedenfor.

Efter artikel 10b fører Eurojust i overensstemmelse med sit formål en elektronisk efterforskningsfortegnelse, der kan indeholde oplysninger om sagen, herunder personoplysninger vedrørende bl.a. den sigtede eller et vidnes navn, fødested, nationalitet, køn samt bopæl. Fortegnelsen skal støtte forvaltningen og samordningen af den efterforskning og retsforfølgning, der gennemføres med bistand af Eurojust, lette adgangen til oplysninger om verserende efterforskning og lette overvågningen af, at behandlingen af personoplysninger er lovlig og i overensstemmelse med reglerne i Rådets afgørelse om oprettelse af Eurojust. Fortegnelsen skal indeholde henvisninger til midlertidige sagsmapper, der behandles inden for rammerne af Eurojust.

Artikel 10c indebærer, at Eurojust udpeger en af sine ansatte til at være særlig databeskyttelsesansvarlig. Den databeskyttelsesansvarlige er uafhængig og må ikke være underlagt instrukser fra andre personer, herunder de nationale medlemmer af Eurojust. Den databeskyttelsesansvarlige har til opgave at sikre, at behandlingen af personoplysninger er lovlig og i overensstemmelse med reglerne i rådsafgørelsen.

Efter artikel 11 har enhver ret til at få adgang til personoplysninger om den pågældende selv (egenaces). En anmodning om egenaces fremsættes til Eurojust, der efter lovgivningen i det land, der har videregivet oplysningerne til Eurojust, eller efter de regler, der finder anvendelse i den internationale organisation, der har videregivet oplysningerne, afgør om anmodningen skal imødekommes. Retten til egenaces kan altid nægtes, hvis adgangen kan bringe Eurojusts aktiviteter i fare, hvis adgangen kan skade en national efterforskning, der gennemføres med bistand fra Eurojust, og hvis adgangen kan skade tredjepersoner, herunder vidner.

De nationale medlemmer fra de berørte medlemsstater behandler anmodningen på Eurojusts vegne. Afgørelsen skal træffes inden tre måneder fra modtagelsen. Hvis de nationale medlemmer ikke er enige om afgørelsen, træffes afgørelsen af kollegiet med 2/3-flertal.

Eurojust underretter den person, der har anmodet om egenaces, hvis egenaces nægtes, eller hvis Eurojust ikke behandler oplysninger om den pågældende. Underretningen gives, uden at Eurojust tilkendegiver, om den pågældende er registreret.

Forinden Eurojust træffer afgørelse, høres de kompetente nationale myndigheder.

Afgørelsen kan i givet fald indbringes for den fælles kontrolinstans, der nedsættes i medfør af artikel 15a.

Artikel 12 vedrører rettelse og sletning af personoplysninger. Enhver registreret person har ret til at anmode Eurojust om at rette, blokere eller slette oplysninger om den pågældende, som er urigtige eller ufuldstændige, eller hvis registrering eller opbevaring er i strid med bestemmelserne i afgørelsen. Hvis den pågældende ikke er tilfreds med den foretagne rettelse m.v., kan sagen indbringes for den fælles kontrolinstans.

Eurojust skal endvidere på anmodning fra et medlemslands kompetente myndigheder, de nationale medlemmer eller de nationale korrespondenter rette eller slette personoplysninger, der er videregivet til Eurojust, og som Eurojust behandler.

Ifølge artikel 13 er medarbejderne hos Eurojust, de nationale medlemmer samt de nationale korrespondenter pålagt tavshedspligt i forhold til oplysninger, der er behandlet af Eurojust. Tavshedspligten omfatter tillige alle personer og alle organer, der samarbejder med Eurojust.

Efter artikel 13a har alene nationale medlemmer og deres stedfortrædere samt autoriseret Eurojust personale adgang til personoplysninger.

Efter artikel 14 må Eurojust ikke opbevare elektronisk behandlede oplysninger længere, end det er nødvendigt for gennemførelsen af Eurojusts formål. De personoplysninger, som behandles i Eurojusts databaser, kan ikke opbevares længere end

- datoen for udløbet af forældelsesfristen for påtalen i det medlemsland, hvor fristen er længst
- den dato, på hvilken retsafgørelsen i den sidste af de medlemslande, der er berørt af den efterforskning og retsforfølgning, som Eurojust har samordnet, har fået retskraft

- den dato, på hvilken Eurojust og de berørte medlemslande har konstateret eller i fællesskab besluttet, at det ikke længere er nødvendigt, at efterforskningen og retsforfølgningen samordnes af Eurojust

Personoplysninger, der behandles og opbevares af Eurojust, skal i alle tilfælde kontrolleres hvert tredje år efter udløbet af ovennævnte frister eller tre år efter indlæggelsen, hvis ingen af de ovennævnte frister er indtrådt.

Artikel 15 vedrører datasikkerhed og indebærer, at Eurojust skal beskytte personoplysninger mod hændelig eller ulovlig tilintetgørelse, hændeligt tab eller ubeføjet udbredelse, ændring og adgang eller enhver form for uautoriseret behandling. Dette gælder endvidere medlemslandene i de tilfælde, hvor Eurojust videregiver personoplysninger til medlemslandene. Der fastsættes nærmere bestemmelser om databeskyttelse i forretningsordenen for Eurojust. *Bestemmelserne samt de praktiske og de tekniske foranstaltninger, der iværksættes, skal navnlig tage sigte på at forhindre uautoriseret adgang til personoplysninger samt forhindre uautoriseret kopiering og ændring af personoplysninger. Endvidere skal reglerne bl.a. sikre, at autoriseret personale kun har adgang til de oplysninger, der er omfattet af de pågældendes tilladelse.*

Efter artikel 15a kontrolleres Eurojusts behandling af personoplysninger af en fælles kontrolinstans. Kontrolinstansen har fuld adgang til alle registre, og Eurojust giver kontrolinstansen alle de oplysninger, som kontrolinstansen anmoder om. Kontrolinstansen skal som nævnt oven for behandle klagesager, hvor Eurojust har truffet afgørelse, *samt gennemføre kontrol efter artikel 13. Hvis den fælles kontrolinstans finder, at Eurojusts behandling af personoplysninger er i strid med reglerne i rådsafgørelsen, skal Eurojust acceptere afgørelsen.*

Kontrolinstansen skal mødes mindst en gang hvert halvår. Med henblik på at etablere den fælles kontrolinstans skal hvert medlemsland i overensstemmelse med national ret udpege en dommer eller en person med tilsvarende uafhængighed, der kan optages på den liste over dommere, som kan have sæde i den fælles kontrolinstans som medlem eller ad hoc medlem. Den fælles kontrolinstans skal bestå af tre permanente medlemmer og i visse tilfælde af et ad hoc medlem.

Den dommer, der er udpeget af formandskabslandet, skal være formand for den fælles kontrolinstans. Et eller flere ad hoc medlemmer skal have sæde i kontrolinstansen i forbindelse med behandlingen af en klage over personoplysninger fra det medlemsland, som har udpeget den pågældende.

Hvert medlem og ad hoc medlem har en stemme. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Ifølge artikel 15b er Eurojust i overensstemmelse med den nationale lovgivning i det land, hvor Eurojust har hjemsted, ansvarlig for enhver skade, der tilføjes en person, og som er forårsaget af uautoriseret eller ukorrekt behandling af oplysninger, der skyldes Eurojust. Enhvert medlemsland er i henhold til national lovgivning ansvarlig for enhver skade, der tilføjes en person, og som er forårsaget af uautoriseret eller ukorrekt behandling af oplysninger, som skyldes medlemslandet, og som er blevet videregivet til Eurojust.

Artikel 16 (nu artikel 7)

Efter artikel 16a (tidligere artikel 16) skal Eurojust etablere et tæt samarbejde med Europol. Elementerne i dette samarbejde fastlægges i en aftale, der godkendes af Rådet *efter indstilling fra den fælles kontrolinstans for så vidt angår aftalens bestemmelser om databeskyttelse*. Eurojust skal endvidere etablere et tæt samarbejde med det europæiske retlige netværk, idet bl.a. de nationale medlemmer af Eurojust kan deltage i møderne i det europæiske retlige netværk.

Herudover skal Eurojust etablere og opretholde et tæt samarbejde med Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF). OLAF kan bidrage til Eurojusts arbejde i forbindelse med sager om beskyttelse af Fællesskabets økonomiske interesser. Med henblik på udveksling af oplysninger mellem Eurojust og OLAF skal medlemsstaterne sikre at de nationale medlemmer af Eurojust anses som kompetente myndigheder i forhold til OLAF.

Endelig kan Eurojust med Rådets godkendelse *efter indstilling fra den fælles kontrolinstans vedrørende bestemmelser om databeskyttelse* indgå samarbejdsaftaler med tredjelande.

Artikel 16b vedrører udveksling af oplysninger med *Eurojusts partnere*. Efter bestemmelsen kan Eurojust udveksle oplysninger, der er *nødvendige* for udførelsen af Eurojusts opgaver, med f.eks. Europol og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), andre internationale organisationer og tredjelande. Det nationale medlem fra det medlemsland, der har videregivet oplysningerne til Eurojust, skal give sit samtykke til videregivelse af oplysninger, inden der foretages udveksling med internationale organisationer og tredjelande. For så vidt angår personoplysninger kan der alene ske udveksling af oplysninger, hvis der er indgået en aftale mellem Eurojust og den pågældende organisation eller det pågældende tredjeland. Rådet skal *efter indstilling fra den fælles kontrolinstans* godkende sådanne aftaler, inden aftalen træder i kraft.

Artikel 17 – 22 omhandler Eurojusts organisation, finansiering, underretning af Rådet og Europa-Parlamentet samt en række praktiske forhold.

Efter artikel 18 er kollegiet ansvarlig for Eurojusts organisation og funktion. Kollegiet vælger en formand, og hvis det skønnes nødvendigt en eller to næstformænd. Resultatet af valget forelæg-

ges Rådet til godkendelse. Formanden udøver sine beføjelser på vegne af kollegiet og efter kollegiets bemyndigelse. Formandens valgperiode er tre år, der kan forlænges én gang. Eurojust skal bistås af en administrativ direktør.

Artikel 18a indebærer, at den administrative direktør ansættes af kollegiet ved enstemmighed. Ansættelsesperioden er fem år. Den administrative direktør er ansvarlig for den daglige administration af Eurojust, herunder personalespørgsmål.

Eurojusts personale skal efter artikel 18b bestå af permanent, midlertidigt og lokalt personale. Embedsmænd ved EU's institutioner kan udpeges til at gøre tjeneste hos Eurojust som midlertidigt personale. Medlemsstaterne kan udpege nationale eksperter til Eurojust. I øvrigt rekrutteres personalet efter de almindelige regler for rekruttering af personale ved EU's institutioner.

Ifølge artikel 20 forelægger formanden hvert år på kollegiets vegne Rådet en skriftlig redegørelse for forvaltningen af Eurojust og Eurojusts virksomhed. Formandskabet sender én gang om året en særlig rapport til Europa-Parlamentet om Eurojusts arbejde.

I henhold til artikel 21 skal de nationale medlemmer aflønnes af de enkelte medlemslande, mens de øvrige udgifter finansieres over Fællesskabets budget. Artikel 21a – artikel 21d vedrører budgetspørgsmål og budgetprocedure.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget fremsat af Portugal, Frankrig, Sverige og Belgien om oprettelse af Eurojust er forelagt for Europa-Parlamentet, der den 17. maj 2001 har godkendt forslaget med en række ændringsforslag.

4. Høring.

Forslagene tillige med et grundnotat herom har været sendt i høring hos:

Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Erhvervsministeriet, Økonomiministeriet, Finansministeriet, Indenrigsministeriet, Skatteministeriet, Statsministeriet, Sundhedsministeriet, Udenrigsministeriet, Advokatrådet, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Landsforeningen HK Politiet, Politiforbundet i Danmark og Dansk Told- og Skatteforbund.

Justitsministeriet har bl.a. modtaget høringssvar fra Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Politifuldmægtigforeningen og Politiforbundet i Danmark.

Det bemærkes, at visse høringssvar ikke længere er aktuelle, da forslagene om oprettelse af Eurojust i forbindelse med de efterfølgende forhandlinger har undergået store ændringer i forhold til de forslag, der blev sendt i høring. I det følgende vil der ikke blive redegjort for de dele af høringssvarene, som ikke længere anses for aktuelle.

Foreningen af Politimestre i Danmark, Dommerfuldmægtigforeningen og Advokatrådet har svaret, at de ikke har bemærkninger til forslagene.

Den Danske Dommerforeningen har svaret, at foreningen ikke finder at burde udtale sig om forslaget.

Rigsadvokaten tilslutter sig, at der oprettes en permanent Eurojust-enhed, men at det må anses for væsentligt, at det nøje overvejes, hvilke beføjelser der tillægges henholdsvis enheden som sådan og de nationale repræsentanter i enheden. Rigsadvokaten finder således ikke, at den danske repræsentant bør tillægges operative anklagerbeføjelser.

Politidirektøren i København finder, at forslagene skønnes at kunne styrke samarbejdet mellem medlemslandenes retsforfølgende myndigheder.

Politifuldmægtigforeningen anser etableringen af Eurojust som endnu et meget vigtigt skridt på vejen i EU-landenes fælles bestræbelser på bekæmpelse af den grænseoverskridende kriminalitet. Foreningen går ud fra, at Justitsministeriet ikke overfører kompetence fra den nuværende anklagemyndighed til de nationale medlemmer af Eurojust. Hvis Justitsministeriet finder, at der bør udpeges en eller flere nationale korrespondenter, bemærker foreningen, at disse bør udpeges blandt de af foreningens medlemmer, der er ansat i politiet, idet det er denne gruppe af foreningens medlemmer, som har den daglige tætte kontakt med efterforskningen, ligesom det er denne gruppe medlemmer, som bl.a. gennem udfærdigelse af diverse retsanmodninger muliggør tværnationale efterforskningsskridt. Foreningen kan forestille sig, at der udpeges 2 - 3 nationale korrespondenter, fordelt jævnt over landet, som tillige samtidigt kunne være udpeget som kontaktpunkter i det europæiske retlige netværk.

Politifuldmægtigforeningen bemærker endelig, at foreningen er af den opfattelse, at den nationale repræsentant i Eurojust bør søges rekrutteret fra samme personkreds som de nationale korrespondenter.

Datatilsynet finder, at det tyske forslag om oprettelse af en Eurojust-stab ikke forekommer særlig gennemarbejdet. Der mangler efter tilsynets opfattelse bl.a. bestemmelser om, hvilke former for oplysninger der kan udveksles inden for Eurojust, hvem der har adgang til disse oplysninger, hvordan det sikres, at oplysninger, der f.eks. er behæftet med fejl, ændres, rettes eller slettes, hvilke frister for opbevaring af oplysninger der gælder, samt hvilke øvrige databeskyttelsesregler der finder anvendelse, herunder hvem der skal føre tilsyn med Eurojust.

Datatilsynet anfører for så vidt angår forslaget fra Portugal, Frankrig, Sverige og Belgien om oprettelse af Eurojust, at dette forslag klart er at foretrække som grundlag for de videre drøftelser, om end forslaget på visse punkter er utilstrækkeligt. Efter Datatilsynets opfattelse mangler der således bestemmelser, som regulerer tilsynet med databehandlingen i Eurojust. Der bør derfor i forslaget indarbejdes nærmere bestemmelser vedrørende nationale tilsynsmyndigheder, en fælles tilsynsmyndighed samt de pågældende myndigheders og organers opgaver i relation til Eurojust.

For så vidt angår artikel 15 anfører Datatilsynet, at denne bestemmelse om datasikkerhed bør præciseres, således at det f.eks. fremgår, at der skal etableres totallogning, benyttelsesstatistik, registrering af uautoriserede adgangsforsøg og stikprøvevis kontrol af forespørgsler m.v.

Politiforbundet i Danmark støtter etableringen af Eurojust.

Det Danske Center for Menneskerettigheder anfører for så vidt angår forslaget fra Portugal, Frankrig, Sverige og Belgien om oprettelse af Eurojust bl.a., at Eurojust og de enkelte medlemsstater efter artikel 15, stk. 2, (nu artikel 10, stk. 2) i forslaget skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre et niveau for beskyttelse af personoplysninger, der mindst svarer til det niveau, der følger af anvendelsen af principperne i Europarådets konvention af 28. januar 1981. Et grundlæggende princip for beskyttelsen af personoplysninger i Europarådets konvention er, at individet skal have adgang til indsigt i egne registrerede data og adgang til at få rettet eller slette sådanne data, hvis de er registreret uretmæssigt, jf. konventionens artikel 8 (b) og (c). Der kan gøres undtagelse herfra, hvis det sker ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund bl.a. for at bekæmpe kriminalitet, jf. artikel 9, stk. 2 (a). Efter centerets opfattelse fremgår det ikke klart, om Eurojusts behandling af personoplysninger generelt er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i Europarådskonventionens artikel 9, stk. 2 (a), eller om individets adgang til indsigt i egne data er beskyttet ved den indsigt, som gælder i forhold til en medlemsstats kompetente myndigheder m.v. Centeret finder derfor, at en præcisering af dette spørgsmål er ønskelig.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater anfører bl.a., at der uanset fordelene ved et tættere samarbejde mellem medlemslandenes anklagemyndigheder også er betænkeligheder forbundet

med at lade et centralt organ få beføjelser til at iværksætte efterforskning eller retsforfølgning og at forenkle gennemførelsen af anmodninger om gensidig retshjælp.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Det foreliggende udkast til Rådets afgørelse om oprettelse af Eurojust skønnes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. For så vidt angår efterforskning og strafforfølgning indebærer udkastet, at Eurojust alene skal have til opgave at bistå medlemslandene, ligesom Eurojust ikke kan rette bindende anmodninger til medlemslandene som led i efterforskningen og retsforfølgningen i straffesager. Endelig vil det enkelte medlemsland i overensstemmelse med national lovgivning skulle definere de nationale repræsentanters beføjelser. Medlemslandene vil således ikke være forpligtet til at tillægge de nationale medlemmer kompetence for så vidt angår efterforskning og strafforfølgning.

Med hensyn til videregivelse af oplysninger til Eurojust vil dette skulle ske i overensstemmelse med national ret.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser bemærkes, at Eurojust efter udkastet skal være fællesskabsfinansieret, idet de nationale repræsentanter dog skal aflønnes af de enkelte medlemslande. Derudover vurderes forslagene ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget til rådsafgørelse om oprettelse af Eurojust har været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet den 27. – 28. september 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 13. september 2001.

Gennemførelsen af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999, herunder de dele af konklusionerne, der vedrører oprettelse af Eurojust, har været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmøderne (ret-

lige og indre anliggender) den 29. oktober og den 2. december 1999. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 20. oktober og 18. november 1999.

Herudover har forslaget om oprettelse af en midlertidig Eurojust-enhed været forelagt for udvalgene til orientering forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 28. september og 30. november – 1. december 2000. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 14. september og den 16. november 2000.

Forslagene om oprettelse af Eurojust og den midlertidige Eurojust-enhed er den 22. september 2000 oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg tillige med et grundnotat om forslagene.

Vedrørende: Rammeafgørelse om oprettelse af fælles efterforskningshold.

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 29. maj 2001 blev konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (2000-konventionen) vedtaget og efterfølgende undertegnet af medlemsstaterne. Konventionen er endnu ikke trådt i kraft.

2000-konventionen indeholder i artikel 13 en bestemmelse om oprettelse af fælles efterforskningshold mellem medlemsstaterne.

Med henblik på at lette etableringen af fælles efterforskningshold har Belgien, Spanien, Frankrig og Storbritannien fremlagt et udkast til en rammeafgørelse, der indebærer, at artikel 13 i 2000-konventionen sættes i kraft og bringes i anvendelse.

I konklusionerne fra det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 er det anført, at der bør etableres fælles efterforskningshold vedrørende terrorisme, og at der med henblik herpå bør vedtages en rammeafgørelse som foreslået af Belgien, Spanien, Frankrig og Storbritannien.

Det forventes, at udkastet til rammeafgørelse vil blive drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 med henblik på at opnå politisk enighed om forslaget.

2. Indhold

Forslaget til rammeafgørelse, der er fremsat i medfør af artikel 34 i Traktaten om Den Europæiske Union, indebærer, at artikel 13 i 2000-konventionen sættes i kraft og bringes i anvendelse.

Artikel 13 i 2000-konventionen vedrører etablering af fælles efterforskningshold. Bestemmelsen indebærer, at to eller flere medlemslande kan aftale at etablere et fælles efterforskningshold med det formål at koordinere efterforskning og strafforfølgning i sager, der vedrører grænseoverskridende kriminalitet. Bestemmelsen er fakultativ, hvorfor medlemslandene ikke er forpligtede til at nedsætte eller at deltage i et fælles efterforskningshold.

Det er hensigten, at et fælles efterforskningshold navnlig kan etableres, når efterforskningen i en straffesag eller et straffesagskompleks viser, at der er behov for efterforskning i flere medlemslande. Efterforskningsholdene kan afhængig af national lovgivning og det konkrete behov bestå af polititjenestemænd, anklagere, undersøgelsesdommere samt repræsentanter for internationale organisationer f.eks. Europol eller OLAF.

Et efterforskningshold skal ledes af en repræsentant fra de kompetente myndigheder i det land, hvor holdet er etableret, og holdet skal følge national lovgivning i dette land. Efterforskningsholdet har ikke selvstændigt udøvende beføjelser, men de udpegede medlemmer af efterforskningsholdet, herunder de udenlandske medlemmer, har ret til at være tilstede i forbindelse med efterforskningen.

Forslaget indeholder endvidere bestemmelser om strafferetligt og civilretligt ansvar for de medlemmer af efterforskningsholdet, der er udpeget af en anden medlemsstat end den stat, hvor holdet opererer. Bestemmelserne indebærer, at sådanne medlemmer skal sidestilles med medlemmer fra den medlemsstat, hvor efterforskningsholdet opererer for så vidt angår eventuelle strafbare handlinger, der begås mod eller af dem.

For så vidt angår civilretligt ansvar indebærer forslaget, at den medlemsstat, der har udpeget polititjenestemænd m.v. til at deltage i et efterforskningshold på en anden medlemsstats område, er ansvarlig for de skader, som de pågældende måtte forvolde i forbindelse med deltagelsen i efterforskningsholdet, i overensstemmelse med national ret i den medlemsstat, hvor holdet opererer. Den medlemsstat, hvor holdet opererer skal erstatte disse skader efter samme regler, som gælder for deres egne medlemmer af holdet. Den medlemsstat, der har udpeget de medlemmer af holdet, som har forvoldt skader, skal godtgøre sådanne erstatningsbeløb.

Bestemmelserne er i øvrigt identiske med artikel 42 og artikel 43 i Schengen-konventionen og artikel 15 og artikel 16 i 2000-konventionen.

3. Europa-Parlamentet

Forslaget til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Forslaget har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

5. Høring

Forslaget er ikke sendt i høring.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Den del af forslaget, der vedrører oprettelsen af fælles efterforskningshold, skønnes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår bestemmelserne om strafferetligt ansvar bemærkes, at det er almindeligt antaget, at bestemmelserne i straffelovens kapitel 14 og 16 om henholdsvis forbrydelser mod den offentlige myndighed og forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv ikke omfatter udenlandske myndigheder, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat. I forbindelse med Schengen-konventionens gennemførelse i dansk ret blev der således ved lov fastsat særskilte bestemmelser om strafferetligt ansvar i relation til de polititjenestemænd, der efter Schengen-konventionens artikel 40 og artikel 41 udfører opgaver på en anden medlemsstats område, jf. herved lov nr. 418 af 10. juni 1997.

For så vidt angår bestemmelserne om civilretligt ansvar bemærkes, at Schengen-konventionen i artikel 43 indeholder tilsvarende bestemmelser, og at det i forbindelse med gennemførelsen af Schengen-konventionen i dansk ret blev anset for rigtigst at optage en udtrykkelig bestemmelse om erstatningsansvaret i loven, da der var tale om en rettighed for borgerne over for den danske stat.

På denne baggrund skønnes bestemmelserne om strafferetlig og civilretligt ansvar i forslaget til rammeafgørelse at nødvendiggøre lovændringer i Danmark.

Forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Det bemærkes i øvrigt, at justitsministeren inden udgangen af 2001 påtænker at fremsætte et lovforslag, hvis formål er at gennemføre 2000-konventionen. Dette forslag vil indeholde bestemmelser om strafferetligt og civilretligt ansvar, der tillige finder anvendelse i forhold til personer, der er udpeget til at deltage i fælles efterforskningshold i overensstemmelse med artikel 13 i konventionen. Hvis lovforslaget vedtages, vil det således ikke være nødvendigt at gennemføre særskilt lovgivning i forbindelse med rammeafgørelsen.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Forslaget til rammeafgørelse har været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for den fælles samling i Rådet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse/økonomi og finans) den 16. oktober 2001. Aktuelle notater er oversendt til udvalgene den 9. oktober 2001.

Konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater er senest forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 29. maj 2000. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 17. og 18. maj 2000. Konventionen blev i øvrigt forud for rådsmødet den 27. marts 2000 forelagt for Folketingets Retsudvalg til orientering og for Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg. Et aktuelt notat blev ved den lejlighed oversendt til udvalgene henholdsvis den 16. og den 17. marts 2000.

Vedrørende: Rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af aktiver eller bevismidler.

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedureerne for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 33, 36 og 37, der har følgende indhold:

”33. En øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme vil sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne lette samarbejdet mellem myndighederne og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd støtter derfor princippet om gensidig anerkendelse, der efter dets mening bør være hjørnestenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civilretlige og det strafferetlige område. Princippet bør gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.”

”36. Princippet om gensidig anerkendelse bør også gælde kendelser, der afsiges under straffesagens forberedelse, især når de giver de kompetente myndigheder mulighed for hurtigt at sikre bevismateriale og beslaglægge aktiver, der let kan flyttes; bevismateriale, der på lovlig vis er indsamlet af myndighederne i en medlemsstat, bør kunne fremlægges for domstolene i de øvrige medlemsstater under hensyn til de dér gældende regler.”

”37. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. I forbindelse med dette program bør der også sættes et arbejde i gang med hensyn til et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstandarder for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes grundlæggende retsprincipper.”

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Programmet har som første prioritet vedtagelse af et instrument, der gennemfører princippet om gensidig anerkendelse i forhold til indefrysning af bevismidler og aktiver.

På denne baggrund har Frankrig, Sverige og Belgien fremsat et forslag til en rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af aktiver og bevismidler.

På baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 blev der afholdt et ekstraordinært rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 med henblik på at drøfte mulighederne for at styrke bekæmpelsen af terrorisme.

På mødet vedtog Rådet en række konklusioner. Punkt 22 i konklusionerne har følgende ordlyd:

”22. Rådet vil snarest efter høring af Europa-Parlamentet vedtage udkastet til rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af aktiver eller bevismateriale, hvis anvendelsesområde skal udvides til også at omfatte terrorismerelaterede lovovertrædelser, samt udkastet til direktiv om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge.”

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse/økonomi og finans) den 16. oktober 2001 bekræftede rådet på ny, at det er fast besluttet på snarest muligt efter at have modtaget og drøftet Europa-Parlamentets udtalelse at vedtage udkastet til rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af aktiver eller bevismateriale, hvis anvendelsesområde må udvides til også at omfatte terrorismerelateret kriminalitet.

I konklusionerne på Det Europæiske Råds møde i Gent den 19. oktober 2001 bekræftede Det Europæiske Råd på grundlag af fremskridtene i sagen, at Rådet på rådsmødet (retlige og indre

anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001 skal nå til enighed om detaljerne i forbindelse med rammeafgørelsen.

Det forventes, at Rådet på rådsmødet den 16. november 2001 vil få lejlighed til at drøfte hovedprincipperne i forslaget til rammeafgørelse, herunder forslagets anvendelsesområde, med henblik på at opnå politisk enighed herom.

2. Indhold.

Forslaget, der er udarbejdet med hjemmel i artikel 31, litra a, og artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), indebærer, at kendelser om indefrysning afsagt i en medlemsstat - under forudsætning af at visse formaliteter er overholdt - skal anerkendes af den medlemsstat, der skal gennemføre kendelsen, uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national indefrysningkendelse. Forslaget bygger på den forenkledede procedure for eksekvatur, som er fastlagt i Rådets forordning af 1. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I – forordningen).

Forslagets artikel 1 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen. Udstedelsesstaten defineres således som den medlemsstat, der har afsagt en kendelse om indefrysning i forbindelse med en straffesag. Gennemførelsesstaten er den medlemsstat, hvor formuegodet befinder sig. Efter bestemmelsen er en indefrysningkendelse enhver foranstaltning, der er truffet af en kompetent judiciel myndighed i udstedelsesstaten med henblik på midlertidigt at forhindre enhver destruktion, ændring, flytning, overførsel eller afhændelse af et formuegode, der vil kunne konfiskeres af udstedelsesstaten og/eller udgør et bevismiddel. Et aktiv defineres som formuegoder af enhver art, fast ejendom, løsøre samt juridiske dokumenter, der beviser adgang til eller rettigheder over formuegoder, der af den myndighed, der anmoder om indefrysning, anses for at være udbyttet af én af de lovovertrædelser, der er nævnt i artikel 2 eller et aktiv, der helt eller delvis svarer til værdien af dette udbytte, eller redskaber eller genstande fra en sådan lovovertrædelse. Endelig defineres bevismiddel som genstande og dokumenter, der kan anvendes som bevis i en retssag.

Ifølge artikel 2 finder rammeafgørelsen anvendelse på indefrysningkendelser vedrørende forhold, der i henhold til udstedelsesstatens lovgivning udgør en eller flere af følgende lovovertrædelser:

- terrorisme
- ulovlig handel med narkotika,
- EU-svig,
- hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold,

- falskmøntneri i forbindelse med euroen,
- bestikkelse
- menneskehandel
- våbensmugling
- seksuel udnyttelse
- miljøkriminalitet

Artikel 3 – 10 vedrører proceduren for gennemførelse af indefrysningkendelser.

Efter artikel 3 skal enhver indefrysningkendelse af den retlige myndighed, der har afsagt kendelsen, fremsendes direkte til den retlige myndighed i gennemførelseslandet, der har kompetence til at gennemføre kendelsen. Ved fremsendelsen skal der vedlægges det i artikel 7 omhandlede certifikat, jf. nedenfor. Det er således klart, at bestemmelsen omfatter kendelser truffet af judicielle myndigheder, mens de afgørelser, som politiet efter national lovgivning i visse medlemsstater kan træffe, ikke er omfattet.

Artikel 4 indebærer, at de kompetente judicielle myndigheder i gennemførelsesstaten skal anerkende en indefrysningkendelse, der er fremsendt i overensstemmelse med artikel 3, og gennemførelsesstatens kompetente myndigheder skal omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national indefrysningkendelse, beslutte at gennemføre kendelsen, medmindre myndighederne finder, at der i medfør af artikel 6 er grundlag for at ikke at anerkende eller ikke at gennemføre kendelsen eller der i medfør af artikel 6a er grundlag for at udskyde gennemførelsen af kendelsen.

Formuleringen af bestemmelsen svarer i et vist omfang til de relevante bestemmelser i Bruxelles I-forordningen.

Hvis kendelsen gennemføres, skal gennemførelsesstatens kompetente myndigheder omgående orientere udstedelsesstaten herom.

Ethvert yderligere tvangsindgreb, som kendelsen kan give anledning til, skal gennemføres i overensstemmelse med national lovgivning i gennemførelseslandet.

Efter artikel 5 skal indefrysningen af formuegodet opretholdes i gennemførelsesstaten, indtil denne har besvaret den anmodning, som udstedelsesstaten skal fremsende i medfør af artikel 8, jf. nedenfor. Gennemførelsesstaten kan dog efter høring af udstedelsesstaten opstille betingelser med henblik på at begrænse indefrysningens varighed. Forinden gennemførelsesstaten ophæver indefrysningen, skal den underrette udstedelsesstaten herom og samtidig give denne stat mulighed for at fremkomme med sine bemærkninger.

I det tilfælde, hvor kendelsen om indefrysning ophæves af udstedelsesstatens myndigheder, efter at anmodning om gennemførelse er fremsendt til gennemførelsesstaten, eller efter at gennemførelsesstaten har gennemført kendelsen, skal udstedelsesstatens myndigheder omgående underrette gennemførelsesstaten herom.

Artikel 6 omhandler de tilfælde, hvor gennemførelsesstaten kan afslå anerkendelse eller gennemførelse af en indefrysningkendelse. Det fremgår af bestemmelsen, at gennemførelsesstaten kan afslå at anerkende eller gennemføre indefrysningkendelsen, hvis det i artikel 7 omhandlede certifikat ikke foreligger, eller hvis det er mangelfuldt udfærdiget.

Endvidere kan gennemførelsesstaten afslå at anerkende eller gennemføre kendelsen, hvis den person, som indefrysningkendelsen vedrører nyder immunitet eller privilegier, der efter lovgivningen i gennemførelseslandet gør det umuligt at gennemføre kendelsen. Denne bestemmelse vil således finde anvendelse, hvis der anmodes om indefrysning af dokumenter hos en advokat, og disse dokumenter må anses for at være omfattet af reglerne om advokaters tavshedspligt, eller hvis der anmodes om indefrysning af aktiver tilhørende statsoverhoveder eller andre personer, der nyder immunitet.

I de tilfælde, hvor udstedelseslandet ikke har fremsendt det i artikel 7 nævnte certifikat, kan gennemførelseslandet i stedet for at afslå gennemførelsen af kendelsen, fastsætte en frist, inden for hvilken certifikatet skal foreligge, eller hvor de manglende oplysninger i certifikatet skal være fremsendt. Gennemførelsesstaten kan endvidere vælge at acceptere et dokument svarende til certifikatet eller give udstedelsesstaten dispensation.

Hvis gennemførelsesstaten vil afslå at anerkende eller gennemføre kendelsen, skal det besluttes omgående og straks meddeles udstedelsesstaten.

I de tilfælde, hvor det i praksis er umuligt at gennemføre en indefrysningkendelse, fordi aktivet eller bevismidlet er forsvundet, destrueret eller ikke kan lokaliseres, skal udstedelsesstaten ligeledes straks underrettes herom.

Artikel 6a vedrører de tilfælde, hvor gennemførelsesstaten kan udsætte gennemførelsen af kendelsen. Dette kan ske, hvis gennemførelsen af kendelsen vil skade igangværende efterforskning i gennemførelseslandet, eller hvis aktivet eller bevismidlet allerede er beslaglagt i forbindelse med en strafferetlig efterforskning.

Udstedelseslandet skal straks underrettes om en beslutning om at udskyde gennemførelsen af kendelsen, og gennemførelseslandet skal sørge for straks at gennemføre kendelsen, når der ikke længere er grundlag for at udsætte gennemførelsen.

Artikel 7 omhandler det certifikat, der skal udfærdiges i forbindelse med en anmodning om gennemførelse af en indefrysningkendelse. Efter bestemmelsen skal den kompetente myndighed i udstedelsesstaten, der har afsagt kendelsen om indefrysning, undertegne certifikatet og attestere, at oplysningerne er korrekte. Certifikatet skal oversættes til gennemførelsesstatens officielle sprog. Certifikatet indeholder bl.a. oplysninger om den lovovertrædelse, efterforskningen vedrører, kendelsens formål, hvilket aktiv eller bevismiddel kendelsen omhandler og den foranstaltning, som gennemførelsesstaten skal træffe som følge af kendelsen.

Artikel 8 vedrører den efterfølgende behandling af det indefrosne formuegode. Bestemmelsen indebærer, at fremsendelsen af indefrysningkendelsen i medfør af artikel 3 ligeledes skal omfatte af en anmodning om overførsel af formuegodet til udstedelsesstaten med henblik på anvendelse som bevis, en anmodning om konfiskation, eller en anmodning om, at aktivet forbliver i gennemførelsesstaten, indtil der foreligger en anmodning fra udstedelsesstaten om fuldbyrdelse af en kendelse om konfiskation.

Det følger af bestemmelsen, at en anmodning om overførsel af formuegodet skal behandles i gennemførelsesstaten i overensstemmelse med reglerne for gensidig retshjælp i straffesager, mens en anmodning om konfiskation skal behandles efter de internationale regler om fuldbyrdelse af udenlandske straffedomme.

Efter artikel 9 skal medlemsstaterne gennemføre regler, der gør det muligt for den sigtede eller tiltalte uden opsættende virkning at klage over en kendelse om indefrysning. Klagen skal behandles af de kompetente myndigheder i enten udstedelsesstaten eller gennemførelsesstaten i overensstemmelse med national ret. Der er dog ikke adgang til at indgive klage over indefrysningkendelsens substans i gennemførelsesstaten. De retlige myndigheder i udstedelsesstaten skal orienteres om, at der er indgivet en klage og de fremsatte anbringender med henblik på at fremkomme med bemærkninger. Udstedelsesstaten orienteres endvidere om klagens udfald.

Efter artikel 10 er udstedelsesstaten ansvarlig i henhold til lovgivningen i gennemførelsesstaten i tilfælde, hvor oplysningerne på certifikatet var urigtige på fremsendelsestidspunktet og derved har ført til gennemførelse af en kendelse, hvorved en tiltalt, et offer eller andre har lidt skade. Gennemførelsesstaten skal yde erstatning for denne skade i henhold til national ret, hvis skadelidte har anlagt erstatningssag mod denne stat. Eventuelle erstatningsbeløb refunderes fuldt ud af udstedelsesstaten. Gennemførelsesstaten skal derimod undlade at søge erstatning hos udstedelsesstaten for den skade, som denne stat måtte have lidt.

Artikel 11 og artikel 12 omhandler iværksættelse og ikrafttræden. Efter bestemmelsen skal medlemsstaterne senest den 31. december 2002 træffe de nødvendige foranstaltninger for at efter-

komme rammeafgørelsen. Rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 20. september 2001 afgivet udtalelse vedrørende forslaget til rammeafgørelse. Europa-Parlamentet har i sin udtalelse godkendt forslaget med visse ændringsforslag.

4. Høring.

Forslaget har været sendt til høring hos berørte myndigheder og organisationer. Det bemærkes, at høringssvarene er afgivet på grundlag af det oprindelige forslag til rammeafgørelse, der imidlertid i løbet af forhandlingerne har undergået visse ændringer. De høringssvar, der vedrører bestemmelser eller dele af bestemmelser, der ikke længere indgår i forslaget, er derfor udeladt.

Justitsministeriet har bl.a. modtaget høringssvar fra Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Advokatrådet, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen HK Politiet og Politiforbundet i Danmark.

Rigspolitichefen, Den Danske Dommerforening og Landsforeningen HK Politiet har svaret, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Københavns Byret har svaret, at de ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget.

Rigsadvokaten har svaret, at forslaget efter Rigsadvokatens opfattelse kan være af væsentlig betydning for en mere effektiv forfølgning af lovovertrædelser i sager, hvor flere medlemsstaters myndigheder er involveret. Forslaget giver imidlertid anledning til en række principielle overvejelser, navnlig da danske domstole ikke vil være berettigede til at foretage en prøvelse af, om gennemførelsen af en udenlandsk kendelse om beslaglæggelse vil være forenelig med dansk ret.

Foreningen af Politimestre i Danmark har tilkendegivet, at foreningen – uagtet det hensigtsmæssige i at gennemføre en forenklet procedure for gennemførelse her i landet af kendelser om beslaglæggelse afsagt i et andet medlemsland – finder, at det ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt er betænkeligt at afskære domstolene her i landet fra at afprøve om de materielle betingelser for en beslaglæggelse er opfyldt og dermed også afskære den person, der har rådighed

over det beslaglagte, fra at gøre indsigelser gældende. Efter foreningens opfattelse indeholder retsplejelovens § 806, stk. 3, den fornødne hjemmel til hurtig indskriden ved henvendelser fra udenlandske myndigheder, og med moderne kommunikationsteknik vil det ikke være en uoverstigelig hindring inden 24 timer at fremskaffe den fornødne dokumentation, som kan muliggøre en domstolsprøvelse.

Politiforbundet i Danmark har ingen indvendinger mod forslaget. Forbundet betragter forslaget som et vigtigt og nødvendigt led i bestræbelserne for forebyggelse og bekæmpelse af den organiserede kriminalitet og kan kun anbefale, at der fra dansk side lægges op til en vedtagelse af rammeafgørelsen, og at der fastsættes særlige regler herom i dansk ret, der gør reglerne anvendelige i Danmark.

Det Danske Center for Menneskerettigheder har bl.a. svaret, at det af det fremsendte grundnotat fremgår, at de omhandlede lovovertrædelser anses for strafbare i alle medlemsstater. Efter centrets opfattelse er det ikke klart, om definitionerne for de omfattede lovovertrædelser er nogenlunde ensartede i alle medlemsstater. Det er derfor centrets opfattelse, at grundlaget for at kunne gennemføre den foreslåede pligt om gensidig anerkendelse er, at kravet om dobbelt strafbarhed er opfyldt. Der kan imidlertid være nuanceforskelle mellem de respektive staters lovgivninger, og det kan i givet fald nødvendiggøre en fortsat prøvelse af, om kravet om dobbelt strafbarhed er opfyldt. Centret peger derfor på nødvendigheden af at gennemføre en komparativ undersøgelse af retstilstanden i medlemsstaterne for så vidt angår det materielle indhold af de omhandlede lovovertrædelser og procedurereglerne for gennemførelse af indefrysning af aktiver og bevismidler.

Centret har endvidere vedrørende klageadgang og erstatningsansvar anført, at Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 stiller krav om overholdelse af en række retssikkerhedsgarantier i forbindelse med sagsbehandlingen ved domstolene, og i tilknytning hertil kræver artikel 13, at der skal være adgang til effektive retsmidler i fald en persons rettigheder eller friheder er blevet krænket. På denne baggrund finder centret, at formuleringen af reglerne for klageadgang samt udstedelsesstatens erstatningsansvar i rammeafgørelsens artikel 9 og 10 forekommer uklar på nogle, for retssikkerheden, væsentlige områder.

Advokatrådet har svaret, at det af forslaget til rammeafgørelse fremgår, at gennemførelsen her i landet af en udenlandsk kendelse om indefrysning som udgangspunkt skal ske omgående og uden yderligere formaliteter. Dette indebærer, at der ikke ved danske domstole kan ske prøvelse af, om tvangsindgrebet er foreneligt med dansk ret. Allerede på denne baggrund kan Advokatrådet ikke anbefale, at man fra dansk side tilslutter sig det pågældende forslag.

For så vidt angår artikel 7 anfører Advokatrådet, at rammeafgørelsen bør indeholde udtrykkelige regler om, hvilke oplysninger certifikatet som minimum skal indeholde. Efter Advokatrådets opfattelse bør der altid gives oplysninger, som kan sætte gennemførelsesstaten i stand til at vurdere, om indefrysningen er nødvendig, eller om et mindre indgreb er tilstrækkelig. Endvidere bør certifikatets oplysninger være af en sådan karakter, at gennemførelsesstaten kan vurdere, om indefrysningen antager en mere indgribende karakter end den eventuelle senere sanktion.

Med hensyn til forslagets artikel 9 anfører Advokatrådet, at rammeafgørelsen bør indeholde en egentlig appeladgang, som indebærer, at udstedelsesstatens kendelse om indefrysning kan bringes frem til særskilt prøvelse hos en overordnet domstol i gennemførelsesstaten, således at klageretten ikke er begrænset til ikke at omfatte kendelsens substans. Endvidere finder Advokatrådet, at rammeafgørelsen bør åbne op for, at de nationale domstole kan tillægge en klage opsættende virkning.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater har svaret, at forslaget til rammeafgørelse kan give anledning til de samme betænkeligheder, som foreningen anførte i forbindelse med protokollen til konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater. Landsforeningen rejste i den forbindelse bl.a. spørgsmålet om dobbelt strafbarhed, ligesom landsforeningen tilkendegav, at det vil være vanskeligt med de foreslåede regler at sikre den nødvendige retsbeskyttelse af herboende personer i forhold til udenlandske afgørelser om beslaglæggelse. Foreningen har tilkendegivet, at disse betænkeligheder bliver så meget større derved, at den, som indgrebet rammer, efter artikel 9, stk. 1, i forslaget, ikke kan påklage afgørelsen i gennemførelsesstaten, men er henvist til at klage vedrørende substansen i kendelsen til udstedelsesstaten.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Forslaget til rammeafgørelse har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Retsplejeloven indeholder ikke bestemmelser om indefrysning, men det må antages, at begrebet indefrysning, der er anvendt i udkastet til rammeafgørelse, omfatter beslaglæggelse, som er reguleret i retsplejeloven.

Efter retsplejelovens § 801 kan der foretages beslaglæggelse til sikring af bevismidler, til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde, til sikring af forurettedes krav på tilbagelevering eller erstatning, og når tiltalte har unddraget sig sagens videre forfølgning. Ifølge § 802, stk. 1, kan genstande, som en mistænkt har rådighed over, beslaglægges, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og der er grund til at antage, at genstande kan tjene som bevis eller bør konfiskeres, eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage. Efter § 802, stk. 2, kan gods, som en mistænkt ejer, beslaglægges, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, bødekrav eller forurettedes krav på erstatning i sagen.

Efter § 802, stk. 3, kan beslaglæggelse af en mistænks hele formue eller en del af denne, herunder formue, som den mistænkte senere måtte erhverve, foretages, såfremt tiltale er rejst for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og tiltalte har unddraget sig videre forfølgning i sagen.

Ifølge retsplejelovens § 803, stk. 1, kan genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, beslaglægges som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, hvis der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis, bør konfiskeres eller ved lovovertrædelse er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.

Afgørelse om beslaglæggelse træffes i alle tilfælde efter politiets begæring, og afgørelsen træffes af retten ved kendelse, jf. retsplejelovens § 806. Såfremt den, som indgrebet retter sig imod, har givet samtykke til indgrebet, træffes afgørelse om beslaglæggelse dog af politiet. Efter retsplejelovens § 807 c iværksætter politiet beslaglæggelsen. Beslaglæggelsen sker indtil videre, men indtil sagens afgørelse kan begæring om hel eller delvis ophævelse af beslaglæggelse fremsætt over for retten af den, der har interesse heri.

Det fremgår af § 807 d, at rådighedsberøvelse som følge af beslaglæggelse efter § 802, stk. 1, og § 803, stk. 1, bortfalder senest, når sagen er endeligt sluttet ved dom, påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, medmindre det beslaglagte konfiskeres. Gods, der er beslaglagt efter § 802, stk. 2, anvendes først til fyldestgørelse af forurettedes krav på erstatning, dernæst det offentliges krav på sagsomkostninger, dernæst krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, og dernæst bødekrav.

Beslaglæggelse efter § 802, stk. 3, bortfalder, når tiltalte ikke længere unddrager sig forfølgning, medmindre der er bestemte grunde til at antage, at tiltalte på ny vil unddrage sig forfølgningen.

Byrettens afgørelse om beslaglæggelse kan indbringes for landsretten.

Gennemførelse af beslaglæggelse her i landet forudsætter bl.a. som minimum, at efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter dansk ret er undergivet offentlig påtale. I visse tilfælde forudsætter beslaglæggelse, at lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Retsplejeloven indeholder ikke særlige bestemmelser om gennemførelse af udenlandske kendelser om beslaglæggelse.

Danmark har imidlertid tiltrådt den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager (Retshjælpskonventionen), og det følger af artikel 1 i konventionen, at de kontraherende parter forpligter sig til i overensstemmelse med konventionens bestemmelser i videst muligt omfang at yde hinanden bistand med henblik på retsforfølgning af forbrydelser. Efter artikel 3 i konventionen skal den anmodede stat i overensstemmelse med national lovgivning efterkomme retsanmodninger, der vedrører en straffesag, og som fremsættes af den begærende stats judicielle myndigheder med henblik på fremskaffelse af beviser, herunder f.eks. beslaglæggelse eller udlevering af bevismateriale, akter eller dokumenter. Danmark har endvidere tiltrådt den europæiske konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold (Hvidvaskkonventionen). Det følger af konventionens artikel 11, at en part på anmodning fra en anden part, der har iværksat strafferetlig forfølgning eller retlige skridt med henblik på konfiskation, skal træffe de nødvendige foreløbige foranstaltninger som f.eks. fastfrysning eller beslaglæggelse med henblik på at forhindre handel med, overførsel af eller råden over formuegoder, der kan gøres til genstand for en anmodning om konfiskation, eller som ville kunne tjene til at efterkomme anmodningen.

Uanset at retsplejeloven ikke indeholder særlige bestemmelser om gennemførelse af udenlandske kendelser om beslaglæggelse, antages det med støtte i retspraksis, at udenlandske kendelser om beslaglæggelse kan gennemføres her i landet, hvis den kompetente myndighed i det land, hvor kendelsen er afsagt, fremsender en anmodning herom til de kompetente danske myndigheder. Anmodningen gennemføres i givet fald efter en analogi af retsplejelovens regler, herunder reglerne om kompetencen til at træffe beslutning om beslaglæggelse. En udenlandsk anmodning om beslaglæggelse kan kun imødekommes, hvis beslaglæggelse ville kunne gennemføres i forbindelse med en tilsvarende national strafferetlig efterforskning. Gennemførelse af udenlandske anmodninger om beslaglæggelse er endvidere betinget af, at det forhold, som efterforskningen vedrører, er strafbart efter dansk lovgivning (krav om dobbelt strafbarhed).

Der gælder ikke efter de internationale konventioner en absolut pligt for det anmodede land til at gennemføre en anmodning om beslaglæggelse. Efter Retshjælpskonventionens artikel 2 kan an-

modninger om retshjælp-afslås, hvis anmodningen vedrører en forbrydelse, der af den anmodede stat betragtes som en politisk forbrydelse eller en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse. Endvidere kan en anmodning afslås, hvis den anmodede stat finder, at imødekomme af anmodningen vil kunne krænke den pågældende stats suverænitet, bringe dens sikkerhed i fare, stride mod dens almindelige retsprincipper eller skade andre livsvigtige interesser. Efter artikel 51 i Schengen-konventionen kan den anmodede stat endvidere afslå at imødekomme en anmodning om beslaglæggelse, hvis gennemførelsen af anmodningen ikke er forenelig med denne stats lovgivning. Ifølge artikel 18 i Hvidvaskkonventionen gælder der tilsvarende muligheder for at afslå at imødekomme en anmodning om beslaglæggelse.

Retsplejelovens kapitel 93 a indeholder regler om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Efter § 1018 b kan der tillægges en sigtet, der som led i strafferetlig forfølgning har været udsat for andre straffeprocessuelle indgreb end anholdelse og varetægtsfængsling, herunder beslaglæggelse, erstatning, hvis påtale opgives eller pågældende frifindes, uden at dette er begrundet i, at den pågældende findes utilregnelig. Erstatning ydes for økonomisk skade samt for lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold. Ifølge § 1018 c kan erstatning ydes, hvis det findes rimeligt, i de tilfælde, hvor der over for en person, der ikke har været sigtet, har været iværksat indgreb som led i en strafferetlig forfølgning.

Bestemmelserne finder anvendelse i forhold til indgreb, der gennemføres her i landet, samt i forhold til indgreb, der gennemføres i udlandet på begæring af danske myndigheder.

Retsplejeloven indeholder ikke særlige bestemmelser om gennemførelse af udenlandske kendelser om beslaglæggelse. Som nævnt ovenfor antages det imidlertid med støtte i retspraksis, at udenlandske kendelser om beslaglæggelse på visse betingelser kan gennemføres her i landet efter en analogi af retsplejelovens regler om beslaglæggelse.

Det vil imidlertid ikke efter dansk ret være muligt at anerkende og foretage direkte gennemførelse af udenlandske kendelser om beslaglæggelse i overensstemmelse med de regler, der følger af forslaget til rammeafgørelse.

Gennemførelse her i landet af en udenlandsk kendelse om beslaglæggelse forudsætter, at der forinden indgrebet iværksættes – og i overensstemmelse med retsplejelovens kompetenceregler – foretages en prøvelse af, om gennemførelsen af beslaglæggelsen er forenelig med dansk ret. Forslaget til rammeafgørelse indebærer imidlertid en forpligtelse til at træffe beslutning om at gennemføre en udenlandsk kendelse om beslaglæggelse, hvis det i rammeafgørelsen nævnte certifikat er fremsendt og korrekt udfyldt. En dansk domstol vil derfor som udgangspunkt ikke være berettiget til at foretage en prøvelse af, om gennemførelsen af en udenlandsk kendelse om beslaglæggelse vil være forenelig med dansk ret.

Den ordning, som forslaget til rammeafgørelse lægger op til, vil derfor kræve, at der fastsættes særlige regler herom i dansk ret.

Det bemærkes, at det heller ikke efter forslaget til rammeafgørelse vil være muligt for domstolene at foretage en prøvelse af, om kravet vedrørende dobbelt strafbarhed er opfyldt. Rammeafgørelsens anvendelsesområde er imidlertid begrænset til de forbrydelser, der er nævnt i artikel 2, og som må antages at være strafbare i alle medlemsstater, herunder i Danmark.

Den procedure vedrørende klageadgang, der er foreslået i artikel 9, og bestemmelsen i artikel 10 om udstedelsesstatens ansvar vil kræve, at der fastsættes særlige regler herom i dansk ret.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget til rammeafgørelse har været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for den fælles samling i Rådet (økonomi og finans/retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 8. oktober 2001.

Programmet for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager har været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 30. november – 1. december 2000. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 16. november 2000. Gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser om beslaglæggelse har været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 29. maj 2000. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 17. maj og den 18. maj 2000.

Forslaget til rammeafgørelse er tillige med et grundnotat om forslaget er oversendt til udvalgene den 31. maj 2001. Forslaget til rammeafgørelse har endvidere været forelagt for udvalgene forud for den fælles samling i Rådet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse/økonomi og finans) den 16. oktober 2001. Aktuelt notat er oversendt til udvalgene den 9. oktober 2001.

Gennemførelsen af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999, herunder de dele af konklusionerne, der vedrører gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser, har været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 29. oktober og den 2. december 1999. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 20. oktober og den 18. november 1999.

Vedrørende: Rådets afgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri.

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

I Rådets forordning nr. 974/98 af 3. maj 1998 om indførelse af euroen fastsættes det, at eurosedler og euromønter skal sættes i omløb fra den 1. januar 2002, og at de deltagende medlemslande skal sikre, at der findes passende sanktioner mod efterligning og forfalskning af eurosedler og euromønter.

I handlingsplanen om organiseret kriminalitet, vedtaget af Rådet den 28. april 1997, henstilles det, at Kommissionen undersøger behovet for fælles foranstaltninger med henblik på beskyttelse af euroen mod falskmøntneri.

Beskyttelsen af euroen er endvidere behandlet i Kommissionens meddelelse af 31. juli 1998 til Rådet, Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank med titlen "Beskyttelse af euroen mod falskmøntneri" samt i Den Europæiske Centralbanks henstilling af 7. juli 1998 om eurosedlers og euromønters retlige beskyttelse.

Ved rådsafgørelse af 19. april 1999 blev Europols mandat udvidet til også at omfatte falskmøntneri, og den 28. maj 1999 vedtog Rådet en resolution om styrkelse af den strafferetlige beskyttelse mod falskmøntneri i forbindelse med indførelsen af euroen.

Endvidere vedtog Rådet den 29. maj 2000 en rammeafgørelse (2000/383/RIA) om de strafferetlige regler vedrørende falskmøntneri.

I en rådserklæring i tilknytning til rammeafgørelsen er det anført, at der snarest bør foretages en indgående gennemgang af yderligere initiativer med henblik på eventuelt at udarbejde et supplerende instrument.

Den 29. maj 2001 vedtog Rådet en række konklusioner om Europols rolle i forbindelse med beskyttelse af euroen.

Endvidere vedtog Rådet den 28. juni 2001 en forordning om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri. Forordningen indeholder bl.a. bestemmelser om finansielle institutters ansvar, behandling af tekniske, operationelle og strategiske oplysninger samt bestemmelser om samarbejde og bistand i forbindelse med bekæmpelse af forfalskning af euroen m.v.

Det tidligere franske formandskab fremsatte i marts måned 2001 et udkast til Rådets afgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri. Forslaget indeholdt bl.a. bestemmelser om definitionen af falskmøntneri, udveksling af oplysninger om forfalskning af euroen samt samarbejde mellem medlemslandenes nationale myndigheder og Europol. Forslaget indeholdt tillige en bestemmelse om, at medlemslandene skulle anerkende princippet om gentagelsesvirkning på de betingelser, der er fastsat i deres nationale lovgivning.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. maj 2001 blev der opnået politisk enighed om forslaget til rådsafgørelse samt om at udskille den del af forslaget, som vedrørte gentagelsesvirkning, med henblik på særskilt vedtagelse i form af en rammeafgørelse.

På den fælles samling i Rådet (økonomi og finans/retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001 blev der opnået enighed om, at forslaget til rådsafgørelse skal vedtages inden udgangen af 2001.

Forslaget til rådsafgørelse forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Forslaget indeholder bestemmelser om undersøgelse af mønter og sedler, videresendelse af resultatet af denne undersøgelse, underretningspligt og gentagelsestilfælde.

I forslagens artikel 1, stk. 1, defineres falske sedler og mønter i overensstemmelse med artikel 2 i forslaget til Rådets forordning om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri, som blev fremsat af Kommissionen den 28. juli 2000.

Falskmøntneri og forfalskning defineres i artikel 1, stk. 2, som de handlinger, der er beskrevet i artikel 3 – 5 i Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 om styrkelse af strafferetlig og anden beskyttelse mod falskmøntneri i forbindelse med indførelsen af euroen.

Kompetente myndigheder i medlemslandene defineres i artikel 1, stk. 3, som de myndigheder, der er udpeget af medlemslandene med henblik på indsamling af oplysninger om forfalskning eller falskmøntneri af euroen.

Af artikel 2, litra a, fremgår det, at den centrale myndighed, der skal udpeges i medfør af artikel 4, stk. 1, i forslaget til Rådets forordning om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri, som blev fremsat af Kommissionen den 28. juli 2000, skal foretage de nødvendige sagkyndige undersøgel-

ser af sedler, der formodes at være falske. Det fremgår endvidere af artikel 2, litra b, at den centrale myndighed, der skal udpeges i medfør af forordningens artikel 5, stk. 1, skal foretage de nødvendige sagkyndige undersøgelser af mønter, der formodes at være falske.

I henhold til artikel 3 skal medlemslandene sikre, at Europol i overensstemmelse med bestemmelserne i Europol-konventionen underrettes om resultaterne af de undersøgelser, der udføres i medfør af artikel 2.

Efter artikel 4, stk. 1, skal medlemslandene sikre, at det centrale kontor, som er udpeget i medfør af artikel 12 i Geneve-konventionen af 20. april 1929 om bekæmpelse af falskmøntneri, i overensstemmelse med bestemmelserne i Europol-konventionen meddeler Europol relevante oplysninger om strafferetlig efterforskning vedrørende forfalskning af euroen.

Det følger af artikel 4, stk. 2, at den midlertidige Eurojust-enhed, og senere Eurojust, yder medlemslandene den nødvendige bistand med henblik på retsforfølgningen i sager vedrørende forfalskning af euroen.

Forslaget indeholder herudover bestemmelser om ikrafttræden og offentliggørelse i EF-tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28.-29. maj 2001 blev forslaget forelagt for Europa-Parlamentet. Efter forhandlingerne på rådsmødet den 28.-29. maj blev forslaget på ny forelagt for Europa-Parlamentet, idet forslaget under forhandlingerne blev ændret på en række punkter.

Europa-Parlamentet har den 23. oktober 2001 afgivet udtalelse vedrørende forslaget til rådsafgørelse. Europa-Parlamentet har i den forbindelse godkendt forslaget til rådsafgørelse.

4. Høring.

Forslaget til Rådets afgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri er sendt i høring hos Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Told- og Skatteforbund, Datatilsynet, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Indenrigsministeriet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Nationalbanken, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Skatteministeriet, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Statsministeriet, Udenrigsmini-

steriet, Økonomiministeriet og Præsidenterne for Vestre og Østre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde.

Politiforbundet i Danmark har meddelt, at man kan tiltræde forslaget.

Rigspolitichefen, præsidenterne for retterne i Odense, Århus, Aalborg og Roskilde, Den danske Dommerforening og Foreningen af Politimestre i Danmark har tilkendegivet, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Advokatrådet, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Østre Landsret, Vestre Landsret, Københavns Byret, Politidirektøren i København og Landsforeningen af beskikkede advokater har givet udtryk for, at forslaget ikke giver anledning til bemærkninger.

Dommerfuldmægtigforeningen har oplyst, at man ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget.

Datatilsynet har for så vidt angår artiklerne 3 og 4 forudsat, at den efterfølgende behandling af oplysninger i Europol-regi finder sted i overensstemmelse med Europol-konventionens regler, og at udvekslingen af oplysninger i forhold til Eurojust, herunder den midlertidige Eurojust-enhed, sker i overensstemmelse med de relevante regler på området. Endvidere finder Datatilsynet, at det så vidt muligt bør præciseres, hvilke oplysninger der udveksles i henhold til artikel 4.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget ses ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Det bemærkes, at Rigspolitichefen er udpeget som centralt kontor i medfør af artikel 12 i Geneve-konventionen af 20. april 1929 om bekæmpelse af falskmøntneri, og at udvekslingen af oplysninger sker i henhold til national ret samt andre relevante regler, herunder Europol-konventionen, som også regulerer Europols behandling af de oplysninger, der modtages fra med-

lemslandene. National-ret regulerer ligeledes karakteren af de oplysninger, der vil kunne udveksles.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Forslaget tillige med et grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 17. april 2001 og til Folketingets Europaudvalg den 19. april 2001.

Sagen har endvidere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. – 29. maj 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Folketingets Europaudvalg henholdsvis den 15. og den 17. maj 2001.

Endelig har sagen været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for den fælles samling i Rådet (økonomi og finans/retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg henholdsvis den 8. og den 9. oktober 2001.

Vedrørende: Ændring af Rådets rammeafgørelse om falskmøntneri i forbindelse med indførelsen af euroen.

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

I Rådets forordning nr. 974/98 af 3. maj 1998 om indførelse af euroen fastsættes det, at eurosedler og euromønter skal sættes i omløb fra den 1. januar 2002, og at de deltagende medlemslande skal sikre, at der findes passende sanktioner mod efterligning og forfalskning af eurosedler og euromønter.

I handlingsplanen om organiseret kriminalitet, vedtaget af Rådet den 28. april 1997, henstilles det, at Kommissionen undersøger behovet for fælles foranstaltninger med henblik på beskyttelse af euroen mod falskmøntneri.

Beskyttelsen af euroen er behandlet i Kommissionens meddelelse af 31. juli 1998 til Rådet, Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank med titlen "Beskyttelse af euroen mod falskmøntneri" samt i Den Europæiske Centralbanks henstilling af 7. juli 1998 om eurosedlers og euromønters retlige beskyttelse.

Ved rådsafgørelse af 19. april 1999 blev Europols mandat udvidet til også at omfatte falskmøntneri, og den 28. maj 1999 vedtog Rådet en resolution om styrkelse af den strafferetlige beskyttelse mod falskmøntneri i forbindelse med indførelsen af euroen.

Endvidere vedtog Rådet den 29. maj 2000 en rammeafgørelse (2000/383/RIA) om de strafferetlige regler vedrørende falskmøntneri.

I en rådserklæring i tilknytning til rammeafgørelsen er det anført, at der snarest bør foretages en indgående gennemgang af yderligere initiativer med henblik på eventuelt at udarbejde et supplerende instrument.

Den 29. maj 2001 vedtog Rådet en række konklusioner om Europols rolle i forbindelse med beskyttelse af euroen.

Endvidere vedtog Rådet den 28. juni 2001 en forordning om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri. Forordningen indeholder bl.a. bestemmelser om finansielle institutters ansvar, behandling af tekniske, operationelle og strategiske oplysninger samt bestemmelser om samarbejde og bistand i forbindelse med bekæmpelse af forfalskning af euroen m.v.

Det tidligere franske formandskab fremsatte i marts måned 2001 et udkast til Rådets afgørelse om beskyttelse af euroen mod falskmøntneri. Forslaget indeholdt bl.a. bestemmelser om definitionen af falskmøntneri, udveksling af oplysninger om forfalskning af euroen samt samarbejde mellem medlemslandenes nationale myndigheder og Europol. Forslaget indeholdt tillige en bestemmelse om, at medlemslandene skulle anerkende princippet om gentagelsesvirkning på de betingelser, der er fastsat i deres nationale lovgivning.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. maj 2001 blev der opnået politisk enighed om forslaget til rådsafgørelse samt om at udskille den del af forslaget, som vedrørte gentagelsesvirkning, med henblik på særskilt vedtagelse i form af en rammeafgørelse.

På denne baggrund har det tidligere svenske formandskab fremlagt et udkast til rammeafgørelse om ændring af Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 om de strafferetlige regler vedrørende falskmøntneri.

På den fælles samling i Rådet (økonomi og finans/retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001 blev der opnået enighed om, at rammeafgørelsen bør vedtages af Rådet inden udgangen af 2001.

Forslaget til rammeafgørelse forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggende samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 31, litra e, og artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Forslaget indeholder bestemmelser om gentagelsesvirkning og om gennemførelse af rammeafgørelsen.

I henhold til artikel 1 indsættes der i Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 en bestemmelse om gentagelsesvirkning. Det følger af bestemmelsen, at medlemslandene skal anerkende princippet om gentagelsesvirkning på de betingelser, der er fastsat i deres nationale lovgivning, og at medlemslandene på de betingelser, der er fastsat i deres lovgivning, anser endelige straffedomme vedrørende falskmøntneri m.v., der er afsagt i et andet medlemsland for at have gentagelsesvirkning, uanset hvilket betalingsmiddel der er blevet forfalsket.

I artikel 3 i Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 opregnes de handlinger, som medlemsstaterne efter rammeafgørelsen forpligter sig til at sikre er strafbare efter deres nationale lovgivning.

Medlemsstaterne forpligter sig således efter rammeafgørelsens artikel 3 til sikre, at følgende handlinger er strafbare:

- enhver eftergørelse eller forfalskning af penge i bedragerisk hensigt, uanset hvilke midler der anvendes,
- udgivelse af eftergjorte eller forfalskede penge,
- indførsel, udførsel, transport, modtagelse eller anskaffelse af falske penge med henblik på udgivelse vel vidende, at de er falske.

Medlemsstaterne forpligter sig efter rammeafgørelsens artikel 3 til ligeledes at sikre, at forsøg på og medvirken til ovennævnte handlinger er strafbart.

Endelig forpligter medlemsstaterne sig efter rammeafgørelsens artikel 3 til at sikre, at bedragerisk fremstilling, modtagelse, anskaffelse eller besiddelse af redskaber, genstande, edb-programmer og alle andre midler som er bestemt til eftergørelse eller forfalskning af penge, hologrammer eller andre sikkerhedselementer til beskyttelse af penge mod forfalskning er strafbart.

Efter artikel 4 i Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 forpligter medlemsstaterne sig endvidere til at sikre, at ovennævnte handlinger er strafbare, hvis de begås under anvendelse af lovlige pengeudstedende myndigheders faciliteter eller materiale, men ved krænkelse af de kompetente myndigheders rettigheder eller i strid med betingelserne for de kompetente myndigheders ret til at udstede penge, og uden disse myndigheders tilsagn.

I artikel 5 i Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 fastslås det, at medlemsstaterne skal sikre, at ovennævnte handlinger er strafbare ikke blot for så vidt angår falskmøntneri med hensyn til eksisterende valuta, men også for så vidt angår falskmøntneri med hensyn til eurosedler og euromønter, der begås før euroen sættes i omløb den 1. januar 2002.

I artikel 3 i Geneve-konventionen af 20. april 1929 om bekæmpelse af falskmøntneri, opregnes de handlinger, som efter konventionens skal anses for at være strafbare:

- enhver i bedragerisk hensigt foretaget fremstilling eller forandring af penge, uanset hvilke midler der anvendes,
- udgivelse af falske penge i bedragerisk hensigt,

handlinger, hvorved nogen i udgivelseshensigt indbringer falske penge i landet, modtager eller forskaffer sig sådanne penge, vidende om at de er falske.

Efter konventionens artikel 3 skal det ligeledes sikres, at forsøg på og medvirken til ovennævnte handlinger er strafbart, og at bedragerisk fremstilling, modtagelse eller anskaffelse af redskaber eller andre genstande, som ifølge deres natur er bestemt til fremstilling af falske penge er strafbart.

Efter artikel 2 i forslaget til Rådets rammeafgørelse om ændring af Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 skal medlemslandene senest den 31. december 2002 træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme rammeafgørelsen.

Forslaget indeholder herudover bestemmelser om ikrafttræden og offentliggørelse i EF-tidende.

3. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har den 3. oktober 2001 afgivet udtalelse vedrørende forslaget til rammeafgørelse. Europa-parlamentet har i den forbindelse godkendt forslaget til rammeafgørelse.

4. Høring.

Forslaget til Rådets rammeafgørelse om ændring af Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 har været sendt i høring hos Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Told- og Skatteforbund, Datatilsynet, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Indenrigsministeriet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Nationalbanken, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Skatteministeriet, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Økonomiministeriet og Præsidenterne for Vestre og Østre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde.

Forslaget til rammeafgørelse har ikke givet anledning til bemærkninger.

5. Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget ses ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget til rammeafgørelse om ændring af Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 er tillige med et grundnotat herom sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 6. og den 18. september 2001.

Sagen har endvidere været forelagt for Folketingets Retsudvalg til orientering og for Europaudvalget til forhandlingsoplæg forud for den fælles samling i Rådet (økonomi og finans/retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg henholdsvis den 8. og den 9. oktober 2001.

Endelig har sagen været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for den fælles samling i Rådet (økonomi og finans/retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg henholdsvis den 8. og den 9. oktober 2001.

Vedrørende: Rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og overgivelsesprocedurerne mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (Kom(2001)522).

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund

Det følger af artikel 29 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), at Unionen har som mål at give borgerne et højt tryghedsniveau i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Det følger endvidere af artikel 29, at dette mål skal nås både ved at forebygge og bekæmpe organiseret og anden kriminalitet, især terrorisme, menneskehandel og overgreb mod børn, ulovlig narkotikahandel og ulovlig våbenhandel, korrupsion og svig, gennem tættere samarbejde mellem medlemsstaternes retlige og andre kompetente myndigheder.

Efter TEU artikel 31, litra a og b, omfatter det strafferetlige samarbejde bl.a. initiativer til fremme af samarbejdet vedrørende retspleje og fuldbyrdelse af afgørelser samt lettelse af udlevering mellem medlemsstaterne.

Endelig følger det af TEU artikel 34, stk. 2, litra b, at Rådet på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen med enstemmighed kan vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Rammeafgørelser er bindende for medlemsstaterne med hensyn til de tilsigtede mål, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen. Rammeafgørelser indebærer ikke umiddelbar anvendelighed.

Den 10. marts 1995 vedtog Rådet en konvention om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i EU (1995-konventionen), ligesom Rådet den 27. september 1996 vedtog en konvention om udlevering mellem EU's medlemsstater (1996-konventionen). Formålet med konventionerne er bl.a. at supplere og lette anvendelsen mellem medlemsstaterne af den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering (1957-konventionen) samt de to tillægsprotokoller til konventionen af henholdsvis 15. oktober 1975 (1975-protokollen) og 17. marts 1978 (1978-protokollen). Endvidere skal EU-udleveringskonventionerne lette anvendelsen af Schengen-konventionen, der i artikel 59 - 66 indeholder bestemmelser om udlevering.

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes

en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af retsafgørelser i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 35, der har følgende indhold:

”35. På det strafferetlige område opfordrer Det Europæiske Råd medlemsstaterne til snarest at ratificere EU-udleveringskonventionerne fra 1995 og 1996. Det finder, at den formelle udleveringsprocedure bør afskaffes medlemsstaterne imellem for så vidt angår personer, der unddrager sig straffuldbyrdelse efter at være blevet endeligt domfældt, og erstattes af en overførelse af sådanne personer under overholdelse af artikel 6 i TEU. Der bør ligeledes overvejes hurtige udleveringsprocedurer, uden at dette berører princippet om retten til en retfærdig rettergang. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen til at fremsætte forslag herom på baggrund af konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen.”

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 20. november 2000 godkendte Rådet et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager.

Det følger af programmet, at medlemsstaterne skal undersøge mulighederne for – i det mindste for så vidt angår de groveste lovovertrædelser – at indføre en udleveringsordning, som skal bygge på princippet om anerkendelse og øjeblikkelig fuldbyrdelse af den arrestordre, som den begærende retsmyndighed har afgivet. Ordningen skal især fastsætte, på hvilke betingelser arrestorden vil udgøre et tilstrækkeligt grundlag for, at de anmodede kompetente myndigheder kan udlevere den pågældende person, således at der kan skabes et fælles retsområde for udlevering.

Endvidere har EU-landenes stats- og regeringschefer i en fælles erklæring af 14. september 2001 på baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 opfordret til en styrkelse af samarbejdet om bekæmpelse af terrorisme, herunder ved vedtagelsen af foranstaltninger med henblik på gensidig anerkendelse af anholdelsesbeslutninger.

På denne baggrund har Kommissionen den 19. september 2001 fremsat et forslag til en rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og overgivelsesprocedurerne mellem medlemsstaterne (KOM(2001) 522).

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 orienterede Kommissionen om forslaget til rammeafgørelse. I konklusionerne fra det ekstraordinære rådsmøde er det anført, at forhandlingerne om rammeafgørelsen skal fremskyndes mest muligt, således at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001 kan nå til betydelig politisk enighed om forslaget.

Herudover er det i konklusionerne fra det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 21. september 2001 anført, at Det Europæiske Råd i tråd med konklusionerne fra Tampere tilslutter sig indførelsen af en europæisk arrestordre. Det fremgår endvidere af konklusionerne, at arrestordren skal træde i stedet for den nuværende ordning for udlevering mellem medlemsstaterne.

Endelig har Det Europæiske Råd på sit møde i Gent den 19. oktober 2001 for så vidt angår forslaget om indførelse af en europæisk arrestordre på ny bekræftet, at det er fast besluttet på at ophæve princippet om dobbelt strafbarhed for en lang række forhold, der giver anledning til en anmodning om umiddelbar udlevering, navnlig terrorhandlinger.

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001 orienterede det belgiske formandskab om status for forhandlingerne om forslaget til rammeafgørelse. Endvidere drøftede Rådet anvendelsesområdet for rammeafgørelsen.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 forventes det, at Rådet skal fortsætte drøftelsen af anvendelsesområdet for rammeafgørelsen. Endvidere forventes det, at Rådet skal drøfte den nationale procedure i fuldbyrdeslandet, herunder tidsfrister for gennemførelsen af en arrestordre. Endelig forventes det, at Rådet skal drøfte udlevering af egne statsborgere.

2. Indhold.

Kommissionens forslag til rammeafgørelse, der er fremsat i medfør af TEU artikel 29, artikel 31, litra a og b, og artikel 34, stk. 2, litra b, har til formål at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse inden for udleveringsområdet med henblik på at smidiggøre og effektivisere udleveringsprocedurerne mellem medlemslandene. Der foreslås derfor indført en europæisk arrestordre, som skal erstatte de traditionelle anmodninger om udlevering mellem medlemslandene.

Grundtanken i forslaget er, at når en judiciel myndighed i et medlemsland anmoder om at få overgivet en person med henblik på strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, skal denne afgørelse automatisk kunne anerkendes og fuldbyrdes i alle medlemsstater. Det vil efter forslaget kun i begrænset omfang være muligt at nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre, og forslaget til

rammeafgørelse giver ikke mulighed for, at medlemsstaterne kan tage forbehold over for udlevering af egne statsborgere.

Kommissionens forslag til rammeafgørelse er opdelt i følgende ni kapitler:

Kapitel I (artikel 1 – 6): Almindelige principper, herunder anvendelsesområde.

Kapitel II (artikel 7 – 25): Procedure

Kapitel III (artikel 26 – 32): Grunde til at nægte fuldbyrdelse

Kapitel IV (artikel 33 – 34): Grunde til at afvise overgivelse

Kapitel V (artikel 35 – 42): Særlige tilfælde

Kapitel VI (artikel 43 – 44): Forholdet til andre retlige instrumenter

Kapitel VII (artikel 45 – 48): Gennemrejse, fremsendelse, sprog og udgifter

Kapitel VIII (artikel 49): Beskyttelsesklausul

Kapitel IX (artikel 50 – 53): Almindelige og afsluttende bestemmelser

Nedenfor følger en gennemgang af de centrale bestemmelser i forslaget til rammeafgørelse.

Forslagets kapitel I (artikel 1 – 6) indeholder bl.a. bestemmelser om rammeafgørelsens formål, anvendelsesområde, definitioner og den europæiske arrestordres indhold.

Efter artikel 1 er formålet med rammeafgørelsen at fastsætte regler for, hvordan medlemsstaterne på deres område skal fuldbyrde en europæisk arrestordre, der er udstedt af en judiciel myndighed i en anden medlemsstat.

Som nævnt ovenfor er det hensigten med forslaget at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse inden for udleveringsområdet med henblik på at smidiggøre og effektivisere udleveringsprocedurerne mellem medlemslandene.

Efter artikel 2 kan en europæiske arrestordre udstedes med henblik på:

- a) fuldbyrdelse af en endelig dom i en straffesag eller en udeblivelsesdom, der medfører frihedsberøvelse, eller en sikkerhedsforanstaltning af mindst fire måneders varighed i udstedelsesstaten (straff fuldbyrdelse)*
- b) fuldbyrdelse af andre eksigible retsafgørelser i straffesager, der medfører frihedsberøvelse og vedrører en lovovertrædelse, der straffes med frihedsberøvelse eller en sikkerhedsforanstaltning af mindst tolv måneders varighed i udstedelsesstaten (strafforfølgning).*

Bestemmelsen indebærer således, at en europæiske arrestordre kan udstedes både med henblik på fuldbyrdelse af en dom og med henblik på strafforfølgning på samme måde som udlevering i dag kan ske med henblik på strafforfølgning og straffuldbyrdelse.

Efter 1957-konventionen som suppleret med 1996-konventionen gælder der både for så vidt angår udlevering til strafforfølgning og udlevering til straffuldbyrdelse et strafferammekrav på seks måneder. Herudover er der et krav om, at udlevering til straffuldbyrdelse kun kan ske, hvis der er idømt en frihedsstraf på mindst fire måneders varighed. Forslaget til rammeafgørelse indebærer, at det for så vidt angår straffuldbyrdelse alene er den idømte straf, der har betydning for, om der kan udstedes en europæisk arrestordre.

Strafferammekravet for så vidt angår udlevering til strafforfølgning svarer til de regler, der gælder efter 1957-konventionen. Strafferammekravet er derimod højere end det strafferammekrav, der følger af 1996-konventionen, hvor kravet er fastsat til mindst 6 måneder.

Efter forslaget skal den lovovertrædelse, der ligger til grund for den europæiske arrestordre, alene være strafbar efter lovgivningen i det land, der udsteder arrestordren. Forslaget indebærer således, at kravet om dobbelt strafbarhed ikke længere vil finde anvendelse i forbindelse med udlevering af lovovertrædere mellem medlemsstaterne.

De medlemsstater, som indbyrdes har indgået bi- eller multilaterale aftaler m.v., vil selv kunne afgøre, om disse særlige aftaler skal afløses af den europæiske arrestordre. Dette indebærer bl.a., at de særlige nordiske udleveringsregler, der bygger på ensartet lovgivning, ikke nødvendigvis bliver berørt af forslaget.

Artikel 3 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen. Efter bestemmelsen er en europæisk arrestordre en anmodning udstedt af en judiciel myndighed i en medlemsstat rettet til en anden medlemsstat om bistand med henblik på eftersøgning, anholdelse, tilbageholdelse og overgivelse af en person, overfor hvem der er afsagt en dom eller truffet en retsafgørelse, som omhandlet i artikel 2.

Efter de nuværende regler vil en udleveringssag i almindelighed blive indledt ved, at den mistænkte person efterlyses via Interpol eller Schengen Informationssystemet (SIS), idet der samtidig anmodes om foreløbig anholdelse af den eftersøgte person med henblik på udlevering. Når den eftersøgte person er blevet anholdt, skal der indenfor en nærmere angiven frist fremsendes en udleveringsbegæring. Forslaget til rammeafgørelse indebærer, at den europæiske arrestordre får karakter af såvel efterlysning som anmodning om pågribelse, frihedsberøvelse og overgivelse af den eftersøgte person.

Efter den europæiske arrestordre er fuldbyrdelseslandet således forpligtet til eftersøge og anholde den pågældende person. Derimod skal en judiciel myndighed som hidtil træffe afgørelse om varetægtsfængsling med henblik på overgivelse til udstedelseslandet, ligesom en judiciel myndighed skal træffe afgørelse om overgivelse, medmindre den eftersøgte person giver samtykke til overgivelsen.

En judiciel myndighed i udstedelseslandet defineres som en dommer eller en offentlig anklager i den medlemsstat, der har udstedt en europæisk arrestordre, mens en judiciel myndighed i fuldbyrdelseslandet er en dommer eller en offentlig anklager i den medlemsstat, på hvis område den eftersøgte person opholder sig, og som træffer beslutning om at fuldbyrde en europæisk arrestordre.

Judicielle myndigheder omfatter således domstolene og anklagemyndigheden, mens politimyndighederne ikke er omfattet af begrebet. Den judicielle myndighed, der udsteder en arrestordre, skal være den myndighed, der efter national ret i udstedelseslandet er kompetent hertil.

En udeblivelsesdom skal forstås som en dom afsagt af en domstol i en straffesag, uden at den dømte var til stede under domsforhandlingen. Derimod omfatter begrebet ikke afgørelser vedrørende en person, som har modtaget en indkaldelse til domsforhandling, men som er udeblevet uden at lade sig repræsentere og uden at have lovligt forfald.

Definitionen af en udeblivelsesdom bygger på bestemmelserne i den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommes internationale retsvirkninger. Herudover bygger definitionen på en resolution fra Europarådets Ministerkomité (75) 11. Endelig tager definitionen hensyn til den praksis, som Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har udviklet vedrørende udeblivelsesdomme. Det er en forudsætning, at sagen kan genoptages, således at den domfældte kan få mulighed for at være tilstede under en ny domsforhandling.

En sikkerhedsforanstaltning omfatter enhver beslutning om frihedsberøvelse, som er truffet af en domstol i forbindelse med eller i stedet for frihedsstraf. Denne definition svarer til den tilsvarende definition i 1957-konventionen.

Endelig defineres en eftersøgt person som en person, overfor hvem der er udstedt en europæisk arrestordre.

Efter artikel 4 skal medlemsstaterne udpege de judicielle myndigheder, som er kompetente til at udstede en europæisk arrestordre, og som er kompetente til at træffe afgørelser i forbindelse med fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre.

Udpegningen af kompetente nationale myndigheder sker i overensstemmelse med national ret. Den myndighed, der er kompetent til at udstede en europæisk arrestordre, kan være den myndighed, der har truffet en af de i artikel 2 nævnte afgørelser, men det kan ligeledes være en anden myndighed. Det gælder ligeledes for den myndighed, der er kompetent til at fuldbyrde en europæisk arrestordre. Den judicielle myndighed i fuldbyrdelseslandet skal imidlertid være en myndighed, der efter national ret er kompetent til at træffe afgørelse vedrørende gyldigheden og fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, ligesom denne myndighed skal være kompetent til at træffe afgørelse om overgivelse af den eftersøgte person.

I henhold til artikel 5 skal medlemsstaterne udpege en eller flere centrale myndigheder. Den centrale myndighed skal bistå de judicielle myndigheder, ligesom medlemsstaterne kan beslutte, at den centrale myndighed skal være ansvarlig for fremsendelse og modtagelse af en europæisk arrestordre. Endelig kan medlemsstaterne beslutte, at den centrale myndighed bl.a. træffer afgørelse vedrørende immunitet (artikel 31) og udskydelse af fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre af humanitære grunde (artikel 38).

Efter forslaget vil det således ikke være den centrale myndighed, der træffer afgørelse vedrørende fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre.

Artikel 6 fastlægger indholdet af en europæisk arrestordre, og der er som bilag til forslaget udarbejdet et udkast til arrestordren. En europæisk arrestordre skal indeholde følgende oplysninger:

- den eftersøgte persons identitet
- angivelse af den judicielle myndighed i udstedelseslandet
- angivelse af, hvorvidt arrestordren omfatter overgivelse med henblik på strafforfølgning eller straffuldbyrdelse
- angivelse af, om arrestordren omfatter en udeblivelsesdom
- lovovertrædelsens art og de relevante lovbestemmelser
- en beskrivelse af sagens omstændigheder
- den idømte straf, hvis arrestordren er udstedt med henblik på straffuldbyrdelse, eller den foreskrevne strafferamme, hvis arrestordren er udstedt med henblik på strafforfølgning
- eventuelle andre retsfølger
- angivelse af, om den eftersøgte person allerede har været anholdt for den samme lovovertrædelse og er løsladt, eller om den eftersøgte er løsladt efter varetægtsfængsling på betingelse af, at den pågældende møder til domsforhandling, eller om den pågældende er undvejet fra afsoning.

En række af de oplysninger, som en europæisk arrestordre skal indeholde, er identiske med de oplysninger, der efter artikel 95 i Schengen-konventionen skal fremgå af en efterlysning med henblik på optagelse i Schengen Informationssystemet (SIS).

Baggrunden for, at arrestordren skal indeholde oplysninger om, hvorvidt arrestordren er udstedt med henblik på strafforfølgning af en person, der er løsladt på betingelse af, at vedkommende møder til domsforhandlingen, eller om den eftersøgte person er undvejet fra afsoning, er, at der i disse tilfælde iværksættes en særlig procedure, jf. nedenfor om artikel 17.

Det er grundtanken i forslaget, at fuldbyrdelseslandet på grundlag af de oplysninger, der fremgår af en europæisk arrestordre, skal kunne træffe afgørelse om eftersøgning, anholdelse, varetægtsfængsling og overgivelse af den eftersøgte person. Fuldbyrdelseslandet vil således i almindelighed ikke have behov for yderligere oplysninger fra udstedelseslandet.

Kapitel II (artikel 7 – 25) i forslaget til rammeafgørelse indeholder bestemmelser vedrørende proceduren i forbindelse med udstedelse og fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre.

Efter artikel 7 er det hovedreglen, at en europæisk arrestordre fremsendes direkte mellem de judicielle myndigheder, når den eftersøgte persons opholdssted er kendt. Princippet om direkte fremsendelse mellem judicielle myndigheder svarer til reglerne i konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater. I de tilfælde, hvor den eftersøgte persons opholdssted er ukendt, kan de judicielle myndigheder i udstedelseslandet efter artikel 8 anvende Schengen Informationssystemet med henblik på efterlysning af den pågældende.

Artikel 10 – 14 vedrører anholdelse og varetægtsfængsling i fuldbyrdelseslandet, og bestemmelserne medfører ikke ændringer i forhold til de nuværende regler om foreløbig anholdelse i forbindelse med udlevering af lovovertrædere.

Efter artikel 10 kan fuldbyrdelseslandet træffe de nødvendige og proportionelle tvangsforanstaltninger over for en eftersøgt person i overensstemmelse med national ret.

En europæisk arrestordre indeholder som nævnt bl.a. anmodning om anholdelse og varetægtsfængsling, indtil fuldbyrdelseslandets judicielle myndigheder har truffet afgørelse vedrørende overgivelse af den eftersøgte person til udstedelseslandet. Det beror på national ret, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes i fuldbyrdelseslandet fra den fysiske pågribelse af den eftersøgte person og frem til den pågældendes fremstilling for de judicielle myndigheder. Dette svarer til den nuværende ordning i forbindelse med udlevering af lovovertrædere.

Efter artikel 11 skal fuldbyrdelseslandet underrette den anholdte om arrestorden og indholdet heraf. Endvidere skal den anholdte underrettes om muligheden for at meddele samtykke til overgivelsen, jf. artikel 16 nedenfor. Den anholdte skal endvidere have ret til at få beskikket en advokat og om nødvendigt af få stillet en tolk til rådighed.

Ifølge artikel 12 skal fuldbyrdelseslandet straks underrette udstedelseslandet om anholdelsen, og udstedelseslandet skal i medfør af artikel 13 straks efter at have modtaget underretning om anholdelsen tilkendegive, om arrestordren opretholdes. Hvis arrestordren ikke opretholdes, skal den anholdte straks løslades.

Udstedelseslandet kan endvidere beslutte at suspendere arrestordren, hvis den anholdte tilkendegiver frivilligt at ville give møde på et nærmere fastsat tidspunkt. Hvis den anholdte giver møde på det fastsatte tidspunkt, bortfalder arrestordren automatisk. Hvis den anholdte ikke giver møde på det fastsatte tidspunkt, kan suspensionen af arrestordren ophæves, hvorefter en særlig procedure iværksættes, jf. artikel 17. Den anholdte skal underrettes om konsekvenserne af ikke at give møde i overensstemmelse med tilkendegivelsen.

Artikel 14 indebærer, at de judicielle myndigheder i fuldbyrdelseslandet kan beslutte, at den anholdte midlertidigt løslades, hvis den pågældende forpligter sig til at forblive til rådighed med henblik på fuldbyrdelsen af arrestordren. Denne mulighed kan alene anvendes, hvis det må antages, at den anholdte ikke vil undvige, og der ikke er bestemte grunde til at frygte, at den anholdte på fri fod vil begå nye lovovertrædelser eller ødelægge bevismateriale i sagen.

Hvis den anholdte ikke overholder betingelserne for den midlertidige løsladelse, skal proceduren i artikel 17 anvendes på udstedelsesstatens anmodning.

Artikel 15 - 25 vedrører den retlige procedure, der finder anvendelse i forbindelse med overgivelsen.

Ifølge artikel 15 skal en europæisk arrestordre forelægges for den judicielle myndighed i fuldbyrdelseslandet så hurtigt som muligt og senest 10 dage efter anholdelsen af den eftersøgte. Indenfor denne periode skal den kompetente myndighed i fuldbyrdelseslandet samtidig undersøge, om den anholdte ønsker at give samtykke til fuldbyrdelsen af arrestordren, d.v.s. overgivelsen til udstedelseslandet.

Forslaget til rammeafgørelse indebærer, at der skal anvendes en forenklet procedure, hvis den anholdte giver samtykke til overgivelsen, jf. artikel 16 og artikel 23, mens der anvendes en mere omfattende procedure, hvis den anholdte ikke meddeler samtykke til overgivelsen. Proceduren

svarer i det væsentligste til de regler, der følger af 1995-konventionen, for så vidt angår tilfælde hvor den anholdte meddeler samtykke til udleveringen.

Ifølge artikel 16 sker udlevering efter reglerne i artikel 23, hvis den eftersøgte giver samtykke hertil. Dette indebærer, at den eftersøgte skal udleveres senest 20 dage efter, at den pågældende har meddelt samtykke. Samtykke skal afgives over for den judicielle myndighed i fuldbyrdelseslandet i overensstemmelse med national ret. Samtykket skal være frivilligt, og den pågældende skal underrettes om konsekvenserne af at give samtykke. Et samtykke til overgivelse kan ikke tilbagekaldes.

Medlemsstaterne kan beslutte, at afgørelsen vedrørende overgivelse af en anholdt, der har givet samtykke til overgivelsen, enten træffes af en domstol eller af anklagemyndigheden.

Bestemmelsen tager udgangspunkt i artikel 7 og artikel 8 i 1995-konventionen. Denne konvention giver dog mulighed for, at en medlemsstat kan erklære, at den anholdtes samtykke kan tilbagekaldes. Danmark har ved ratifikationen af 1995-konventionen benyttet sig af denne erklæringsmulighed.

Artikel 17 omhandler fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre i de tilfælde, hvor den eftersøgte person tidligere er blevet løsladt. Den judicielle myndighed i fuldbyrdelseslandet skal således straks fuldbyrde en europæisk arrestordre - uden forelæggelse for en domstol og uden at kontrollere, om den eftersøgte har givet samtykke til overgivelsen - hvis den eftersøgte person er undvejet eller har unddraget sig en pligt til at give møde straks efter at være blevet løsladt, løsladt efter en varetægtsfængsling, eller være blevet løsladt i overensstemmelse med reglerne i artikel 13 (suspension af arrestordren) eller artikel 14 (midlertidig løsladelse).

Den judicielle myndighed i fuldbyrdelseslandet kan dog forelægge sagen for en domstol, hvis det må antages, at der foreligger grunde til at nægte eller afvise arrestordren. Den eftersøgte person kan ligeledes anmode om, at sagen forelægges for en domstol, men prøvelsen vil alene være en kontrol af, om der er grundlag for at anvende proceduren i artikel 17.

Artikel 18 fastlægger den procedure, der skal anvendes, hvis den eftersøgte ikke har givet samtykke til overgivelsen, eller hvis der ikke foreligger tidligere løsladelse, således at proceduren efter artikel 17 finder anvendelse.

Efter bestemmelsen skal en domstol i fuldbyrdelseslandet afgøre, om en europæisk arrestordre skal fuldbyrdes. Afgørelsen træffes efter, at der er afholdt et retsmøde i overensstemmelse med national ret i fuldbyrdelseslandet. Retsmødet skal finde sted senest 10 dage efter anholdelsen, jf. artikel 15. Domstolens prøvelse skal som udgangspunkt alene omfatte formelle spørgsmål, her-

under den anholdtes identitet, og om arrestordren opfylder forskrifterne. Endvidere skal domstolen prøve, om der foreligger grunde til at nægte fuldbyrdelse eller grunde til at afvise overgivelse. Domstolen skal derimod ikke prøve sagens materielle indhold. Domstolen skal således lægge den bedømmelse, som udstedelseslandets myndigheder har foretaget af sagens beviser, til grund.

Anke af afgørelsen om fuldbyrdelse af arrestordren sker i overensstemmelse med nationale regler.

Ifølge artikel 19 kan fuldbyrdelseslandet anmode udstedelseslandet om yderligere oplysninger, hvis de oplysninger, der fremgår af en europæisk arrestordre, ikke er tilstrækkelige til at afgøre, om arrestordren kan fuldbyrdes.

Fuldbyrdelseslandet skal efter artikel 20 træffe afgørelse om fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre senest 90 dage efter anholdelsen af den eftersøgte person. Medlemsstaterne tilrettelægger selv den procedure, der skal anvendes i de enkelte lande, herunder om der skal være mulighed for at anke afgørelsen om fuldbyrdelse af arrestordren. Medlemsstaterne skal alene sikre, at proceduren kan gennemføres inden for den fastsatte tidsfrist.

Efter artikel 21 skal den anholdte løslades, hvis der ikke er truffet afgørelse inden for 90 dage, medmindre sagen vedrører en dom, der skal fuldbyrdes i fuldbyrdelseslandet, eller hvis varetægtsfængslingen opretholdes på grund af andre lovovertrædelser. Endvidere skal den anholdte løslades, hvis fuldbyrdelseslandet beslutter ikke at imødekomme en europæisk arrestordre.

De judicielle myndigheder i udstedelseslandet skal straks underrettes om fuldbyrdelseslandets afgørelse af, hvorvidt en europæisk arrestordre kan fuldbyrdes, jf. artikel 22. Bestemmelsen svarer delvist til artikel 10 i 1995-konventionen.

I artikel 23 er der fastsat frister for den fysiske overgivelse af den anholdte person, idet overgivelsen skal ske senest 20 dage efter, at der er truffet afgørelse efter artikel 17, eller 20 dage efter, at den judicielle myndighed har besluttet, at arrestorden kan fuldbyrdes. Hvis overgivelsen ikke kan finde sted inden for denne frist, skal den anholdte løslades i fuldbyrdelseslandet. Bestemmelsen er inspireret af artikel 11 i 1995-konventionen.

Efter artikel 24 skal udstedelseslandet fratække enhver frihedsberøvelse, herunder frihedsberøvelsen i fuldbyrdelseslandet, i den samlede straf.

I henhold til artikel 25 pålægger det udstedelsesstaten at sørge for, at en europæisk arrestordre ophører på datoen for overgivelsen af den anholdte.

Kapitel III (artikel 26 – 32) indeholder bestemmelser vedrørende de grunde, der kan give anledning til at nægte fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre.

Efter artikel 26 kan fuldbyrdelseslandet judicielle myndigheder afvise at fuldbyrde en europæisk arrestordre af de grunde, der fremgår af artiklerne 27-34. De afvisningsgrunde, der fremgår af kapitel III, er udtømmende, idet der imidlertid tillige kan være særlige grunde til at nægte overgivelsen, selvom om fuldbyrdelsen ikke kan afvises, jf. nedenfor om kapitel IV.

Med henblik på at lette afskaffelsen af kravet om dobbelt strafbarhed foreslås det i artikel 27, at enhver medlemsstat kan udarbejde en udtømmende liste ("negativ-liste") over handlinger, for hvilke den på forhånd afviser at fuldbyrde en europæisk arrestordre. Listen kan udelukkende omfatte handlinger, der ikke er strafbare i den medlemsstat, som udarbejder listen. Herudover er der i princippet ingen begrænsninger i de lovovertrædelser, som medlemsstaterne kan anføre på listen, men forslaget tager navnlig sigte på, at medlemsstaterne kan anføre lovovertrædelser, som medlemsstaten efter politisk debat har besluttet ikke at gøre strafbare, f.eks. abort eller eutanasi. Endvidere kan listen omfatte generelle spørgsmål, herunder at en arrestordre, der vedrører en person under den kriminelle lavalder, ikke vil kunne fuldbyrdes.

De judicielle myndigheder i fuldbyrdelseslandet kan ligeledes efter artikel 28 afvise at fuldbyrde en europæiske arrestordre, der er udstedt for en handling, som ikke betragtes som en lovovertrædelse i fuldbyrdelseslandet, og som end ikke delvist er begået på udstedelseslandets område. Denne bestemmelse gør det således muligt for medlemsstaterne at afslå fuldbyrdelse, når et andet medlemsland udøver en eksterritorial straffekompetence.

Artikel 29 omhandler princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning (*ne bis in idem*). Bestemmelsen indebærer en pligt for medlemsstaterne til at nægte fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre i tilfælde, hvor den eftersøgte person ved en endelig dom afsagt i fuldbyrdelseslandet er straffet for den lovovertrædelse, som arrestordren vedrører. Bestemmelsen indebærer endvidere, at medlemsstaterne skal afvise at fuldbyrde en europæisk arrestordre, hvis de judicielle myndigheder i fuldbyrdelseslandet har besluttet enten ikke at indlede efterforskning eller at afslutte efterforskningen i den sag, som har givet anledning til udstedelsen af en europæisk arrestordre.

Fuldbyrdelseslandet skal således alene prøve spørgsmålet om "*ne bis in idem*" i forhold til afgørelser truffet af dette lands egne judicielle myndigheder. Prøvelsen af, hvorvidt der i et tredje land er truffet afgørelse i straffesagen, skal således overlades til de judicielle myndigheder i udstedelseslandet, og sådanne afgørelser kan derfor ikke give grundlag for at afvise fuldbyrdelsen. Forslaget svarer til 1957-konventionen, hvorimod det adskiller sig fra 1975-protokollen, hvorefter

ter gennemgangen af "ne-bis in idem" spørgsmålet tillige omfatter afgørelser, der er truffet af tredjelande, der har tiltrådt konventionen.

Efter artikel 30 kan fuldbyrdelseslandet endvidere nægte fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, hvis den lovovertrædelse, der har givet anledning til arrestordren, er omfattet af benådning eller amnesti i fuldbyrdelseslandet.

Bestemmelsen svarer til artikel 62, stk. 2, i Schengen-konventionen og artikel 9 i 1996-konventionen. Artikel 30 vedrører bl.a. generelle beslutninger om benådning eller amnesti for bestemte lovovertrædelser, f.eks. en generel amnesti for overtrædelser af våbenloven i en vis periode kombineret med, at befolkningen afleverer våben til de retshåndhævende myndigheder.

I medfør af artikel 31 kan fuldbyrdelseslandet desuden nægte fuldbyrdelse, hvis den eftersøgte person har immunitet efter national ret.

Endelig kan fuldbyrdelseslandet efter artikel 32 nægte fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, hvis arrestordren ikke indeholder de oplysninger, der er nævnt i artikel 6, eller det ikke er muligt at fastslå den eftersøgte persons identitet.

Kapitel IV (artikel 33 – 34) indeholder bestemmelser vedrørende de grunde, der kan give fuldbyrdelseslandet anledning til at afvise overgivelsen af den anholdte person. Bestemmelserne i dette kapitel indebærer som nævnt, at selv om fuldbyrdelseslandet ikke i medfør af bestemmelserne i kapitel III har mulighed for at afvise fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, kan fuldbyrdelseslandet alligevel i medfør af bestemmelserne i kapitel IV træffe afgørelse om, at den eftersøgte person ikke skal overgives til udstedelseslandet.

Efter artikel 33 kan fuldbyrdelseslandet således afvise overgivelse af en eftersøgt person, der ønskes overgivet med henblik på straffuldbyrdelse, hvis den eftersøgte person vil have bedre mulighed for resocialisering i fuldbyrdelseslandet, og den eftersøgte person giver samtykke til, at frihedsstraffen fuldbyrdes i dette land. Fuldbyrdelsen sker i givet fald efter reglerne om fortsat fuldbyrdelse af dommen, og der vil ikke være mulighed for at omsætte den idømte straf til den straf, der efter praksis ville være blevet idømt i fuldbyrdelseslandet for en lignende lovovertrædelse. Fuldbyrdelsen finder i øvrigt sted i overensstemmelse med national ret i fuldbyrdelseslandet.

Bestemmelsen vil navnlig være relevant i de tilfælde, hvor den eftersøgte person er statsborger eller har fast bopæl i fuldbyrdelseslandet.

Fuldbyrdelseslandet kan endvidere efter artikel 34 afvise overgivelse af den eftersøgte person i tilfælde, hvor en europæisk arrestordre er udstedt med henblik på strafforfølgning, hvis den eftersøgte person ved hjælp af videokonference kan deltage i retsforfølgningen, herunder domsforhandlingen, i udstedelseslandet, og hvis de to lande er enige om en sådan fremgangsmåde. Videokonferencen skal i givet fald gennemføres i overensstemmelse med reglerne i artikel 10 i konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater.

Kapitel V (artikel 35 – 42) indeholder bestemmelser om bl.a. overførelse af den domfældte til fuldbyrdelseslandet, verserende sager i flere medlemsstater, konkurrerende anmodninger samt ophævelse af den såkaldte specialitetsregel.

Artikel 36 indebærer, at fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre kan betinges af, at den anholdte person tilbageføres til fuldbyrdelseslandet med henblik på fuldbyrdelse af den idømte straf, hvis der er grund til at antage, at tilbageførelse vil fremme den pågældendes resocialisering.

Formålet med bestemmelsen er at lette de vanskeligheder, der opstår som følge af, at medlemsstaterne efter forslaget til rammeafgørelse vil være forpligtede til at udlevere egne statsborgere til strafforfølgning i de øvrige medlemsstater.

I medfør af artikel 38 kan fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre undtagelsesvis udskydes, hvis der er vægtige grunde til at antage, at fuldbyrdelsen vil skade den eftersøgte persons liv eller helbred på grund af vedkommendes alder eller sundhedstilstand eller af andre tvingende humanitære grunde. Så snart disse grunde eventuelt ikke længere foreligger, skal arrestordren fuldbyrdes i overensstemmelse med rammeafgørelsens regler.

Artikel 39 og artikel 40 vedrører de situationer, hvor der enten er verserende sager i flere medlemsstater, eller hvor der foreligger konkurrerende anmodninger.

Artikel 39 indebærer, at fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på straffuldbyrdelse, kan udskydes, hvis den person, som arrestordren vedrører, er genstand for retsforfølgning i fuldbyrdelseslandet. Fuldbyrdelsen kan udskydes, indtil retsforfølgningen – og i givet fald fuldbyrdelsen af den idømte straf – er afsluttet.

Hvis en europæisk arrestordre er udstedt med henblik på straffuldbyrdelse, og den person, som arrestordren vedrører, afsoner en straf i fuldbyrdelseslandet, kan fuldbyrdelsen af arrestordren udskydes, indtil strafafsoningen er afsluttet.

Hvis en europæisk arrestordre er udstedt med henblik på strafforfølgning af en person, der afsoner en frihedsstraf i fuldbyrdelseslandet, kan arrestordren fuldbyrdes på den betingelse, at den pågældende, når der er truffet endelig afgørelse i udstedelseslandet, tilbageføres til fuldbyrdelseslandet med henblik på at afslutte afsoningen af den i fuldbyrdelseslandet idømte frihedsstraf.

Hvis en europæisk arrestordre er udstedt med henblik på strafforfølgning af en person, der er genstand for retsforfølgning i fuldbyrdelseslandet, skal den midlertidige overførelse ske efter aftale mellem de to berørte lande, medmindre artikel 34 vedrørende gennemførelse af en videokonference kan finde anvendelse.

Artikel 40 vedrører konkurrerende anmodninger, herunder anmodninger fra tredjelande. Hvis to eller flere medlemsstater har udstedt en europæisk arrestordre for den samme person, skal de judicielle myndigheder i fuldbyrdelseslandet afgøre, hvilken anmodning der skal imødekommes. Afgørelsen skal træffes under hensyntagen til alle de foreliggende oplysninger, herunder lovovertrædelsernes grovhed, gerningsstederne samt tidspunktet for udstedelsen af arrestordrerne.

Hvis der foreligger en europæisk arrestordre og tillige en udleveringsbegæring fra et tredjeland, der har tiltrådt 1957-konventionen, finder artikel 17 i 1957-konventionen anvendelse. Denne bestemmelse indebærer, at det anmodede land skal træffe afgørelse om, hvilken anmodning der skal imødekommes under hensyn til samtlige foreliggende omstændigheder, herunder navnlig forbrydelsernes grovhed, gerningsstederne, tidspunkterne for de forskellige begæringers fremsættelse, den pågældende persons statsborgerskab og muligheden for senere udlevering til en anden stat.

Hvis der foreligger en europæisk arrestordre og tillige en udleveringsanmodning fra et tredjeland, der ikke har tiltrådt 1957-konventionen, har fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre forrang

Hvis der foreligger en europæisk arrestordre og tillige en udleveringsanmodning fra en international domstol, skal de berørte medlemsstater, før der træffes afgørelse, drøfte, hvorledes kravene i vedtægterne for den pågældende internationale domstol kan overholdes.

Artikel 41 indebærer, at den såkaldte specialitetsregel ophæves i forholdet mellem medlemsstaterne. En person, der er blevet udleveret på grundlag af en europæisk arrestordre, kan således i udstedelseslandet retsforfølges, dømmes og tilbageholdes for andre lovovertrædelser, end den lovovertrædelse for hvilken den europæiske arrestordre var udstedt. Det gælder dog ikke de lovovertrædelser, som fuldbyrdelsesstaten har opført på "negativ-listen" udarbejdet i medfør af artikel 27.

Kapitel VI (artikel 43 – 44) indeholder bestemmelser om forholdet til andre retlige instrumenter.

Da rammeafgørelsens regler skal erstatte de gældende regler om udlevering af lovovertrædere mellem medlemsstaterne, indebærer rammeafgørelsen efter artikel 43, at 1957-konventionen og de tilhørende protokoller samt 1995-konventionen og 1996-konventionen ikke længere finder anvendelse mellem medlemsstaterne. Derimod berører rammeafgørelsen ikke anvendelsen af forenkede procedurer eller betingelser, der måtte findes i bilaterale eller multilaterale aftaler, eller som er aftalt mellem medlemsstaterne på grundlag af ensartet eller gensidig lovgivning, herunder de særlige regler for udlevering mellem de nordiske lande.

Artikel 44 vedrører forholdet til Schengen-konventionen. Rammeafgørelsen udgør ifølge forslaget en videreudvikling af Schengen-reglerne, hvorfor rammeafgørelsens regler tillige vil finde anvendelse for Norge og Island i overensstemmelse med Rådets aftale med Norge og Island om deres associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne. Aftalen er for Rådets vedkommende godkendt ved Rådets afgørelse af 17. maj 1999.

Kapitel VII (artikel 45 – 48) indeholder en række bestemmelser af praktisk karakter, herunder regler for gennemrejse/transit, fremsendelse af dokumenter, sprog og udgifter i forbindelse med fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre.

Kapitel VIII (artikel 49) indeholder i artikel 49 en beskyttelsesklausul, der indebærer, at medlemsstaterne ved at afgive en erklæring til Rådet og Kommissionen kan beslutte midlertidigt at suspendere anvendelsen af rammeafgørelsen i forhold til en anden medlemsstat, hvis der i denne medlemsstat sker grove og vedvarende krænkelse af de grundlæggende menneskerettigheder, som er omhandlet i TEU artikel 6, stk. 1.

Kapitel IX (artikel 50 – 53) indeholder bl.a. bestemmelser om rammeafgørelsens ikrafttræden.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse vedrørende forslaget.

4. Høring.

Forslaget vil tillige med et grundnotat om forslaget blive sendt i høring hos relevante myndigheder og organisationer.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Forslaget har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet. Det er i præamblen til forslaget anført, at rammeafgørelsen ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at smidiggøre udleveringsprocedurerne mellem medlemslandene.

7. Dansk ret

7.1. Udlevering af lovovertrædere fra Danmark til andre EU-lande

Efter § 1 i lovbekendtgørelse nr. 110 af 18. februar 1998 om udlevering af lovovertrædere, som ændret ved lov nr. 280 af 25. april 2001, kan den, der i udlandet er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, udleveres efter lovens regler.

Loven omfatter ikke udlevering fra Danmark til de øvrige nordiske lande, idet udlevering mellem de nordiske lande sker på grundlag af ensartet lovgivning, jf. lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige, som ændret ved lov nr. 251 af 12. juni 1975 og lov nr. 433 af 31. maj 2000. Forslaget til rammeafgørelse om indførelse af den europæiske arrestordre m.v. vil som nævnt oven for ikke i sig selv nødvendiggøre ændringer i samarbejdet mellem de nordiske lande om udlevering af lovovertrædere.

De to EU-udleveringskonventioner (1995- og 1996-konventionerne) er gennemført i dansk ret ved ændringer af udleveringsloven henholdsvis ved lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 417 af 10. juni 1997. Udleveringsloven indeholder således allerede en række særlige regler om udlevering fra Danmark til de øvrige EU-lande.

7.1.1. Betingelser for udlevering

Danske statsborgere

Efter udleveringslovens § 2 kan en dansk statsborger ikke udleveres fra Danmark til strafforfølgning eller straffuldbydelse i de øvrige medlemsstater. Dette gælder dog ikke udlevering til Sverige og Finland, idet udlevering af danske statsborgere i visse tilfælde kan ske til de øvrige nordiske lande efter reglerne i lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige, som ændret ved lov nr. 251 af 12. juni 1975 og lov nr. 433 af 31. maj 2000.

Strafferammekrav

Udlevering til et EU-land kan i henhold til § 3 ske, hvis en handling, der svarer til den lovovertrædelse, for hvilken der søges udlevering, efter dansk ret kan medføre frihedsstraf i mindst 6 måneder.

Udlevering til straffuldbyrdelse kan kun ske, hvis dommen lyder på frihedsstraf i mindst 4 måneder, eller hvis den dømte i henhold til dommen eller en beslutning, der er truffet med hjemmel i dommen, skal anbringes i anstalt, og opholdet her kan blive af 4 måneders varighed.

Fængslingskendelse

Udlevering til strafforfølgning kan efter § 3 kun ske, hvis der i det medlemsland, der anmoder om udlevering, er truffet beslutning om, at den eftersøgte person, skal anholdes eller fængsles for den pågældende handling.

Dobbelt strafbarhed

Det følger af § 3 i udleveringsloven, at der efter udleveringsloven gælder et krav om dobbelt strafbarhed, idet det forhold, der ligger til grund for udleveringsanmodningen, skal være strafbart efter dansk ret.

Flere lovovertrædelser

Efter § 3 kan udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold finde sted, selv om betingelserne vedrørende strafferammekravet, anholdelsesbeslutningen og varigheden af en frihedsstraf i en endelig dom, alene er opfyldt med hensyn til et af de strafbare forhold.

Bevismæssigt grundlag

Hvis det på grund af særlige omstændigheder må antages, at sigtelsen eller dommen vedrørende en handling, for hvilken der søges udlevering, savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag, må udlevering for handlingen ikke finde sted, jf. § 3.

Hovedreglen efter 1957-konventionen er, at det anmodede lands myndigheder er forpligtet til uden nærmere bevismæssig prøvelse at lægge den udenlandske dom eller beslutning om anholdelse eller fængsling til grund ved udleveringssagens afgørelse.

Det følger således af artikel 12 i 1957-konventionen, at en anmodning om udlevering skal være ledsaget af bl.a. udskrift af en retskraftig straffedom eller beslutning om sikkerhedsforanstaltning eller af en arrestordre eller anden beslutning med samme virkning og udstedt i overensstemmelse med den i den begærende stats lovgivning foreskrevne fremgangsmåde.

Danmark har i forbindelse med ratifikationen af 1957-konventionen afgivet en erklæring om, at danske myndigheder, når særlige omstændigheder skønnes at gøre det påkrævet, kan anmode det land, der fremsætter en udleveringsbegæring, om at tilvejebringe bevismateriale, der sandsynliggør, at den pågældende er skyldig, og afslå begæringen, hvis materialet findes utilstrækkeligt.

Det fremgår af bemærkningerne til udleveringsloven, jf. Folketingstidende Tillæg A, 1966-1967, 2. samling, sp. 2546 ff.

"Den omstændighed, at den, som søges udleveret, over for danske myndigheder nægter sig skyldig vil således isoleret betragtet ikke berettige danske myndigheder til at stille krav om tilvejebringelse af (yderligere) bevismateriale. Hvis den pågældende derimod til støtte for sin påstand kan henvise til særlige omstændigheder, hvorefter der foreligger rimelig tvivl om hans skyld, vil der kunne fremsættes begæring om tilvejebringelse af bevismateriale til sandsynliggørelse af skylden, og hvis dette materiale ikke tilvejebringes, eller hvis det findes utilstrækkeligt, vil anmodningen om udlevering kunne afslås".

Det fremgår endvidere:

"... at udlevering efter denne bestemmelse kun udelukkes, hvis det på grund af særlige omstændigheder må antages, at den sigtelse eller dom, der ligger til grund for udleveringsanmodningen, savner det bevismæssige grundlag, som en sigtelse eller en dom bør bygge på. Bestemmelsen medfører således ikke, at der som led i undersøgelsen af, om betingelserne for udlevering er opfyldt...skal foretages nogen almindelig prøvelse af skyldsspørgsmålet, men alene, at myndighederne, navnlig i forbindelse med afhøring af den pågældende, skal have opmærksomheden henledt på, om der foreligger sådanne særlige omstændigheder, at det må anses for betænkeligt uden videre at lægge de afgørelser (fængslingskendelse, dom), der er modtaget sammen med anmodningen om udlevering, til grund."

Politiske overtrædelser

Efter udleveringslovens § 5 må udlevering for en politisk lovovertrædelse ikke finde sted. Der kan dog ske udlevering for en politisk lovovertrædelse til et andet EU-land, når handlingen er omfattet af artikel 1 og artikel 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme.

Særlige tilfælde

I henhold til udleveringslovens § 7 må udlevering ikke finde sted, hvis det i særlige tilfælde, navnlig under hensyn til den pågældendes alder, helbredstilstand eller andre personlige forhold, må antages, at udlevering vil være uforenelig med humanitære hensyn.

Ne bis in idem

Efter udleveringslovens § 8 kan udlevering ikke ske, når den, der søges udleveret, her i landet er dømt eller frifundet for den pågældende strafbare handling. Hvis tiltale mod den pågældende er frafaldet kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af bestemmelsen om tiltalefrafald er opfyldt.

Forældelse

Udleveringslovens § 9 indebærer, at der kan ske udlevering til et andet EU-land, selv om strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret.

Specialitetsreglen

Udleveringslovens § 10 vedrører den såkaldte specialitetsregel. Bestemmelsen indebærer, at udlevering kun kan ske på vilkår af, at den udleverede ikke må drages til ansvar eller udleveres videre til tredjeland for nogen anden strafbar handling begået før udleveringen end den, han er udleveret for. Specialitetsreglen kan dog fraviges, hvis justitsministeren giver tilladelse hertil.

Der gælder efter udleveringslovens § 10a særlige regler vedrørende specialitetsreglen i forbindelse med udlevering til andre EU-lande. Efter § 10a kan specialitetsreglen fraviges i to tilfælde ved udlevering til et andet EU-land uden justitsministerens tilladelse. Den udleverede kan således drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen ikke indebærer, at den udleverede skal frihedsberøves. Endvidere kan den udleverede drages til ansvar uden justitsministerens tilladelse, hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil i et reismøde i den medlemsstat, hvortil udleveringen er sket.

Bestemmelsen indebærer, at der i den medlemsstat, hvortil udleveringen er sket, kan ske strafforfølgning af lovovertrædelser, der straffes med f.eks. bøde, og at der kan iværksættes fuldbyrdelse af tidligere idømte bødestrafte, uden at der indhentes tilladelse fra justitsministeren. Endvidere

kan der ske strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i alle tilfælde uden tilladelse fra justitsministeren, hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil.

Den udleverede kan videreudleveres fra en anden medlemsstat uden justitsministerens tilladelse, hvis den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til den medlemsstat, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar og blive udleveret videre til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for. Videreudlevering kan også ske uden justitsministerens tilladelse, hvis den udleverede har meddelt samtykke til videreudlevering i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Videreudlevering til en anden medlemsstat forudsætter således i alle tilfælde enten samtykke fra justitsministeren, eller at den udleverede har meddelt samtykke til videreudlevering.

Efter 1995-konventionen er udgangspunktet, at et samtykke til afkald på specialitetsreglen og samtykke til videreudlevering ikke kan tilbagekaldes. Danmark har imidlertid i forbindelse med ratifikationen af konventionen afgivet en erklæring om, at samtykke kan tilbagekaldes i overensstemmelse med reglerne i dansk ret.

7.1.2. Behandling af sager om udlevering

Efter § 11 i udleveringsloven kan udlevering som udgangspunkt kun ske på baggrund af en anmodning, der indeholder oplysninger om tid og sted for den strafbare handling, om handlingens beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser. Der skal samtidig med anmodningen fremsendes en udskrift af den beslutning om anholdelse eller fængsling eller af den dom, der danner grundlag for anmodningen.

En anmodning om udlevering sendes efter § 12 til politiet på det sted, hvor den, som søges udleveret, har ophold, medmindre justitsministeren allerede på grundlag af anmodningen og de oplysninger, der foreligger, finder at burde nægte udlevering. Efter modtagelsen af anmodningen iværksætter politiet uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. Undersøgelsen foretages i overensstemmelse med retsplejelovens regler.

De retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse kan anvendes i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet, jf. § 13 i udleveringsloven. I forbindelse med udleveringssager vil det navnlig være bestemmelserne om anholdelse og varetægtsfængsling, som vil skulle anvendes

med henblik på at sikre den pågældendes fortsatte tilstedeværelse under udleveringssagens behandling.

Når undersøgelsen iværksættes, skal der efter § 14 beskikkes en forsvarer for den, som søges udleveret.

Efter afslutningen af undersøgelsen, forelægges spørgsmålet om udlevering efter § 15 for justitsministeren til afgørelse. Hvis der træffes beslutning om udlevering, skal den pågældende samtidig med, at han gøres bekendt med afgørelsen, gøres bekendt med adgangen til domstolsprøvelse og med fristen for at fremsætte begæring herom.

Efter § 16 kan den, der skal udleveres, således forlange, at spørgsmålet om beslutningens lovlighed indbringes for retten. En anmodning om domstolsprøvelse skal fremsættes inden tre dage efter, at beslutningen er meddelt den pågældende. Rettens afgørelse kan indbringes for landsretten inden tre dage efter afgørelsen.

Hvis beslutningen ikke indbringes for retten, gennemføres udleveringen snarest muligt, jf. § 17. For at sikre udleveringens gennemførelse kan den pågældende anholdes og varetægtsfængsles. Varetægtsfængslingen skal dog ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden 30 dage efter, at det er blevet klart, at den pågældende ikke ønsker spørgsmålet om udlevering prøvet for retten.

7.1.3. Forenklet behandling af sager om udlevering til EU's medlemsstater

1995-konventionen indeholder regler om en forenklet behandling af sager om udlevering mellem medlemsstaterne i de tilfælde, hvor den, der kræves udleveret, har givet samtykke til udleveringen.

Reglerne om forenklet behandling af sager om udlevering er gennemført i udleveringslovens kapitel 3a.

Efter § 18 a kan udlevering til et andet EU-land ske på grundlag af en eftersøgning i overensstemmelse med reglerne i kapitel 3a. Eftersøgningen skal indeholde oplysning om den eftersøgte identitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt den beslutning om anholdelse eller fængsling eller den dom, der danner grundlag for eftersøgningen med henblik på udlevering.

Bestemmelsen indebærer, at der ikke skal foreligge den i § 11 nævnte udleveringsbegæring, når den forenklete udleveringsprocedure anvendes.

Når eftersøgningen er modtaget, iværksætter politiet i henhold til § 18b uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. Bestemmelserne i § 13, herunder om anholdelse og varetægtsfængsling, og i § 14 om beskikkelse af forsvarer, finder også anvendelse i forbindelse med den forenklede udleveringsprocedure.

Efter § 18c kan udlevering på grundlag af en eftersøgning kun ske, hvis den, der begæres udleveret, i et retsmøde meddeler samtykke til udlevering. Hvis den pågældende ikke meddeler samtykke til udlevering, finder de almindelige regler anvendelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at Danmark i forbindelse med ratifikationen af 1995-konventionen har tilkendegivet, at samtykke til udlevering kan tilbagekaldes efter reglerne i dansk ret.

Den, som begæres udleveret, kan endvidere give afkald på specialitetsreglen, ligesom vedkommende kan give samtykke til videreudlevering til et tredje EU-land. Et sådant samtykke kan ligeledes tilbagekaldes efter reglerne i dansk ret, jf. herved Danmarks ovennævnte erklæring afgivet i forbindelse med ratifikationen af 1995-konventionen.

Hvis den, som begæres udleveret, meddeler samtykke til udlevering, forelægges spørgsmålet om udlevering for justitsministeren til afgørelse. Finder justitsministeren, at betingelserne for udlevering utvivlsomt er opfyldt, kan udlevering iværksættes af politiet.

I henhold til § 18d kan der iværksættes anholdelse og varetægtsfængsling med henblik på at sikre udleveringens gennemførelse. Varetægtsfængsling skal som udgangspunkt ophæves, hvis udleveringen ikke har fundet sted inden 20 dage efter justitsministerens beslutning om udlevering.

7.1.4. Foreløbige foranstaltninger

Efter udleveringslovens § 19 kan bl.a. de retsmidler, der omtales i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling anvendes i samme omfang, som hvis en anmodning om udlevering forelå, hvis en person er efterlyst af myndighederne i et andet land som sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, der må antages at kunne begrunde udlevering efter udleveringsloven. Foranstaltninger, der er iværksat efter retsplejelovens regler, skal som udgangspunkt ophæves, hvis en anmodning om udlevering ikke er modtaget senest 30 dage efter anholdelsen.

7.2. Udlevering fra de øvrige EU-lande til Danmark

Udleveringsloven indeholder ikke regler om de tilfælde, hvor danske myndigheder over for andre lande fremsætter begæring om udlevering af personer med henblik på strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet.

Det er anklagemyndigheden, der træffer afgørelse om, hvorvidt der er grundlag for at anmode en domstol om at varetægtsfængsle en person, der er mistænkt for at have begået en forbrydelse. I tilfælde, hvor en mistænkt persons opholdssted er ukendt, og der er formodning om, at personen opholder sig i udlandet, vil der blive afsagt en kendelse om varetægtsfængsling in absentia. Efterfølgende anmoder politiet om, at den pågældende under henvisning til den afsagte kendelse efterlyses i udlandet via Interpol eller Schengen Informationssystemet med henblik på udlevering til Danmark.

For så vidt angår personer, der ved endelig dom er idømt en frihedsstraf her i landet, og efterfølgende ikke er mødt til afsoning eller er undvejet, vil det ligeledes være politiet, der anmoder om, at den pågældende efterlyses, hvis der er formodning om, at den pågældende opholder sig i udlandet.

Hvis den efterlyste person anholdes, skal der inden for en vis tidsfrist fremsendes en anmodning om udlevering. Udleveringsbegæringen udarbejdes af Justitsministeriet efter indstilling fra anklagemyndigheden. Det afgøres efter national ret i det land, hvor personen er anholdt, om udleveringsbegæringen kan imødekommes.

Hvis den person, der er anholdt, har givet samtykke til udleveringen efter reglerne i 1995-konventionen, vil den udsendte efterlysning samtidig udgøre udleveringsbegæringen, og der er derfor ikke behov for, at Justitsministeriet inddrages yderligere i sagen.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse inden for udleveringsområdet med henblik på at smidiggøre og effektivisere udleveringsprocedurerne mellem medlemsstaterne.

Grundtanken i forslaget er, at når en judiciel myndighed i en medlemsstat anmoder om, at en person pågribes og overgives til den pågældende medlemsstat med henblik på strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, skal denne afgørelse automatisk kunne anerkendes og fuldbyrdes i de øvrige medlemsstater.

Forslaget til rammeafgørelse indeholder en række bestemmelser, der, hvis forslaget vedtages i den foreliggende form, vil nødvendiggøre lovændringer i Danmark.

Forslaget indebærer således, at kravet om dobbelt strafbarhed afskaffes i forbindelse med udlevering mellem medlemsstaterne, hvilket vil nødvendiggøre en ændring af udleveringsloven, idet det efter loven er en betingelse for udlevering, at det forhold, der ligger til grund for anmodningen, er strafbart i Danmark.

Efter forslaget vil det ikke længere være muligt at opretholde et absolut forbud med udlevering af egne statsborgere til de øvrige medlemsstater. Gennemførelsen af rammeafgørelsen vil således kræve en ændring af udleveringslovens § 2, der indeholder et forbud mod udlevering af danske statsborgere til andre lande end de nordiske. Efter forslaget kan det dog som betingelse for udlevering af bl.a. egne statsborgere, kræves, at den pågældende tilbageføres til det land, hvor vedkommende er statsborger med henblik på fuldbyrdelse af den idømte straf. Det er derimod efter forslaget ikke muligt at tage forbehold for, at udlevering af egne statsborgere alene kan finde sted for særligt alvorlige forbrydelser.

Efter forslaget til rammeafgørelse vil en medlemsstat, der modtager en europæisk arrestordre, kun i meget begrænsede tilfælde have mulighed for at afvise fuldbyrdelsen af arrestordren. Den pågældende medlemsstat vil således heller ikke have mulighed for at foretage en bevisvurdering af den sag, der ligger til grund for arrestordren. Der vil heller ikke være mulighed for at afslå fuldbyrdelse under henvisning til, at den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren, er en politisk lovovertrædelse. Endvidere vil særlige humanitære grunde alene give mulighed for at udsætte fuldbyrdelsen af arrestordren.

Efter udleveringslovens § 3, stk. 5, kan en udleveringsbegæring afslås, hvis det på grund af særlige omstændigheder må antages, at sigtelsen eller dommen vedrørende den handling, for hvilken der søges udlevering, savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag. Denne mulighed for i særlige tilfælde at foretage en bevismæssig bedømmelse af sagen, vil ikke kunne opretholdes, hvis rammeafgørelsen vedtages i sin nuværende form. Endvidere vil rammeafgørelsen nødvendiggøre ændring af udleveringslovens § 5 om politiske forbrydelser og udleveringslovens § 7 om humanitære grunde, der kan begrunde afslag på en udleveringsbegæring.

For så vidt angår behandlingen af begæring om udlevering træffes afgørelse om udlevering efter de gældende regler af Justitsministeriet med mulighed for at indbringe denne afgørelse for domstolene. Forslaget til rammeafgørelse vil ikke nødvendigvis forudsætte ændringer af disse regler, idet afgørelsen om fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre også efter forslaget skal træffes af de judicielle myndigheder.

For så vidt angår danske udleveringsbegæringer over for de øvrige EU-lande, skønnes forslaget til rammeafgørelse alene at give anledning til mindre ændringer i behandlingen af sådanne anmodninger.

Forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget til rammeafgørelse har være forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001. Et aktuelt notat er oversendt til udvalgene den 11. oktober 2001.

Sagen har endvidere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 18. september 2001. De konklusioner, der blev vedtaget på det ekstraordinære rådsmøde, er oversendt til udvalgene den 21. september 2001.

Gennemførelsen af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999, herunder de dele af konklusionerne, der vedrører gensidig anerkendelse af retsafgørelser, har været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 29. oktober og den 2. december 1999. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 20. oktober og 18. november 1999.

Programmet for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager har været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 30. november – 1. december 2000. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 16. november 2000.

Vedrørende: Rammeafgørelse om strafferetlige foranstaltninger med henblik på bekæmpelse af terrorisme.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

Det følger af artikel 29 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), at Unionen har som mål at give borgerne et højt tryghedsniveau i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Det følger endvidere af artikel 29, at dette mål skal nås ved at forebygge og bekæmpe organiseret og anden kriminalitet, herunder særligt terrorisme.

Efter TEU artikel 31, litra e, omfatter det strafferetlige samarbejde mellem EU-landene bl.a. gradvis vedtagelse af foranstaltninger til fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for organiseret kriminalitet, terrorisme og ulovlig narkotikahandel.

Endelig følger det af TEU artikel 34, stk. 2, litra b, at Rådet på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen med enstemmighed kan vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Rammeafgørelser er bindende for medlemsstaterne med hensyn til de tilsigtede mål, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelse. De indebærer ikke umiddelbar anvendelighed.

På det Europæiske Råds møde i Wien i december måned 1998 godkendte stats- og regeringscheferne en handlingsplan for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Det fremgår af punkt 18 i handlingsplanen, at bl.a. terrorisme bør være omfattet af et mindstemål af regler for, hvad der udgør en strafbar handling, og at retsforfølgelsen bør foregå med samme intensitet overalt i EU.

På denne baggrund har Kommissionen den 19. september 2001 afgivet et forslag til en rammeafgørelse om strafferetlige foranstaltninger med henblik på bekæmpelse af terrorisme (KOM(2001) 521 endelig).

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 orienterede Kommissionen om forslaget til rammeafgørelse om strafferetlige foranstaltninger med henblik på bekæmpelse af terrorisme. Rådet nåede i den forbindelse til enighed om, at Rådets forhandlinger om forslaget til rammeafgørelse skal fremskyndes mest muligt, således at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6.-7. december 2001 kan nå til betydelig politisk enighed om forslaget.

Herudover er det i konklusionerne fra det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 21. september 2001 anført, at Det Europæiske Råd i tråd med konklusionerne fra Tampere tilslutter sig fastlæggelse af en fælles definition af terrorisme.

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001 blev spørgsmålet om udformningen af rammeafgørelsens bestemmelser om sanktioner og straffemyndighed drøftet, uden at der i den forbindelse blev opnået endelig enighed herom.

I konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Gent den 19. oktober 2001 har Det Europæiske Råd på grundlag af fremskridtene i sagen bekræftet, at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6.- 7. december 2001 skal nå til enighed om detaljerne i forbindelse med forslaget til rammeafgørelse.

Forslaget til rammeafgørelse om strafferetlige foranstaltninger med henblik på bekæmpelse af terrorisme forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 med henblik på rådets drøftelse af en række udestående spørgsmål.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra e) og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Artikel 1 forpligter medlemsstaterne til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de i artiklen opregnede handlinger, når de begås ulovligt og med det formål - navnlig ved intimidering af befolkningen - at tilføje et lands eller en international organisations politiske, økonomiske eller sociale strukturer alvorlig skade eller ødelægge dem, er strafbare.

Blandt de opregnede handlinger er manddrab, herunder uagtsomt manddrab, alvorlig personskade, bortførelse eller gidseltagning, afpresning samt røveri under skærpende omstændigheder.

Herudover er blandt de opregnede handlinger bl.a. ulovlig tilegnelse eller groft hærværk mod stats- og regeringsfaciliteter, offentlige transportmidler og infrastrukturer, fremstilling, besiddelse, erhvervelse, transport eller levering af våben eller sprængstof samt udslip af forurenede stoffer eller forårsagelse af brande, eksplosioner eller oversvømmelser, der bringer mennesker, dyr eller miljøet i fare.

Blandt de opregnede handlinger er endvidere forstyrrelse eller afbrydelse af vand- eller elforsyningen eller andre grundlæggende naturressourcer, forstyrrelse af edb-systemer, og trusler om at ville begå en række af ovennævnte handlinger.

Det følger af artikel 1, stk. 2, at en handling skal anses for "ulovlig", hvis den begås uden hjemmel i national ret eller i folkeretten.

Artikel 2 forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere en række forsætlige handlinger, når de begås med det formål at tilføje et lands eller en international organisations politiske, økonomiske eller sociale strukturer alvorlig skade eller at ødelægge dem. De forsætlige handlinger omfatter bl.a. ledelse af en terroristgruppe, deltagelse i en terroristgruppes aktiviteter, støtte til en terroristgruppe med henblik på at begå terrorhandlinger gennem tilvejebringelse af informationer eller materielle midler, herunder finansiering af dens aktiviteter, samt hvidvaskning af udbyttet af terrorhandlinger eller andre lovovertrædelser begået inden for rammerne af en terroristgruppe.

I artikel 2 defineres en terrorist-gruppe som en struktureret sammenslutning bestående af mere end to personer, som har bestået i et vist tidsrum, og som handler i forening med henblik på at begå terrorhandlinger.

Efter artikel 3 forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at også medvirken til de i artikel 1 og 2 nævnte handlinger, og at forsøg på at begå de i artikel 1 nævnte handlinger, bortset fra besiddelse af våben og fremsættelse af trusler, er strafbart.

Artikel 4 forpligter medlemsstaterne til at sikre, at de i artikel 1, 2, og 3 nævnte handlinger kan straffes med strafferetlige sanktioner, der kan medføre udlevering. Herudover forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at medlemsstaterne for de i artikel 1 opregnede handlinger samt medvirken hertil, fastsætter strafferammer, der er strengere end de strafferammer, der finder anvendelse, når de i artikel 1 opregnede handlinger begås uden et terroristisk formål. Dette gælder efter artikel 4 ikke i de situationer, hvor strafferammen for den pågældende lovovertrædelse allerede er den højeste strafferamme i henhold til national ret.

Endelig fremgår det af artikel 4, at medlemsstaterne skal sikre, at ledelse af en terrorist-gruppe samt medvirken hertil som minimum er undergivet en strafferamme på fængsel indtil 20 år, og at strafferammen for de øvrige i artikel 2 opregnede handlinger samt medvirken hertil som minimum er fængsel indtil 8 år.

Det fremgår af artikel 5, at medlemsstaterne skal sikre, at de i artikel 4 omhandlede straffe kan skærpes, hvis de i artikel 1, 2 og 3 nævnte handlinger er af særlig grusom karakter, er begået

mod flere personer, under anvendelse af grov vold eller med særdeles alvorlig skade til følge for ofrene, eller er begået mod en eller flere personer, der som følge af deres offentlige hverv er særligt udsatte for at blive ofre for de i artikel 1 nævnte handlinger.

Medlemsstaterne forpligtes efter artikel 6 til at sikre, at de i artikel 4 opregnede sanktioner kan nedsættes, hvis gerningsmanden, opgiver sin kriminelle aktivitet, og giver de administrative eller retlige myndigheder en række oplysninger, som de ikke kunne have skaffet sig på anden vis, der kan hjælpe dem under efterforskningen af den strafbare handling, eller som kan forebygge yderligere terrorhandlinger.

Artikel 7 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgårelsen, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Ifølge artikel 8 er medlemslandene forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionelle og har afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller andre sanktioner som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud og forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Artikel 9 indeholder bestemmelser om straffemyndighed, og forpligter bl.a. medlemsstaterne til at etablere straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået helt eller delvist på en EU-medlemsstats territorium, herunder på et skib eller et luftfartøj, der fører en EU-medlemsstats flag, eller når gerningsmanden er statsborger eller bosat i en EU-medlemsstat. Herudover er en medlemsstat efter artikel 9 forpligtet til at etablere straffemyndighed, når handlingen er begået med henblik på at skaffe en juridisk person med hjemsted på en EU-medlemsstats territorium vinding, samt når handlingen er begået mod den pågældende medlemsstats institutioner eller befolkning, eller mod en EU-institution, der har hjemsted på den pågældende medlemsstats territorium.

Artikel 9, stk. 2, forepligter medlemsstaterne til at samarbejde med hinanden med henblik på at afgøre, hvilken medlemsstat der skal foretage retsforfølgning i tilfælde, hvor flere medlemsstater

måtte have strafmyndighed. Med henblik herpå kan medlemsstaterne anmode Eurojust om at koordinere de kompetente myndigheders indsats.

Endelig er medlemsstaterne forpligtede til at etablere straffemyndighed i de tilfælde, hvor en anmodning om udlevering i forbindelse med de af rammeafgørelsen omfattede lovovertrædelser afslås, medmindre afslaget er begrundet i formelle mangler ved udleveringsbegæringen

I henhold til artikel 10 skal medlemsstaterne sikre, at efterforskning eller strafforfølgning, i det mindste i de tilfælde, hvor der er territorial straffemyndighed, ikke er betinget af, at den forurettede har indgivet anmeldelse.

Medlemsstaterne skal efter artikel 11 senest den 31. december 2002 have gennemført de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgørelsen i national ret, og rammeafgørelsen træder efter artikel 12 i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Høring.

Forslaget vil tillige med et grundnotat om forslaget blive sendt i høring hos relevante myndigheder og organisationer.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

De i artikel 1 opregnede handlinger må efter omstændighederne allerede i dag anses for strafbare efter dansk ret.

Straffeloven indeholder imidlertid ikke en særskilt bestemmelse vedrørende terrorisme I det omfang rammeafgørelsens artikel 1 må antages at indebære en forpligtelse for medlemsstaterne til at råde over en sådan særskilt terrorismebestemmelse i nationale ret, vil artikel 1 således kræve lovændringer.

Artikel 2 forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere ledelse af en terrorist-gruppe, deltagelse i en terroristgruppes aktiviteter, støtte til en terroristgruppe med henblik på at begå terrorhandlinger gennem tilvejebringelse af informationer eller materielle midler, herunder finansiering af dens aktiviteter, samt hvidvaskning af udbyttet af terrorhandlinger eller andre lovovertrædelser begået inden for rammerne af en terroristgruppe. En terroristgruppe defineres som en struktureret sammenslutning bestående af mere end to personer, som har bestået i et vist tidsrum, og som handler i forening med henblik på at begå terrorhandlinger.

Det er den umiddelbare vurdering, at bestemmelsen i artikel 2 i dens nuværende udformning – også henset til den i bestemmelsen indeholdte definition af en terrorist-gruppe – ikke nødvendiggør lovændringer, idet det må antages, at en person, der foretager de i artikel 2 nævnte handlinger efter straffelovens § 23 vil kunne straffes for medvirken til de i artikel 1 nævnte terrorhandlinger.

Artikel 4 om sanktioner skønnes i sin nuværende udformning at nødvendiggøre lovændringer.

Efter bestemmelsen forpligtes medlemsstaterne til som minimum at fastsætte en strafferamme på fængsel indtil 8 år for hvidvask (hæleri) under skærpende omstændigheder. Efter straffelovens § 290 straffes hæleri under skærpende omstændigheder imidlertid alene med fængsel indtil 6 år.

Kravet om en strafferamme på fængsel indtil 20 år for ledelse af en terroristgruppe vil ligeledes kræve lovændringer, i det omfang de lovovertrædelser, som den pågældende må anses for at have medvirket til, ikke efter gældende dansk ret straffes med fængsel på livstid.

For så vidt angår artikel 5 om skærpende omstændigheder er det uklart, om bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til fastsætte særlige strafferammer med henblik på de tilfælde, hvor de i artikel 1 og 2 nævnte handlinger begås under skærpende omstændigheder, eller om bestemmelsen alene indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at domstolene i forbindelse med den konkrete strafudmåling og inden for de relevante strafferammer har mulighed for anse de i artikel 5 opregnede omstændigheder for at være skærpende.

På samme måde er det uklart, om bestemmelsen i artikel 6 indebærer, at der vil skulle fastsættes særlige strafferammer med henblik på tilfælde, hvor de i artikel 6 opregnede formildende omstændigheder foreligger, eller om bestemmelsen alene forpligter medlemsstaterne til at sikre, at

domstolene i forbindelse med den konkrete strafudmåling og inden for de relevante strafferammer har mulighed for at anse de i artikel 6 opregnede omstændigheder for at være formildende.

Henset til bestemmelsernes uklarhed kan det ikke afvises, at bestemmelserne vil kunne nødvendiggøre lovændringer.

Der kan efter straffelovens § 306 pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i 5. kapitel for overtrædelse af straffeloven, hvorfor forslagets bestemmelser om strafansvar for juridiske personer ikke vil nødvendiggøre lovændringer.

Efter straffelovens § 8, nr. 5, hører handlinger, der foretages i udlandet under dansk straffemyndighed, når handlingen er omfattet af en mellempålagt overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning. Det må antages, at bestemmelsen ikke blot omfatter tilfælde, hvor den konventionsmæssige jurisdiktionspligt er formuleret som en pligt til at "foretage retsforfølgning", men også tilfælde, hvor pligten er formuleret som en pligt til at "have straffemyndighed".

Med hensyn til konventionsbestemte jurisdiktionspligter indeholder straffeloven således hjemmel til dansk straffemyndighed, selv om jurisdiktionspligten rækker ud over den danske straffemyndighed, der er hjemlet i straffelovens § 6 (territorialprincippet), § 7 (personalprincippet) og § 8, nr. 1-4 og 6, herunder når udlevering af sigtede til retsforfølgning i et andet land afslås.

Det er på denne baggrund vurderingen, at en opfyldelse af de jurisdiktionspligter, der er indeholdt i den foreslåede bestemmelse i artikel 9 i udkastet til rammeafgørelse ikke vil nødvendiggøre lovændringer.

Endelig vil artikel 10 i udkastet til rammeafgørelse ikke nødvendiggøre lovændringer, idet det af retsplejelovens § 742, stk. 2, fremgår, at politiet iværksætter efterforskning efter anmeldelse eller af egen drift, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget har været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001. Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 18. september 2001.

Forslaget har endvidere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for det ekstraordinære rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001. Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 11. oktober 2001.

Vedrørende: Indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige sanktioner.

Nyt notat.

1. Baggrund

Ifølge artikel 29 i Traktaten om Den Europæiske Union har Unionen som mål at give borgerne et højt tryghedsniveau i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Dette mål skal nås både ved at forebygge og bekæmpe organiseret og anden kriminalitet, især terrorisme, menneskehandel og overgreb mod børn, ulovlig narkotikahandel og ulovlig våbenhandel, korruption og svig, gennem bl.a. – og om nødvendigt – indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige regler.

Fælles handling vedrørende strafferetligt samarbejde omfatter efter TEU artikel 31, litra e), gradvis vedtagelse af foranstaltninger til fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for organiseret kriminalitet, terrorisme og ulovlig narkotikahandel. I en erklæring vedtaget på Regeringskonferencen i forbindelse med Amsterdam-traktaten er det om artikel 31, litra e), anført, at bestemmelsen ikke må medføre, at en medlemsstat, hvis retssystem ikke indeholder bestemmelser om en minimumsstrafferamme, forpligtes til at indføre sådanne bestemmelser.

På Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999 nåede stats- og regeringscheferne til enighed om en række politiske prioriteter og retningslinier med henblik på gennemførelsen af bl.a. bestemmelserne i TEU om det strafferetlige samarbejde.

Punkt 48 i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere fremhæver, at bestræbelserne på at opnå enighed om fælles mindsteregler på det strafferetlige område i første omgang bør koncentreres om et begrænset antal områder af særlig relevans, herunder økonomisk kriminalitet (hvidvaskning af penge, bestikkelse, forfalskning af euroen), narkotikakriminalitet og menneskehandel, især udnyttelse af kvinder, seksuel udnyttelse af børn, højteknologikriminalitet og miljøkriminalitet.

Efterfølgende er der i Rådet opnået enighed om en række rammeafgørelser på det strafferetlige område, hvoraf enkelte er vedtaget, som i forbindelse med fastlæggelsen af mindsteregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, ligeledes indeholder specifikke minimumskrav til medlemsstaternes strafferammer på de pågældende områder.

Det drejer sig bl.a. om Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 om falskmøntneri, som indeholder et minimumskrav til medlemsstaternes strafferammer på fængsel indtil 8 år for grove former for falskmøntneri.

Fastsættelsen af specifikke minimumskrav til medlemsstaternes strafferammer har givet anledning til betydelig debat i Rådet, hvorunder flere medlemslande har peget på, at den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige sanktioner forudsætter, at en nærmere undersøgelse af sanktionsniveauet for den relevante lovovertrædelse i de enkelte medlemsstater har påvist et reelt behov for indbyrdes tilnærmelse af de strafferetlige sanktioner, og at den indbyrdes tilnærmelse i øvrigt må gennemføres på en måde, der gør det muligt at bevare sammenhængen i de nationale sanktionssystemer.

På denne baggrund har det belgiske formandskab taget initiativ til en generel debat i rådsregi om den mest hensigtsmæssige metode med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige sanktioner i de tilfælde, hvor dette må anses for påkrævet.

Det forventes, at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 vil skulle drøfte det generelle metodespørgsmål med henblik på at nå til enighed om en fremgangsmåde, som vil kunne anvendes i fremtidige rammeafgørelser.

2. Indhold

Det belgiske formandskab har foretaget en sammenlignende undersøgelse af medlemsstaternes strafferetlige sanktionssystemer, og det forventes, at Rådet bl.a. på baggrund af denne undersøgelse vil skulle tage stilling til, hvorvidt den indbyrdes tilnærmelse af de strafferetlige sanktioner – de tilfælde, hvor det må anses for påkrævet – bør ske i forhold til

- medlemsstaternes strafferammer,
- den konkrete strafudmåling i medlemsstaterne, eller
- den tid, der faktisk afsones i medlemsstaterne.

I forlængelse heraf forventes Rådet ligeledes at skulle drøfte, hvorledes man samtidig med den indbyrdes tilnærmelse af de strafferetlige sanktioner sikrer, at medlemsstaterne har mulighed for at bevare sammenhængen i de nationale sanktionssystemer.

3. Europa-Parlamentet

Sagen vil ikke blive forelagt Europa-Parlamentet

4. Høring

Der har ikke været foretaget høring i sagen.

5. Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet har ikke betydning for den generelle drøftelse af metoden i forbindelse med den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige sanktioner.

7. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Det drejer sig bl.a. om Rådets rammeafgørelse af 29. maj 2000 om falskmøntneri, som indeholder et minimumskrav til medlemsstaternes strafferammer på fængsel indtil 8 år for grove former for falskmøntneri.

Fastsættelsen af specifikke minimumskrav til medlemsstaternes strafferammer har givet anledning til betydelig debat i Rådet, hvorunder flere medlemslande har peget på, at den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige sanktioner forudsætter, at en nærmere undersøgelse af sanktionsniveauet for den relevante lovovertrædelse i de enkelte medlemsstater har påvist et reelt behov for indbyrdes tilnærmelse af de strafferetlige sanktioner, og at den indbyrdes tilnærmelse i øvrigt må gennemføres på en måde, der gør det muligt at bevare sammenhængen i de nationale sanktionssystemer.

På denne baggrund har det belgiske formandskab taget initiativ til en generel debat i rådsregi om den mest hensigtsmæssige metode med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige sanktioner i de tilfælde, hvor dette må anses for påkrævet.

Det forventes, at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 vil skulle drøfte det generelle metodespørgsmål med henblik på at nå til enighed om en fremgangsmåde, som vil kunne anvendes i fremtidige rammeafgørelser.

2. Indhold

Det belgiske formandskab har foretaget en sammenlignende undersøgelse af medlemsstaternes strafferetlige sanktionssystemer, og det forventes, at Rådet bl.a. på baggrund af denne undersøgelse vil skulle taget stilling til, hvorvidt den indbyrdes tilnærmelse af de strafferetlige sanktioner – de tilfælde, hvor det må anses for påkrævet – bør ske i forhold til

- medlemsstaternes strafferammer,
- den konkrete strafudmåling i medlemsstaterne, eller
- den tid, der faktisk afsones i medlemsstaterne.

I forlængelse heraf forventes Rådet ligeledes at skulle drøfte, hvorledes man samtidig med den indbyrdes tilnærmelse af de strafferetlige sanktioner sikrer, at medlemsstaterne har mulighed for at bevare sammenhængen i de nationale sanktionssystemer.

3. Europa-Parlamentet

Sagen vil ikke blive forelagt Europa-Parlamentet

4. Høring

Der har ikke været foretaget høring i sagen.

5. Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet har ikke betydning for den generelle drøftelse af metoden i forbindelse med den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige sanktioner.

7. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Vedrørende: Forslag til Rådets forordning* og afgørelse om udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II).

Nyt notat.

1. Baggrund.

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetning om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengenkonventionens afsnit IV (artikel 92-119). -

De nærmere bestemmelser om indberetning i SIS er fastsat i artikel 95-100. Det drejer sig om indberetning af personer, der ønskes udleveret (artikel 95), af uønskede udlændinge, der nægtes indrejse (artikel 96), af forsvundne personer eller personer, der af hensyn til deres egen sikkerhed m.v. midlertidigt bør tages i varetægt (artikel 97), af vidner eller andre personer, der er indstævnet for en domstol, eller som skal have forkyndt en strafferetlig dom eller tilsigelse til afsoning af frihedsstraf (artikel 98), af personer og genstande med henblik på diskret overvågning eller målrettet kontrol (artikel 99) og af genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse, eller som er bevismidler i en straffesag (artikel 100).

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengenkonventionens bestemmelser vedrørende Schengen-informationssystemet. Disse bestemmelser betragtes derfor som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF).

De nærmere regler for anlæg og drift af C.SIS er fastsat i en finansforordning vedtaget af Schengen-Eksekutivkomitéen den 14. december 1993. I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikraft-

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

træden er der ikke taget stilling til retsgrundlaget for finansforordningen, som derfor betragtes som en retsakt baseret på afsnit VI i TEU, jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i Schengen-protokollen.

Efter finansforordningen er Frankrig ansvarlig for anlæg og drift af C.SIS. Det følger endvidere af finansforordningen, at Rådet (Schengen-landene) fastlægger budgettet for C.SIS, og at Frankrig afholder de løbende anlægs- og driftsudgifter, som efterfølgende dækkes af Schengen-landene i fællesskab. Dette sker i henhold til en fordelingsnøgle, der fastlægges hvert år på grundlag af den andel, som de enkelte landes momsindtægter udgør af De Europæiske Fællesskabers samlede momsindtægter i det foregående regnskabsår, jf. Schengen-konventionens artikel 119, stk. 1.

Det eksisterende Schengen-informationssystem (SIS) er dimensioneret til maksimalt at indeholde oplysninger for så vidt angår 18 lande (de 15 deltagende Schengen-lande samt yderligere tre lande) og giver således ikke mulighed for at medtage oplysninger fra yderligere lande i forbindelse med udvidelsen af Den Europæiske Union.

Etableringen af et ændret og udvidet Schengen-informationssystem (SIS II) med mulighed for tilslutning af yderligere lande er på denne baggrund en forudsætning for, at kandidatlandene til sin tid vil kunne deltage i Schengen-samarbejdet. Etableringen af SIS II vil endvidere give mulighed for at gennemføre forbedringer inden for en række områder for så vidt angår anvendelsen af Schengen-informationssystemet. De relevante arbejdsgrupper i Rådets regi har derfor påbegyndt de indledende overvejelser vedrørende udviklingen og etableringen af SIS II.

På denne baggrund er der nu fremsat to forslag om finansieringen af udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II). Der er dels tale om et forslag til en rådsforordning med hjemmel i TEF afsnit IV og dels et forslag til en rådsafgørelse med hjemmel i TEU afsnit VI.

I forbindelse med Amsterdam-traktaten blev Schengen-samarbejdet integreret i Den Europæiske Union. Ved den lejlighed blev der imidlertid ikke fastsat et retsgrundlag i TEU eller TEF for reglerne om SIS.

Det følger imidlertid af artikel 5 i Schengen-protokollen, der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEF og TEU, at forslag og initiativer til udbygning af Schengen-reglerne er underlagt de relevante traktatbestemmelser. Dette gælder, selvom Rådet ikke har fastsat retsgrundlaget for de Schengen-regler, der udbygges.

Den samtidige fremsættelse af såvel et forslag til forordning i medfør af TEF afsnit IV som et forslag til rådsafgørelse i medfør af afsnit VI skal ses i sammenhæng med, at SIS har betydning dels for det fællesskabsretlige samarbejde om visum, asyl, indvandring m.v. (TEF afsnit IV), dels for det mellemstatslige samarbejde på det politimæssige og strafferetlige område (TEU afsnit VI).

Ifølge artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i TEF, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i TEF, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Forslagene om udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) samt mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 16. november 2001 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

2.1. Initiativet fra Belgien og Sverige med henblik på vedtagelse af Rådets forordning om udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II)

Forslaget til rådsforordning om udviklingen af SIS II er fremsat med hjemmel i TEF, særlig artikel 66.

I artikel 1 fastsættes det, at det nuværende informationssystem (SIS) skal afløses af et nyt system (benævnt SIS II), som giver mulighed for at integrere nye medlemsstater.

Schengen-informationssystemet skal fortsat være ét samlet og integreret system, og ifølge artikel 2 er det Kommissionen, som skal forestå udviklingen af SIS II. Dette skal ske efter procedurene i forordningen.

Efter artikel 3 og artikel 4 skal de foranstaltninger, som er nødvendige for udviklingen af SIS II, træffes efter enten forvaltningsproceduren eller forskriftsproceduren i Rådets afgørelse af 28.

juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (1999/468/EF, EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23). Spørgsmål, der vedrører systemets arkitektur, herunder udviklingen af systemets kommunikationsnetværk (interface), tekniske aspekter, der har relevans for beskyttelse af personoplysninger, eller som har betydelige finansielle eller tekniske konsekvenser for medlemslandene, samt sikkerhedsmæssige aspekter, skal behandles efter forskriftsproceduren. Alle andre aspekter skal behandles efter forvaltningsproceduren.

Artikel 5 fastlægger de nærmere procedureregler for de udvalg, der skal nedsættes som følge af henholdsvis reglerne om forvaltningsproceduren eller forskriftsproceduren.

Ifølge artikel 6 har Kommissionen pligt til hvert halve år at forelægge Rådet en situationsrapport om udviklingen af SIS II.

Rådsforordningen træder i henhold til artikel 7 i kraft dagen efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende og udløber den 31. december 2006.

Som nævnt ovenfor deltager Danmark ikke i vedtagelsen af forslaget til Rådets forordning, jf. Protokollen om Danmarks Stilling.

Da forslaget til Rådets forordning imidlertid anses for at være en udbygning af Schengen-reglerne, følger det af protokollens artikel 5, at Danmark inden seks måneder efter vedtagelsen skal afgøre, om man vil gennemføre afgørelsen i sin nationale lovgivning.

2.2. Initiativet fra Belgien og Sverige med henblik på vedtagelse af Rådets afgørelse om udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II)

Forslaget til rådsafgørelse om udviklingen af SIS II er fremsat med hjemmel i TEU artikel 30, stk. 1, litra a og b, artikel 31, litra a og b og artikel 34, stk. 2, litra c.

Artikel 1 er identisk med artikel 1 i forslaget til forordning.

Ifølge artikel 2 skal SIS II udvikles af Kommissionen. Dette skal ske efter procedurerne i artikel 3a og artikel 3b.

Efter artikel 3a og artikel 3b skal de foranstaltninger, som er nødvendige for udviklingen af SIS II, træffes efter enten en forvaltningsprocedure eller en forskriftsprocedure. Spørgsmål, der vedrører systemets arkitektur, herunder udviklingen af systemets kommunikationsnetværk (interface), tekniske aspekter, der har relevans for beskyttelse af personoplysninger, eller som har bety-

delige finansielle eller tekniske konsekvenser for medlemslandene, samt sikkerhedsmæssige aspekter, skal behandles efter forskriftsproceduren. Alle andre aspekter skal behandles efter forvaltningsproceduren.

Artikel 3c og artikel 3d fastlægger de nærmere procedureregler for de udvalg, der skal nedsættes som følge af henholdsvis reglerne om forvaltningsproceduren eller forskriftsproceduren.

Rådsafgørelsen træder i henhold til artikel 4 i kraft dagen efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende og udløber den 31. december 2006.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 23. oktober 2001 afgivet en udtalelse om forslagene. Europa-Parlamentet godkender i sin udtalelse forslagene, idet parlamentet dog i begge forslag ønsker en ny betragtning i præambelen om, at Schengen-informationssystemet bør administreres af et særskilt organ i EU-regi, som finansieres over Fællesskabets budget, og at det fællesskabsinformationssystem, der hører under Kommissionens ansvar, skal oprettes under et enkelt computernetværk, der omfatter alle de data, der modtaget i henhold til de tre konventioner (Schengen, Euro-pol og TIS). Europa-Parlamentet har endvidere foreslået, at de foranstaltninger, som er nødvendige for udviklingen af SIS II, træffes efter enten rådgivningsproceduren eller forvaltningsproceduren. Endelig har Europa-Parlamentet foreslået, at Kommissionen tillige forpligtes til hvert halve år at forelægge Europa-Parlamentet en situationsrapport om udviklingen af SIS II.

Europa-Parlamentets udtalelse har endnu ikke været drøftet i rådsregi.

4. Høring.

De oprindelige forslag til Rådets forordning og afgørelse om udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) har været sendt i høring hos Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Indenrigsministeriet, Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Landsforeningen HK Politiet, Politiforbundet i Danmark og Politifuldmægtigforeningen.

Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Indenrigsministeriet, Advokatrådet, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den Danske Dommerforening,

Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark og Landsforeningen af Beskikkede Advokater har svaret, at de ikke har bemærkninger til forslagene.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslagene ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Danmark vil kunne deltage fuldt ud i rådsafgørelsen, der vedtages med hjemmel i TEU. Forslaget skønnes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

For så vidt angår forslagets statsfinansielle konsekvenser bemærkes, at udgifterne til udviklingen af SIS II ifølge forslaget afholdes over Fællesskabets budget.

Forslaget til rådsforordning, der har hjemmel i afsnit IV i TEF, har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, da Danmark ifølge artikel 1 og artikel 2 i Protokollen om Danmarks stilling, der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og TEF, ikke deltager i vedtagelsen.

Danmark vil dog efterfølgende kunne tilslutte sig en sådan retsakt, da den vedrører udbygning af Schengen-reglerne, jf. artikel 5 i Protokollen om Danmarks stilling. Danmarks efterfølgende tilslutning vil alene skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige Schengen-lande.

En eventuel tilknytning til rådsforordningen på mellemstatsligt grundlag skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Det bemærkes i den forbindelse, at udgifterne til udviklingen af SIS II ifølge forslaget afholdes over Fællesskabets budget.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslagene er tillige med et grundnotat herom oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. september 2001 og til Folketingets Retsudvalg den 20. september 2001.

Vedrørende: Fælles holdning med henblik på forhandlingerne om en FN-konvention vedrørende korruption.

Nyt notat.

1. Baggrund.

De Forenede Nationers Generalforsamling besluttede ved resolution 55/61, som blev vedtaget i december måned 2000, at udarbejde et internationalt instrument til bekæmpelse af korruption.

På et ekspertmøde i Wien den 30. juli - 3. august 2001 blev der opnået enighed om, at det kommende FN-instrument skal have karakter af en konvention, der antagelig vil få titlen "United Nations Convention against Corruption".

Forhandlingerne om konventionsteksten påbegyndes på et uofficielt møde i en særlig ad hoc-komité, den 4. - 7. december 2001 i Buenos Aires.

I EU-regi er der gennem årene vedtaget en række instrumenter med henblik på bekæmpelse af korruption m.v.. Der henvises i den forbindelse til konventionen af 26. juli 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser og de tilhørende tillægsprotokoller af 27. september 1996 og 19. juni 1997, konventionen af 26. maj 1997 om bekæmpelse af bestikkelse, der involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater samt den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor.

Det belgiske formandskab har på denne baggrund udarbejdet et udkast til fælles holdning med henblik på forhandlingerne om en FN-konvention vedrørende korruption.

Udkastet til fælles holdning forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civil beskyttelse) den 16. november 2001 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Formålet med den fælles holdning, er at samordne EU-landenes holdninger under forhandlingerne om en FN-konvention vedrørende korruption for derved at bidrage effektivt til udviklingen af en global strategi for bekæmpelse af korruption, og sikre forenelighed mellem relevante EU-instrumenter og den konvention om bekæmpelse af korruption, der udarbejdes i FN-regi.

Det følger af udkastet til fælles holdning, at EU-landene støtter udarbejdelsen af en FN-konvention om bekæmpelse af korruption, som indeholder foranstaltninger til bekæmpelse og

forebyggelse af korruption. Det anbefales i forlængelse heraf, at der fastsættes en høj global standard.

Ifølge udkastet til fælles holdning skal konventionen omfatte både aktiv og passiv bestikkelse i den offentlige sektor. Konventionen skal i den forbindelse vedrøre bestikkelse overfor såvel nationale som udenlandske og internationale embedsmænd.

EU-landene vil under forhandlingerne arbejde for, at konventionen så vidt muligt tillige kommer til at omhandle aktiv og passiv bestikkelse i den private sektor samt misbrug af indflydelse og krænkelse af inhabilitetsregler.

Konventionens strafferetlige krav må efter udkastet til fælles holdning ikke tilsidesætte de grundlæggende retsprincipper, som EU-landenes retssystemer bygger på.

EU-landene skal under forhandlingerne om FN-konventionen arbejde for, at det gøres strafbart at hvidvaske udbyttet af bestikkelse, og at der indføres bestemmelser om beslaglæggelse og konfiskation samt om internationalt samarbejde i forbindelse hermed.

Herudover skal EU-landene arbejde for, at der i relation til FN-konventionens bestemmelser vedrørende hvidvaskning, beslaglæggelse og konfiskation samt sanktioner, beskyttelse af vidner, juridiske personers ansvar, domstolskompetence og internationalt samarbejde i straffesager tages udgangspunkt i de tilsvarende bestemmelser i FN-konventionen om bekæmpelse af grænseoverskridende, organiseret kriminalitet.

EU-landene vil desuden arbejde for, at konventionens bestemmelser om forebyggende foranstaltninger afspejler grundlæggende principper om god forvaltningsskik, integritet, åbenhed og ansvarlighed, ligesom der bør lægges op til bindende og operationelle forebyggende foranstaltninger.

Det følger af udkastet til fælles holdning, at kandidatlandene vil blive opfordret til at tilslutte sig den fælles holdning, ligesom EU-landene vil indlede en åben dialog med øvrige lande og i forbindelse hermed tage særligt hensyn til stater med overgangs- eller udviklingsøkonomier.

EU-landene skal efter udkastet til fælles holdning påse, at konventionens bestemmelser ikke vil være i modstrid med relevante EU-instrumenter.

Efter udkastet til fælles holdning skal EU-landene arbejde for, at der indføres en opfølgningsmekanisme, der muliggør en hurtig og fuldstændig iværksættelse af konventionen.

Endelig påtager EU-landene sig efter udkastet til fælles holdning at koordinere deres holdninger og bestræber sig i den forbindelse på at opnå enighed om alle spørgsmål, som har væsentlige konsekvenser for EU's interesser. Kommissionen inddrages efter udkastet fuldt ud i disse drøftelser.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til fælles holdning har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Udkastet til fælles holdning har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Udkastet har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Udkastet til fælles holdning har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Vedrørende: Forberedelse af Det Europæiske Råds møde i Laeken den 14. - 15. december 2001 - opfølgning på Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Ved Amsterdam-traktaten af 2. oktober 1997, der trådte i kraft den 1. maj 1999, blev der indført bestemmelser i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Artikel 29 i TEU er sålydende:

”Uden at det berører Det Europæiske Fællesskabs beføjelser, har Unionen som mål at give borgerne et højt tryghedsniveau i et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed gennem udformning af fælles handling mellem medlemsstaterne inden for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager og gennem forebyggelse og bekæmpelse af racisme og fremmedhad.

Dette mål skal nås både ved at forebygge og bekæmpe organiseret og anden kriminalitet, især terrorisme, menneskehandel og overgreb mod børn, ulovlig narkotikahandel og ulovlig våbenhandel, korruption og svig, gennem:

- tættere samarbejde mellem medlemsstaternes politi, toldmyndigheder og andre kompetente myndigheder, både direkte og gennem Den Europæiske Politienhed (Europol), i overensstemmelse med artikel 30 og 32
- tættere samarbejde mellem medlemsstaternes retlige og andre kompetente myndigheder i overensstemmelse med artikel 31, litra a)-d), og artikel 32
- om nødvendigt indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige regler i overensstemmelse med artikel 31, litra e).”

På Det Europæiske Råds møde i Wien den 11. - 12. december 1998 blev Rådets og Kommissionens handlingsplan for, hvorledes Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed bedst kan gennemføres, godkendt.

På Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 var der enighed om, at opfordre Rådet og Kommissionen til i tæt samarbejde med Europa-Parlamentet at fremme gennemførelsen af Amsterdam-traktaten på grundlag af Wien-handlingsplanen fra 1998. Samtidig nåede Det Europæiske Råd til enighed om en række politiske retningslinier og målsætninger for handlingsplanens gennemførelse.

I konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev Kommissionen i øvrigt opfordret til at fremsætte forslag om en passende resultattavle med henblik på at overvåge gennemførelsen af de nødvendige foranstaltninger. Kommissionens forslag til en sådan resultattavle blev efterfølgende godkendt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 27. marts 2000.

På Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.- 16. oktober 1999 blev der endvidere opnået enighed om på Det Europæiske Råds møde i december 2001 at drøfte gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed med henblik på at vurdere de fremskridt, der er gjort.

På den baggrund forventes Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 som led i forberedelsen af Det Europæiske Råds møde i Laeken den 14. - 15. december 2001 at drøfte gennemførelsen af Wien-handlingsplanen på grundlag af Tampere-konklusionerne.

Formandskabet forventes med henblik på Laeken-mødet at udarbejde en rapport om gennemførelsen af Tampere-konklusionerne. Endvidere forventes Kommissionen at forelægge en revideret resultattavle vedrørende gennemførelsen af Tampere-konklusionerne.

2. Indhold.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. november 2001 forventes Rådet navnlig at drøfte følgende fire aspekter i relation til gennemførelse af Tampere-konklusionerne:

1. Gensidig anerkendelse af retsafgørelser.
2. Indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes strafferetlige regler.
3. Etablering af fælles organer i tilknytning til det politimæssige og retlige samarbejde.
4. Arbejdsmetoderne inden for samarbejdet om retlige og indre anliggender.

For så vidt angår gensidig anerkendelse lægger det belgiske formandskab op til dels en drøftelse af anvendelsesområdet for de retlige instrumenter på dette område, dels en drøftelse om behovet for at fastholde medlemsstaternes muligheder for judiciel kontrol i forbindelse med fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser.

For så vidt angår indbyrdes tilnærmelse af strafferetlige regler ønsker formandskabet en drøftelse af behovet for tilnærmelse af medlemsstaternes regler vedrørende medvirken, forsøg, de subjektive betingelser for strafferetligt ansvar (tilregnelser) samt straff fuldbyrdelse.

For så vidt angår etablering af fælles organer rejser det belgiske formandskab spørgsmål om, hvorvidt det retlige grundlag for etableringen af myndigheder på europæisk niveau i tilknytning til politisamarbejdet og det retlige samarbejde (Europol, Eurojust, Det Europæiske Politiakademi og Task Forcen af Europæiske Politichefer) er tilstrækkeligt til at sikre et effektivt samarbejde.

For så vidt angår arbejdsmetoderne ønsker formandskabet at drøfte, hvordan der sikres bedre sammenhæng mellem de initiativer, der iværksættes med henblik på at gennemføre Amsterdamtraktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-parlamentet.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at være relevant i sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Et aktuelt notat om gennemførelse af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 18. november 1999 henholdsvis 20. oktober 1999. Endvidere blev et aktuelt notat om Kommissionens resultattavle oversendt til udvalgene den 17. marts 2000.

Sagen har i øvrigt ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.